

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา
: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

นางสาวจันทน์ วีระชัย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

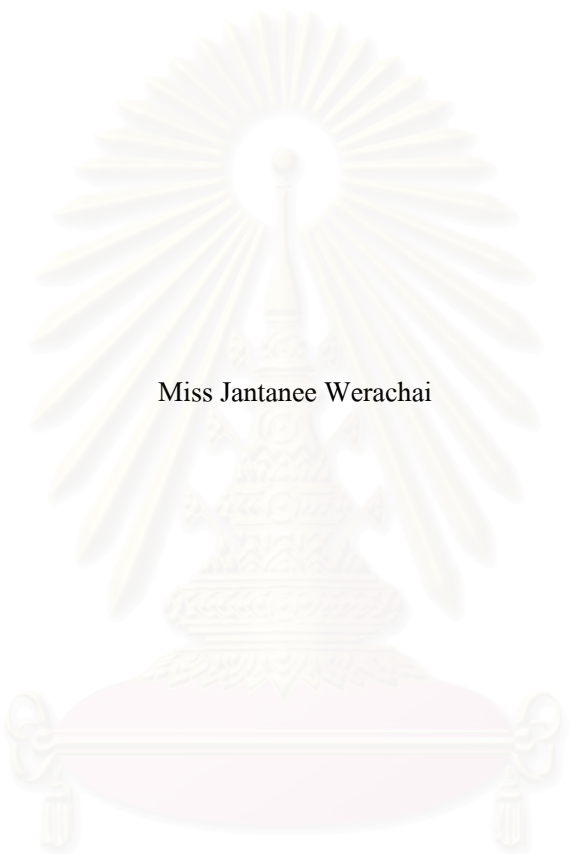
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING THE CHARACTERISTICS AND UTILIZATION LEVEL OF EXTERNAL
EVALUATION RESULTS FOR DEVELOPING EDUCATIONAL INSTITUTIONS
: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS

Miss Jantanee Werachai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ
นางสาว จันทน์ วีระชัย

โดย

วิจัยการศึกษา

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศักดิ์ ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรศักดิ์)

สถาบันวิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จันทน์ วีระชัย : ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. (FACTORS AFFECTING THE CHARACTERISTICS AND UTILIZATION LEVEL OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS FOR DEVELOPING EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS) อ. ที่ปรึกษา: ศศ. ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 241 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรก จำนวน 478 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารและสำหรับสถานศึกษา ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความสัมพันธ์ และการจำแนกกลุ่มพหุด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรมลิสเรล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และด้านกระบวนการประเมิน ตามลำดับ โดยสามารถจำแนกกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับที่ต่างกันได้ถูกต้อง ร้อยละ 52

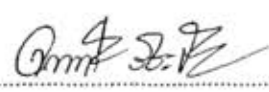
2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการประเมิน ด้านบุคลากร และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ตามลำดับ โดยสามารถจำแนกกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกันได้ถูกต้อง ร้อยละ 48.7

3) ตัวแปรจำแนกกลุ่มที่มีความสอดคล้องระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวคิดกับเชิงปฏิบัติการซึ่งมีลำดับที่เหมือนกัน คือ ด้านสภาพแวดล้อม โดยเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนายการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีน้ำหนักเด่นมากที่สุด

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....

สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....

ปีการศึกษา2549.....

ลายมือชื่อผู้สมัคร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4783664127 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: EVALUATION UTILIZATION/ THE UTILIZATION OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS/
MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS

JANTANEE WERACHAI : FACTORS AFFECTING THE CHARACTERISTICS AND UTILIZATION
LEVEL OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS FOR DEVELOPING EDUCATIONAL
INSTITUTIONS: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF.
DUANGKAMOL TRAIWICHITKHUN, Ph.D., 241 pp.

The purposes of this research are 1) to study the discriminating conceptually utilized external evaluation results factors of difference levels 2) to study the discriminating instrumentally utilized external evaluation results factors of difference levels and 3) to study relation of discriminating factors between level of the utilization of external evaluation results in conceptual use and instrumental use. Further more, the research samples were consisted of 478 schools which collected the reports of the first external quality evaluation from the Office for National Education standards and Quality Assessment. Moreover, the research instruments which operated in this research were questionnaires. The research data had been analyzed by SPSS for Windows for descriptive statistics, correlation and Multiple Discriminant Analysis (MDA) and LISREL for Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The results of research are detailed as follows:

- 1) The factors of discriminating conceptually utilized external evaluation results of difference levels were environment, administration in school and process of external evaluation. Further more, the multiple discriminate functions were 52 percentages of original grouped cases correctly classified.
- 2) The factors of discriminating instrumentally utilized external evaluation results of difference levels were environment, process of external evaluation, personnel and administration in school. The multiple discriminate functions were 48.7 percentages of original grouped cases correctly classified.
- 3) Factors' discriminating which consistence between levels of the utilization of external evaluation results in conceptual and instrumental use and the best predictor of dominant and important of utilized external evaluation results was the environment.

Department.....Educational Research and Psychology... Student's signature.....Jantane W.
Field of study.....Educational Research..... Advisor's signature.....Duangkamol T.
Academic year ...2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกอย่างสูง รวมทั้งกำลังใจที่มีให้เสมอมา จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ความรู้และข้อคิดต่างๆ คอยตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาดอย่างใกล้ชิด ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิตติวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์แก่การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ถ่ายทอดประสิทธิภาพวิชาความรู้และแนวคิดอันทรงคุณค่า สำหรับการทำให้วิทยานิพนธ์และการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเสียสละเวลา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี รวมทั้ง ขอกราบขอบพระคุณ นายสถาพร กลางประพันธ์ นายเพิ่มพูน ร่มศรี นางกาญจนา งามะโห นางพวงเพชร ผิวขาว นางสาวศิริลักษณ์ วุฒิสรรพ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนมอบทุนอุดหนุนการศึกษาเพื่อทำหน้าที่ผู้ช่วยสอน และทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสาว อารีย์ อัมสมบัติ ภัคชานมิตรที่ดี ที่คอยให้กำลังใจ ความรัก ความจริงใจ และคำปรึกษาอันมีค่าตั้งแต่สมัยที่ผู้วิจัยเรียนในระดับปริญญาบัณฑิตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทั้งปริญญาโทและปริญญาเอกที่รัก สาขาวิจัย วัฒน และสฤติ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลา 3 ปี ที่สำคัญ ขอขอบคุณ นางสาว อัญชลี เชิงตระกูล ที่คอยให้คำปรึกษาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสิ๊กน้อย วีระชัย และคุณแม่แม่เสงี่ยม วีระชัย ผู้ให้กำเนิดและให้ความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ผู้ให้ความรัก ความอบอุ่น และเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายสืบกุล กาญจนสุกร ผู้ที่คอยให้ความรัก ความปรารถนาดี ดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณจากใจ มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ.....	11
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก.....	18
ตอนที่ 3 การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....	29
- แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....	29
- ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา.....	32
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา.....	36
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
ตอนที่ 5 เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัย.....	51
- โมเดลลิשראלและการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	51
- การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	88
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	119
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ในรอบที่สอง.....	150
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	154
สรุปผลการวิจัย.....	155
อภิปรายผลการวิจัย.....	167
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	174
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	175
รายการอ้างอิง.....	177
ภาคผนวก.....	182
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	183
ข. หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	185
ค. สรุปการปรับปรุงแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ.....	188
ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	206
จ. ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ.....	230
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	241

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้จากงานวิจัยและแนวคิดของนักประเมิน.....	47
2.2	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	57
3.1	จำนวนโรงเรียนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละภาค.....	64
3.2	จำนวนโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างในทุกเขตพื้นที่ของจังหวัดในแต่ละภาค.....	64
3.3	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละภาคโดยแยกเป็นกลุ่มตัวแทนโรงเรียนและกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน.....	66
3.4	โครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	70
3.5	ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย.....	73
3.6	จำนวน ร้อยละของกลุ่มสถานศึกษาโดยจำแนกตามระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....	76
3.7	ช่วงชั้นคะแนนของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการจำแนกตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้.....	77
3.8	ตัวแปรคัมมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา.....	78
4.1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในแต่ละภาค.....	89
4.2	จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.....	90
4.3	จำนวน ร้อยละของการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	92
4.4	จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา.....	92
4.5	จำนวน ร้อยละของตัวแปรคัมมีคุณลักษณะจำแนกตามแบบสอบถาม.....	94
4.6	ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความเบ้ ความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในงานวิจัย.....	98
4.7	จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก.....	100
4.8	จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา.....	100
4.9	จำนวน ร้อยละของการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา.....	101

ตารางที่	หน้า
4.10 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง.....	104
4.11 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ.....	104
4.12 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง.....	108
4.13 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ.....	109
4.14 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง.....	112
4.15 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ.....	113
4.16 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน.....	115
4.17 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน....	116
4.18 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู.....	116
4.19 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู.....	117
4.20 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร.....	118
4.21 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร.....	118
4.22 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้.....	123
4.23 ค่าสถิติ Barlett's Test of Sphericity และค่าสถิติไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลกิน (KMO) ของการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในแต่ละด้าน.....	124
4.24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านกระบวนการประเมิน.....	125

ตารางที่	หน้า
4.25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผลการประเมิน.....	126
4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้ประเมิน.....	127
4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านสภาพแวดล้อม.....	128
4.28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านบุคลากร.....	129
4.29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา..	130
4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้บริหาร.....	131
4.31 สเกลคะแนนองค์ประกอบของปัจจัยชุดใหม่.....	132
4.32 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของสเกลคะแนนองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา.....	133
4.33 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ	135
4.34 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจชั้นจำแนกกลุ่มพหุ.....	136
4.35 ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน.....	138
4.36 ผลการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเชิง ความคิดในระดับที่ต่างกัน.....	142
4.37 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ	143
4.38 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจชั้นจำแนกกลุ่มพหุ.....	144
4.39 ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน.....	145
4.40 ผลการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเชิง ปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน.....	149
4.41 ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิง ความคิดกับเชิงปฏิบัติการ.....	150
4.42 จำนวน ร้อยละของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง ทางด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา.....	151

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม หรือ TQM (Total Quality Management).....	15
2.2 กระบวนการตรวจสอบระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award.....	15
2.3 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	27
2.4 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	28
2.5 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	29
2.6 การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด.....	49
2.7 การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ.....	50
2.8 โมเดลการวัด (measurement model) และ โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM).....	53
4.1 โมเดลด้านกระบวนการประเมิน.....	125
4.2 โมเดลด้านผลการประเมิน.....	126
4.3 โมเดลด้านผู้ประเมิน.....	127
4.4 โมเดลด้านสภาพแวดล้อม.....	128
4.5 โมเดลด้านบุคลากร.....	129
4.6 โมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา.....	130
4.7 โมเดลด้านผู้บริหาร.....	132
4.8 ฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิด.....	138
4.9 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย.....	139
4.10 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับปานกลาง.....	139
4.11 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมาก.....	140
4.12 แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map).....	141
4.13 ฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการ... ..	146
4.14 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย.....	146
4.15 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับปานกลาง.....	147

แผนภาพที่	หน้า
4.16	ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมาก..... 147
4.17	แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map)..... 148

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นถึงการบริหารและการจัดการให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาตนเองให้ตรงตามสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและให้มีความสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินงานให้ครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ตามหลักการบริหารงาน โดยมีขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ การประเมินผล ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า สถานศึกษายังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลที่ไม่ชัดเจนและไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้เท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการประเมินในการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อให้มีการพัฒนาตนเองสู่เกณฑ์มาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งในหมวด 6 มาตรา 49 ได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) โดยเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม ปี พ.ศ. 2543 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 117 ตอนที่ 99 ก เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 โดยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา และให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548) นอกจากนี้แล้ว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ. ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้หน่วยงาน ชุมชนและสังคมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ อันก่อให้เกิดหลักประกันแก่ผู้เรียนและสังคมให้เกิดมั่นใจว่าจะได้รับการบริการจากสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้และมีประสิทธิภาพสูงสุด และยังสามารถช่วยให้สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในได้มากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพภายในถือเป็นหัวใจของการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งหากมีการละเลยและไม่ใส่ใจก็จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยให้ไม่ถึงจุดหมายปลายทางตามที่คาดหวังไว้ในการปฏิรูปการศึกษาได้ ดังนั้นจึงควรศึกษาลักษณะของระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดี ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ 1) ระบบการทำงานด้านการประกันคุณภาพต้องเป็นระบบและผสมผสานกับการปฏิบัติงานตามปกติ 2) กระบวนการทำงานด้านการประกัน

คุณภาพต้องมีความต่อเนื่อง 3) ในการประเมินภายในเป็นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการบริหารจัดการที่ดี และ 4) มีการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากที่กล่าวมาเห็นได้ชัดเจนว่า ในการประเมินคุณภาพถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนา โดยการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์หรือความคาดหวังที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการประเมินทำให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าในการดำเนินงานควรมีการปรับปรุงแก้ไขในลักษณะ หรือทิศทางใด ไม่ว่าในการปฏิบัติงานจริงที่ผ่านมาจะทำให้สำเร็จหรือไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ การประเมินถือเป็นพื้นฐานเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยที่ผู้ประเมินสามารถใช้ผลจากการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนางานให้ไปสู่สภาพที่ดีกว่า (จรัส นองมาก, 2544)

ในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับการประเมินและได้รับการรับรองแล้วในรอบแรก จำนวน 30,010 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม 2548) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ได้เสนอผลการประเมินต่อต้นสังกัดสถานศึกษาและสาธารณชนให้ทราบผลการประเมินทั้งในด้านจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นการแก้ไขในสิ่งที่ควรพัฒนาและปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครูและมาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยได้มีการกำหนดขั้นตอนสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาในการพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้ประเมินภายนอกควรให้ข้อเสนอแนะ ทิศทางการพัฒนาและเงื่อนไขของความสำเร็จให้อยู่บนฐานสภาพความเป็นจริงและศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาให้สามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับใช้ได้ทันที ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การบริหาร และการเสริมสร้างการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546ก) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรา 48 ได้กล่าวไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก” และมาตรา 49 ที่ว่า “...ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี ตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 28) ทำให้สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจะต้องทำการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการทำประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

สำหรับการใช้ผลการประเมิน (evaluation utilization) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้นิยามความหมายไว้ว่า การใช้ผลการประเมิน เป็นการนำข้อค้นพบหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานในโครงการหรือนโยบายการดำเนินงานเพื่อช่วยในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการหรือตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ (Scriven, 1981; Weiss, 1972; Leviton and Hughes, 1981; Patton, 1986)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การใช้ผลการประเมิน หมายถึง การนำข้อค้นพบหรือผลที่ได้จากการประเมินโดยหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประเมินและได้รับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานหรือนโยบายการทำงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปรูปแบบการใช้ผลการประเมินตามแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2545) โดยแบ่งรูปแบบการใช้ผลการประเมิน 2 ด้าน คือ การใช้ในเชิงความคิดและการใช้ในเชิงปฏิบัติการ

การใช้เชิงความคิด (Conceptual use) หมายถึง ผลการประเมินให้ข้อมูลข่าวสาร ให้แสงสว่างทางปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำมาสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงาน/โครงการ/งาน โดยผลการประเมินสามารถทำให้เกิดผลในเชิงความคิด สร้างความคิดใหม่ ดังนั้นการใช้ผลการประเมินเชิงความคิดจึงเป็นการใช้ในขั้นแรกที่สามารถนำไปสู่การใช้ในขั้นต่อไป นั่นคือ การใช้ในเชิงปฏิบัติการ

ส่วนการใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การใช้อย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยตรงทันทีที่ทราบผลการประเมิน โดยหลักฐานที่แสดงถึงการใช้ผลการประเมินในลักษณะนี้สามารถสังเกตได้จากรายงานผลการตัดสินใจ และการสั่งการให้ดำเนินการอันเป็นผลมาจากการประเมิน ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบการใช้ผลการประเมิน 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use) เป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อเป็นเหตุผลสนับสนุน หรือยืนยันแนวทางการตัดสินใจที่ได้กระทำไว้ก่อนหน้านี้ ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้น เพื่อนำผลมาใช้ยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย 2) การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยในการติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการประเมินได้ดำเนินไปตามแนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำผลไปใช้ปฏิบัติโดยตรง เป็นการใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินแผนงาน/โครงการ/งาน และ 3) การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) การใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือช่วยในการลงมือ

ปฏิบัติ ดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปได้หลายลักษณะ โดยการใช้ลักษณะนี้จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร หลักการ/ทฤษฎีของโครงการ ทรัพยากร การดำเนินงานและอนาคตของแผนงาน/โครงการ/งาน

จะเห็นได้ว่า ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ได้ ในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานหรือสรุปผลการดำเนินงาน ดังนั้นการใช้ผลการประเมินจึงต้องคำนึงถึงลักษณะหรือระดับการใช่ว่าจะใช้ในลักษณะใดและเพื่อประโยชน์ด้านใด การใช้ผลการประเมินจึงมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆที่จะส่งผลต่อการนำผลการประเมิน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า มีปัจจัยต่างๆที่ได้จากการสังเคราะห์ที่สามารถส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยสรุปได้ 7 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการประเมิน ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ด้านผลการประเมิน ได้แก่ ความถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และระดับผลการประเมิน 3) ด้านผู้ประเมิน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี 5) ด้านบุคลากร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กร 7) ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ เจตคติต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (Weiss, 1972; Consin & Leithwood, 1986; Putt and Springer, 1989; Johnson, 1998; Preskill and Caracelli, 2003; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; ศิริวัฒน์ วรรณาม, 2540; สยาม สุ่มงาม, 2541; สุนธิสา พูลศิริ, 2541; สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย, 2542; เขียวลักษณ์ แสงสร้อย, 2542; ดวงใจ กฤษดากร, 2545; สุวิมล ว่องวานิช, 2545; เกื้อกนก เอื้อวงศ์, 2546 และวราภรณ์ บุญเจียม, 2546)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการนำผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะเป็นการศึกษาทั้งลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งวิธีการเตรียมการต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง

จากผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้สถานศึกษามีการนำผลการประเมินให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานต่างๆ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้แล้วยังสามารถทราบถึงตัวแปรสำคัญที่สามารถจำแนกกลุ่มระดับการใช้ผลการประเมินเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้วางนโยบายที่จะวางแผนในการจัดการศึกษาและดำเนินงานต่างๆภายในสถานศึกษา รวมทั้งวิธีการเตรียมการต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองของสถานศึกษาจากการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกไปใช้ ทำให้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงการรายงานผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินสำหรับผู้ประเมินภายนอกที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงและตรงตามสภาพของสถานศึกษาซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

คำถามวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน
2. มีปัจจัยใดบ้างที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน
3. ตัวแปรจำแนกระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการมีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยพิจารณาลักษณะการนำผลการประเมินไปใช้ 2 ลักษณะ คือ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิด และ 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการ และระดับการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงวิธีการเตรียมการต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง

2. ประชากรที่ศึกษา คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกทั่วประเทศ จำนวน 30,010 โรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรตาม คือ ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ และ ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ 7 ด้าน มีลักษณะเป็นตัวแปรแฝง ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการประเมิน 2) ด้านผลการประเมิน 3) ด้านผู้ประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และ 7) ด้านผู้บริหาร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ หมายถึง วิธีการของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้จากการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงความคิดและการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545)

การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการใช้ผลการประเมิน โดยผลของการประเมินไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติโดยตรงแต่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคิดการตัดสินใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติทั้งทางด้านการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการใช้ผลการประเมิน ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานและอนาคตของโครงการ/แผนงาน ประกอบด้วยการใช้ผลใน 3 ลักษณะ คือ 1) การใช้ผลเชิงตรวจสอบยืนยัน 2) การใช้ผลเชิงสัญลักษณ์ และ 3) การใช้ผลเชิงปฏิบัติ โดยพิจารณาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การใช้ผลเชิงตรวจสอบยืนยัน หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อยืนยันและสนับสนุนการบริหารองค์กร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระทำก่อนหน้า โดยเป็นการยืนยันผลการตัดสินใจของสถานศึกษา

การใช้ผลเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการกำกับ ควบคุมและเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารองค์กร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การใช้ผลเชิงปฏิบัติ หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในการลงมือปฏิบัติการบริหารองค์กร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ หมายถึง ปริมาณของการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ พิจารณาจากผลคะแนนของสถานศึกษาในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยจัดกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดั้มาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษา โดยการติดตาม การตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน เพื่อมุ่งให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานที่กำหนดไว้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก ซึ่งอาจเป็นแรงผลักดันหรืออุปสรรคต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการประเมิน 2) ด้านผลการประเมิน 3) ด้านผู้ประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และ 7) ด้านผู้บริหาร

ด้านกระบวนการประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ผู้ประเมินภายนอกใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษา มีลักษณะที่มีความตรงประเด็นและใช้วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ

กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น หมายถึง การกำหนดคำถาม หรือประเด็นสำคัญของการประเมินมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ หมายถึง การเลือกใช้วิธีการสำหรับการประเมินที่เหมาะสมและมีความหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านผลการประเมิน หมายถึง ลักษณะของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับจากผู้ประเมินโดยผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับความถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และระดับผลการประเมิน

ความถูกต้อง หมายถึง ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสม เทียบตรง พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ตรงกับความต้องการ หมายถึง ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ทันเวลาต่อการใช้ผลของสถานศึกษา พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ระดับผลการประเมิน หมายถึง ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาที่ได้รับจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับทั้ง 14 มาตรฐานในมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร ซึ่งในที่นี้แบ่งระดับผลการประเมินเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ผลการประเมินที่ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดี และ 2) ผลการประเมินที่ไม่ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับพอใช้และระดับควรปรับปรุง

ด้านผู้ประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมิน

ความน่าเชื่อถือ หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านการไม่มีอคติในการประเมิน มีความเชี่ยวชาญในระเบียบวิธีทางการประเมิน มีจรรยาบรรณ วุฒิการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน และประสบการณ์ในการประเมิน พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ทักษะการสื่อสาร หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านความสามารถในการพูดคุยและซักถามเพื่อหาคำตอบ มีมนุษยสัมพันธ์ รวมถึงการรับฟังคำชี้แจงจากสถานศึกษา และมีความสามารถในการอธิบายหรือตอบคำถามให้สถานศึกษาเข้าใจ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านความมุ่งมั่นต่อการประเมิน โดยสะท้อนผลการประเมินได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และไม่เบี่ยงเบนผลการประเมิน พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ความรู้ ความสามารถในการประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพ สภาวะการณ์ และบริบทของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี

ด้านการเมือง หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้ที่มีอำนาจในสถานศึกษามีลักษณะการใช้ผลการประเมินที่ได้รับจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาตามสภาพความเป็น

จริง โดยจัดทำโครงการหรือประเด็นที่คิดว่าจะประสบความสำเร็จ และมีการพัฒนาโครงการที่มีอยู่อย่างเปิดเผย โดยไม่ปกปิดข้อผิดพลาด ไม่มีการใช้อำนาจในการขู่ บังคับโครงการเพื่อหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ก่อให้เกิดทางลบ หรือสร้างเฉพาะภาพพจน์ในทางที่ดีต่อผลการประเมินเพื่อให้สาธารณชนมีความน่าเชื่อถือ และเบี่ยงเบนความสนใจ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพเศรษฐกิจของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดสรรค่าใช้จ่ายและการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนในด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการนำผลการประเมินไปใช้ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านสังคม หมายถึง ความพร้อมของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน และร่วมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการนำผลการประเมินไปใช้ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านเทคโนโลยี หมายถึง การจัดสรรของสถานศึกษาเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ต่างๆตามความเหมาะสมและความเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการนำผลการประเมินไปใช้ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านบุคลากร หมายถึง คุณลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครูและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการประเมิน หมายถึง บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันคิดวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การกระจายอำนาจ และวัฒนธรรมองค์กร

การกระจายอำนาจ หมายถึง สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ฝ่าย/หมวดหรืองานและทีมงานในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่หรือภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ลักษณะแบบแผนทางพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความเฉพาะในแต่ละแห่ง เกี่ยวกับแบบแผนการปฏิบัติงาน ค่านิยม ความคิด ความเชื่อและความสัมพันธ์โดยยึดถือจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารในสถานศึกษาเกี่ยวกับด้านภูมิหลังทางวิชาการ เจตคติต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อนำผลการประเมินไปใช้

ภูมิหลังทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะพื้นฐานทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการอบรม ประสบการณ์ในการประเมิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และภาวะผู้นำ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

เจตคติต่อการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และท่าทีของผู้บริหารที่แสดงออกต่อการประเมินคุณภาพภายนอก วัดจากแบบวัดทัศนคติของผู้บริหาร พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความต้องการต่อการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การเข้าไปมีบทบาทหน้าที่ต่อการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการประเมินของสถานศึกษา อย่างเป็นทางการ พิจารณาจากคะแนนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้สถานศึกษามีการใช้ผลการประเมินให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานต่างๆ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. ทำให้ทราบถึงตัวแปรสำคัญที่สามารถจำแนกกลุ่มระดับการใช้ผลการประเมินเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้วางแผนนโยบายที่จะวางแผนในการจัดการศึกษาและดำเนินงานต่างๆภายในสถานศึกษา
3. ทำให้ทราบถึงวิธีการเตรียมการต่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองจากการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกไปใช้
4. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงการรายงานผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินสำหรับผู้ประเมินภายนอกที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงและตรงตามสภาพของสถานศึกษาซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญที่ได้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ
- ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินภายนอก
- ตอนที่ 3 การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 3.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา
 - 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา
- ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ตอนที่ 5 เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัย
 - 5.1 โมเดลลิสเรลและการวิเคราะห์องค์ประกอบ (LISREL model and a factor analysis)
 - 5.2 การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA)

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก เกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา ประเด็นที่สาม เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเด็นที่สี่ เกี่ยวกับสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินงานเพื่อประกันว่าคุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงรวมถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆ ที่หากดำเนินการตามระบบและตามแผนที่ได้วางไว้แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อุทุมพร จามรمان (2544) ที่กล่าวไว้

ว่า การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่ผลักดันให้ปัจจัยต่างๆมีคุณภาพและนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาจึงเป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และสาธารณชนมีความมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพ คือ การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2541) ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพภายในและจากภายนอก แล้วตัดสินตามเกณฑ์

จรัส นองมาก (2544) ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่า ถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษามีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

ฉัฐพล ชุมวรฐายี (2545) ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนที่จบการศึกษาจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

จากการนิยามความหมายของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาและจัดการเกี่ยวกับทางการศึกษา อันได้แก่ การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาซึ่งมีทั้งการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

หลักการ แนวคิด และกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่างๆมีคุณภาพและนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง โดยหลักการประกันคุณภาพการศึกษาคือการให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งมีหลักการ ดังนี้ 1) รัฐกระจายอำนาจการกำหนดนโยบาย การบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรให้เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท (Decentralization) 2) รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา 3) รัฐจะต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีระบบการตรวจสอบ และแทรกแซงคุณภาพการศึกษา และระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยองค์ประกอบหลักของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน (จรัส นองมาก, 2544) คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (Quality Audit and Intervention) คือ กระบวนการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษารายงานประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา (Internal Audit) การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (External Audit) และมาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Quality Intervention)

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment) คือ กระบวนการหรือแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (External School Review) การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา (Total Quality Education) และ การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันกระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบประกันคุณภาพ คือ สิ่งที่ยองค์กรกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของบุคลากรในองค์กร ให้มั่นใจได้ว่าถ้าดำเนินการตามที่กำหนดแล้ว จะทำให้องค์กรนั้นมีคุณภาพเป็นที่พอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (ศิริวรรณ โสดา, 2546) สำหรับตัวอย่างของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย

1. ระบบ ISO 9000 เป็นระบบคุณภาพที่ใช้ในการประกันคุณภาพและการบริหารกระบวนการต่างๆ ในองค์กรของผู้ส่ง (Supplier) หรือผู้ผลิต (Manufacturer) ซึ่ง ISO ย่อมาจากคำว่า International for Standardization หรือ International Standardization Organization มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหรือปรับมาตรฐานนานาชาติเกือบทุกประเภท เนื่องจากในแต่ละประเทศมีมาตรฐานคุณภาพของตนเอง ดังนั้น หน่วยงาน ISO จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านเทคนิคเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสากลขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานประกันคุณภาพสากลขึ้น ประกอบด้วย ข้อกำหนดซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางหรือเงื่อนไขในการทำข้อตกลงต่างๆทางการค้าระหว่างผู้ซื้อ (Purchaser) หรือลูกค้า (Customer) กับผู้ส่งหรือผู้ผลิตได้ โดยลูกค้ามีสิทธิที่จะเลือกทำการค้ากับ

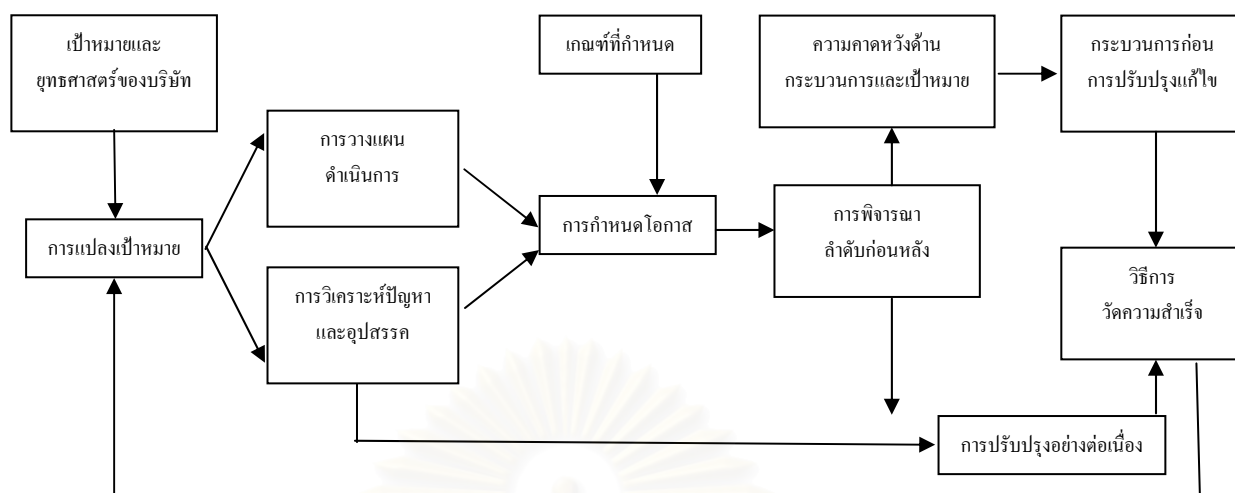
ผู้ผลิตรายใดหรือองค์กรใดก็ได้ที่ผ่านการรับรองว่ามีการบริหารคุณภาพที่เป็นไปตามข้อกำหนดต่างๆของระบบคุณภาพ ISO 9000

นอกจากนี้แล้ว มาตรฐาน ISO 9000 ที่นำมาใช้ในทางการศึกษามี 12 มาตรฐาน (Freeman, R. and Voehl, F., (1992) อ้างถึงในจิวรรณ มณีแสง, 2543) ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบด้านบริหาร (Management Responsibility) 2) การจัดระบบคุณภาพ (Quality System) 3) การทบทวนข้อตกลง (Contract Review) 4) การควบคุมการออกแบบ (Design Control) 5) การจัดซื้อ(Purchasing) 6) การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบโดยลูกค้า (Control of Customer Supply Product) 7) การควบคุมกระบวนการผลิต (Process Control) 8) การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (Control of Nonconforming Product) 9) การปฏิบัติการแก้ไขและการป้องกัน (Corrective and Preventing Action) 10) การควบคุมการบันทึกคุณภาพ (Control of Quality Records) 11) การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internality Audit) และ 12) การฝึกอบรมบุคลากร (Training)

2. ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม หรือ TQM (Total Quality Management)

อุทุมพร จามรمان (2545) ได้กล่าวความหมายของ ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม หรือ TQM คือ ระบบที่ปรับปรุงการวางแผน การจัดองค์กร และการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ TQM เป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้กับองค์กร ประสิทธิภาพของการจัดองค์กรในระบบนี้ขึ้นอยู่กับปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย แแกนหลักสำคัญของระบบ TQM คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคส่วนสำคัญของกระบวนการอยู่ ที่การจัดการที่จำเป็นสำหรับระบบ เครื่องมือ และทีมงาน ระบบนี้ได้เตรียมขอบข่ายความก้าวหน้าของงานไว้เพื่อความพร้อมสำหรับการตรวจสอบ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

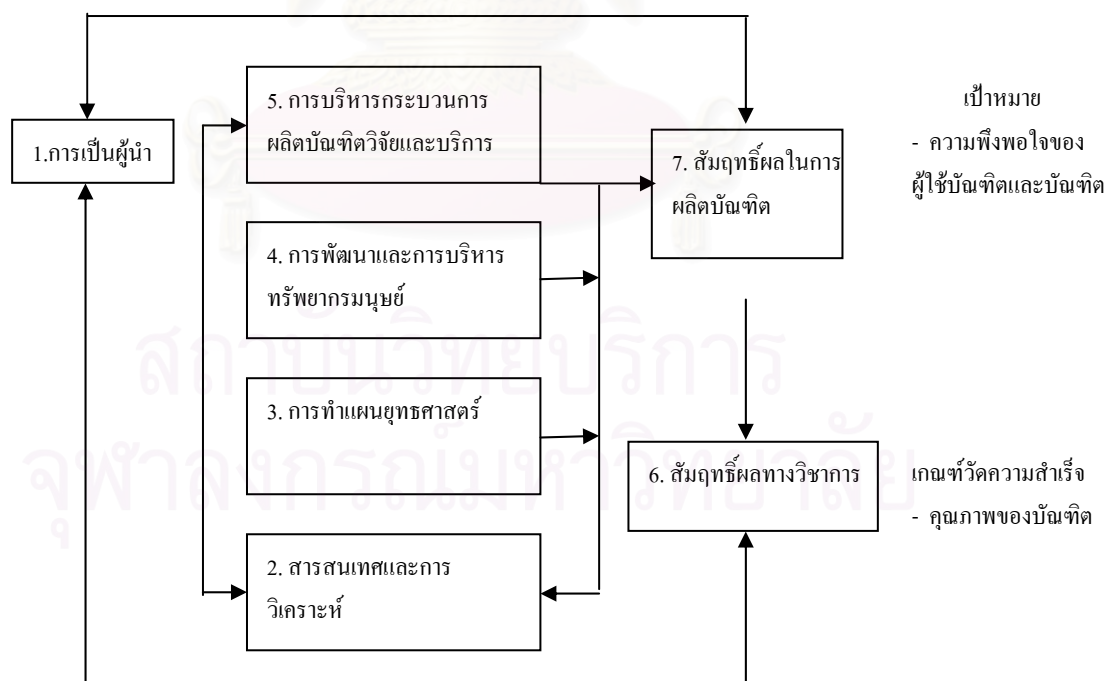

(ที่มา จำรัส นองมาก, 2544)

แผนภาพที่ 2.1 ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม หรือ TQM (Total Quality Management)

3. ระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award

The Malcom Baldrige National Quality Award เป็นแนวทางการตรวจสอบคุณภาพองค์กร ซึ่งแนวทางนี้นำมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพขององค์กรทางด้านการศึกษา โดยกระบวนการตรวจสอบ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.2

(ที่มา จำรัส นองมาก, 2544)

แผนภาพที่ 2.2 กระบวนการตรวจสอบระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award

การตรวจสอบตามแนวทางนี้ จะตรวจสอบองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์กร ระบบการนำและความร่วมมือภายในองค์กร และความเชื่อถือของสังคมและสำคัญต่อสาธารณะ 2) สารสนเทศและการวิเคราะห์ ประกอบด้วย การบริหารสารสนเทศและระบบข้อมูล ระบบสารสนเทศและการสนับสนุนความเป็นผู้นำทางวิชาการ และการวิเคราะห์และให้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และกระบวนการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ 4) การพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย การวางแผนด้านทรัพยากรมนุษย์ การมีส่วนร่วมของบุคลากร การศึกษา การฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากร ความพึงพอใจของบุคลากร และการประเมินผลงานและการตอบแทน 5) การบริหารกระบวนการผลิตบัณฑิต วิจัย และบริการวิชาการ ประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาที่มีคุณภาพ กระบวนการบริหารวิชาการ การบริหารกระบวนการสนับสนุน และปรับปรุงสมรรถนะของผู้ผลิตบัณฑิต 6) สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ ประกอบด้วย สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ สัมฤทธิ์ผลทางการวิจัย สัมฤทธิ์ผลทางการบริการวิชาการ และสัมฤทธิ์ผลทางศิลปะและวัฒนธรรม และ 7) สัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของสังคมต่อบัณฑิต การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสังคม ความพึงพอใจของสังคม กระบวนการประเมิน และความพึงพอใจของสังคม ผลลัพธ์และการเปรียบเทียบ

สถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน คือ การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา โดยกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546)

จากหลักการและแนวคิด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นั่นคือ ผลผลิตต้องตอบสนองต่อลูกค้าและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องแสดงภาระหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อมาตรฐานที่กำหนดทั้งมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ และความสำคัญของคุณภาพสถานศึกษาจะต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการ (Process Quality) และคุณภาพของบุคลากร (Human Quality) โดยกระบวนการที่มีคุณภาพและคนที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้ และกระบวนการที่มีคุณภาพ

จะต้องเป็นกระบวนการที่ครบวงจรคุณภาพของคนต้องได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้ทำงานอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ รู้ถึงวิธีทำงานที่ถูกต้อง และจะต้องพัฒนาคุณภาพของคนในลักษณะที่สร้างบรรยากาศของการรักการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งจะทำให้มีการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองมีมูลค่าเพิ่มอยู่ในตัว โดยบทบาทของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำดำเนินการโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการตามภาระงาน ซึ่งประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) 2) การตรวจคุณภาพ หรือการทบทวนคุณภาพภายใน (Internal Audit or Internal School Review) และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้แล้ว ในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้มี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541) ซึ่งแนะนำโรงเรียนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็นสองขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนแรก คือ การประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนที่สอง คือ การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยในขั้นตอนของการประกันคุณภาพการศึกษา ถือว่าเป็นกิจกรรมการบริหารและควบคุมคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาที่ได้รับ ซึ่งแนวปฏิบัติเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำแผนพัฒนา หรือธรรมนูญโรงเรียน เพื่อทราบทิศทางนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นความต้องการที่จะทำให้สำเร็จในอนาคต รวมทั้งกรอบของงานแต่ละกลุ่ม 2) การดำเนินงานตามรายงาน หรือธรรมนูญโรงเรียนเป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลงมือปฏิบัติตามแผนรวมทั้งการอำนวยความสะดวกช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้งานได้ดำเนินการไปตามกรอบที่กำหนด 3) การติดตามตรวจสอบปรับปรุงการดำเนินงานเป็นการควบคุม กำกับ ตรวจสอบและประเมินการทำงาน นำผลจากการตรวจสอบและประเมินผล แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อพัฒนาต่อไป และ 4) การประเมินตนเอง เป็นการประเมินเพื่อสรุปสภาพและผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนพัฒนาหรือธรรมนูญโรงเรียนว่าประสบผลสำเร็จเป็นไปตามที่คาดหวังหรือวางไว้หรือไม่อธิบายได้อย่างไร และจะดำเนินการต่อไปอย่างไรในแต่ละเรื่อง ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่หน่วยงานกำหนด สรุปว่า ในการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอนเป็นวงจรที่สถานศึกษาจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อทำในขั้นที่กำหนด 1, 2, 3, และ 4 แล้ว ก็จะกลับมาเริ่มต้นที่ขั้นที่ 1 อีกหมุนเวียนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้มีการนำเสนอแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดที่ ดร.เดมิง (Dr. Edwards Deming) นำมาเผยแพร่ คือ วงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (P- Plan) เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน

ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุ งานในส่วนนี้ของสถานศึกษา คือ ธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วยแผนงาน งาน/โครงการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจะดำเนินการเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

2. การปฏิบัติตามแผน (D – Do) เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ให้เป็นไปตามลักษณะของงาน ระยะเวลา และความรับผิดชอบของแต่ละส่วน โดยผู้บริหารอาจจะต้องนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตาม หากพบปัญหาอุปสรรคอะไรก็คอยแนะนำช่วยเหลือให้งานทั้งปวงได้เป็นไปตามที่ตั้งความหวังไว้

3. การตรวจสอบประเมินผล (C- Check) เป็นการประมาณค่าการดำเนินงานว่าเด่น ค่อย ดี ไม่ดีมากน้อยแค่ไหน เพียงใด โดยการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่คาดหวังเอาไว้กับสิ่งที่ทำได้จริง ถ้าสิ่งที่ทำได้จริงมากกว่าที่คาดหวังเอาไว้ ก็แสดงว่าดี ประสบผลสำเร็จ แต่ถ้าสิ่งที่ทำได้จริงน้อยกว่าที่คาดหวังเอาไว้ก็แสดงว่าไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข การประเมินในขั้นตอนนี้มุ่งที่จะได้ทราบสภาพการดำเนินงานจริงว่าเป็นไปแค่ไหน จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ผลจากการประเมินจึงมุ่งเพื่อการพัฒนางานมากกว่าการจับผิดผู้ปฏิบัติ

4. การปรับปรุงงาน (A-Act) เป็นการนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนางาน กล่าวคือ ถ้าผลการปฏิบัติในห้วงเวลาที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก็จะต้องแสวงหาวิธีดำเนินการให้เหมาะสมกว่าเดิม แต่ถ้าผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายแล้วในการดำเนินการต่อไปก็จะได้เปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้นจะได้เป็นการท้าทายการทำงานของบุคลากร และเป็นการสร้างหลักประกันว่าการดำเนินงานในองค์กรมีแต่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีหยุดอยู่กับที่

สรุปได้ว่า ในการดำเนินงานที่จะทำให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่เป็นปกติได้นั้นจะต้องมีการปฏิบัติงานตามระบบที่กำหนดขึ้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกันทุกคน และทำกันเป็นประจำทุกวัน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก เกี่ยวกับความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับหลักการ แนวคิดในการประเมินคุณภาพภายนอก ประเด็นที่สาม เกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ประเด็นที่สี่ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน และประเด็นที่ห้า เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า มีนักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ ดังนี้

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา (2548) ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายนอก คือ การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ให้ความหมายของ การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมินภายนอกเพื่อบูมุงให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2545) ให้ความหมายของ การประเมินคุณภาพภายนอก คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงานที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ให้ความหมายของ การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินผลโดยบุคคลภายนอกที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมิน

จากความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกของนักวิชาการ หน่วยงานทางการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษา โดยการติดตาม การตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน เพื่อบูมุงให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานที่กำหนดไว้

หลักการและแนวคิดในการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนา ซึ่งการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน กับเกณฑ์หรือความคาดหวังที่กำหนดไว้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรให้มี

คุณภาพดีขึ้น โดยที่ผู้ประเมินสามารถใช้ผลจากการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนางานให้ไปสู่สภาพที่ดีกว่า โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะทำให้ทราบถึงลักษณะเด่นและลักษณะด้อยซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติได้ปรับปรุงงาน เสริมลักษณะเด่นและพัฒนาลักษณะด้อย โดยมีหลักการสำคัญ 5 ประการ (จรัส นองมาก, 2544) คือ

1. มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเพื่อจับผิดลงโทษหรือตัดสินในการให้ทุนให้โทษแก่สถานศึกษาที่ถูกประเมิน

2. ยึดหลักความยุติธรรม ถูกต้องโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลที่สามารถชี้แจงยืนยันได้ (evidence- base) และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)

3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมาย และหลักการศึกษาของชาติ โดยให้เป็นไปในลักษณะมีเอกภาพเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและครู

4. มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริม และประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพภายนอก ตามที่ระบุในเอกสารกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ประการ คือ

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบแนวทางและวิธีการที่สำนักงานกำหนด และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น – จุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จและสาเหตุของปัญหา

3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ และประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การพัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้ 2) พัฒนาคู่มือ / กระบวนการประเมิน 3) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมิน 4) กำหนดคุณสมบัติผู้ประเมิน 5) คัดเลือกผู้ประเมิน 6) การอบรมผู้ประเมิน 7) การรับรองผู้ประเมิน 8) สัญญาการจ้างผู้ประเมิน 9) กำกับดูแลคุณภาพผู้ประเมิน และ 10) การจัดทำรายงานการประเมิน

หลักเกณฑ์ในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สมศ. กำหนด เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ทำหน้าที่ประเมินมีหลักการ 3 ประการ (จำรัส นองมาก, 2544) คือ

- ในรอบแรกของการประเมินภายนอก (พ.ศ.2544-2548) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินภายนอกจะมีเพียงชุดเดียวสำหรับการประเมินสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพื้นฐานทุกแห่ง ทุกสังกัด ทุกขนาด และทุกเขตพื้นที่
- การเข้าไปประเมินสถานศึกษาในรอบแรก จะเป็นการยืนยันสภาพการดำเนินงานตามข้อมูลหรือร่องรอยหลักฐานที่สถานศึกษาจัดเก็บด้วยวิธีการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นหรือร่องรอยหรือข้อมูลจากผู้ประเมินภายนอกเก็บเพิ่มเติม โดยจะไม่มีการตัดสินคุณภาพสถานศึกษาในลักษณะสรุปรวมว่าผ่านหรือไม่ผ่านรับรองหรือไม่รับรอง แต่จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษาจึงมิได้เป็นการเปรียบเทียบ หรือแข่งขันกันระหว่างสถานศึกษา แต่เป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างมาตรฐานการศึกษาตนเองภายในสถานศึกษานั้น ๆ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
- การประเมินภายนอกจะเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์และเป็นกลยุธามิตรมิใช่การจับผิดการดำเนินงานของหน่วยงานหรือผู้บริหาร ผลจากการประเมินภายนอกจะนำไปใช้เป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานทั่วกัน มิได้มีเป้าหมายหลักเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาให้คุณโทษแก่ผู้เกี่ยวข้อง

การกำหนดระดับคุณภาพของแต่ละมาตรฐานตามที่ สมศ. กำหนด ในระยะเริ่มแรกของการประเมินประกอบด้วย มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับ 1	ควรปรับปรุง
ระดับ 2	ขั้นต่ำที่ยอมรับได้
ระดับ 3	ดี

ระดับคุณภาพของแต่ละมาตรฐานขึ้นอยู่กับคุณภาพของการปฏิบัติงาน สิ่งที่ใช้เป็นกรอบในการพิจารณาคุณภาพของการปฏิบัติงานหรือมิติที่ใช้ในการจัดคุณภาพมี 3 ประการ คือ 1) *ความตระหนักถึงความสำคัญ* (awareness) เป็นความเข้าใจในประเด็นปัญหา หรือเรื่องราวที่กำหนด และมีความตั้งใจที่จะจัดทำเรื่องนั้น ๆ ให้สำเร็จ เช่น การกำหนดเป็นปรัชญา นโยบาย แนวปฏิบัติ หรือมาตรการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ 2) *ความพยายาม* (attempt) เป็นความพยายามที่จะปรับปรุง แก้ไข หรือจัดทำเรื่องที่ต้องการให้สำเร็จและปรากฏให้เห็นเป็นร่องรอย เช่น การกำหนดงาน โครงการหรือกิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และ 3) *ความสำเร็จ* (achievement) เป็นผลที่ปรากฏเนื่องจากการดำเนินงานตามที่ต้องการ เช่น ผลที่สามารถตรวจสอบได้เนื่องจากการปฏิบัติงานหรือโครงการนั้น ๆ

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแรก คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบอนุมัติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประเมินคุณภาพภายนอกให้มี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แต่ในช่วง 5 ปีแรกของการประเมินคุณภาพภายนอกจะทำการประเมินเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบและหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประหยัดใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ความถูกต้อง-ผิด ระบุเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบเลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่าง สันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ- ผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอก โรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วย ตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมี ความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟัง ความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์กับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพ
สิ่งเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

การพิจารณาจัดอันดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐานต้องพิจารณาจากลักษณะคุณภาพตาม
ตัวบ่งชี้ ซึ่งนักเรียนที่มีคุณภาพดี หมายถึง นักเรียนที่มีคุณภาพตามตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดี มีผลการ
ประเมินอยู่ในระดับ 3 หรือ 4 จากกระบวนการให้เกรด 4 ระดับ หรือ นักเรียนที่มีคุณภาพตามรายการที่
พึงประสงค์ไม่น้อยกว่า 80 %

สำหรับการจัดระดับคุณภาพจะใช้จำนวนนักเรียนที่มีคุณภาพเป็นตัวกำหนด คือ

ระดับ 1 มีปริมาณนักเรียนที่มีคุณภาพดี น้อยกว่า 50 % ของนักเรียนทั้งหมด

ระดับ 2 มีปริมาณนักเรียนที่มีคุณภาพดี ระหว่าง 50 % - 74 % ของนักเรียนทั้งหมด

ระดับ 3 มีปริมาณนักเรียนที่มีคุณภาพดี มีค่าตั้งแต่ 75 % ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครู ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูต้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน และการนำผล
การประเมินมาพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครู
เพียงพอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด/เชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์

การพิจารณามาตรฐานคุณภาพแต่ละระดับ พิจารณาจากปริมาณของครูที่มีคุณภาพ
สถานศึกษาที่มีครูที่มีคุณภาพดีมีปริมาณมากถือว่าสถานศึกษามีผลการดำเนินงานด้านสัมฤทธิ์ผล
ในระดับดี การวินิจฉัยคุณภาพครู ก็อาศัยหลักเดียวกันกับของนักเรียน กล่าวคือ ครูที่มีคุณภาพดี คือ
ครูที่มีคุณลักษณะ หรือ คุณภาพตามตัวบ่งชี้ในระดับดี หรือมีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์ไม่
น้อยกว่า 80 %

สำหรับการจัดระดับคุณภาพ ใช้จำนวนครูที่มีคุณภาพเป็นตัวกำหนด

ระดับ 1 มีปริมาณครู ที่มีคุณภาพดีน้อยกว่า 50 % ของครูทั้งหมด

ระดับ 2 มีปริมาณครู ที่มีคุณภาพดี ระหว่าง 50 %- 74% ของครูทั้งหมด

ระดับ 3 มีปริมาณครู ที่มีคุณภาพดี ตั้งแต่ 75 % ขึ้นไปของครูทั้งหมด

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแผน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ และปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และการเรียนการสอน โดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและการกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

สำหรับการพิจารณาระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้บริหาร นอกจากจะใช้ คุณภาพบุคคลโดยใช้หลักการเช่นเดียวกับนักเรียนและครูแล้ว ยังต้องดูกระบวนการบริหารภายใน สถานศึกษาประกอบด้วย การพิจารณาในแต่ละส่วนอาสัยหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. คุณภาพของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ผู้บริหารมีคุณสมบัติ หรือลักษณะตามตัวบ่งชี้อยู่ใน ระดับดี (เทียบเท่าเกรด 3 หรือ 4) หรือมีคุณสมบัติที่ดีไม่น้อยกว่า 80% ของรายการที่ประเมิน ทั้งหมด ถือว่าสถานศึกษานั้นมีผู้บริหารที่มีคุณภาพดีตามมาตรฐานนั้น

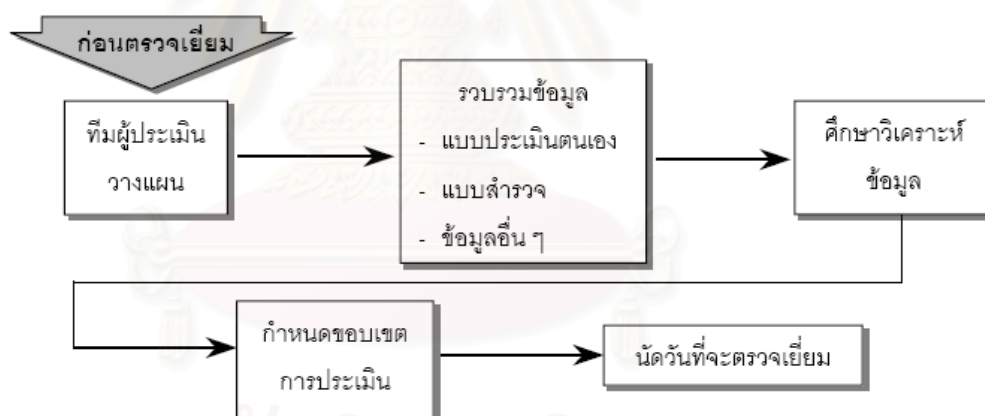
2. คุณภาพของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารที่สามารถบริหารให้การดำเนินงานใน สถานศึกษาเป็นการดำเนินงานแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide) ถือว่าผู้บริหารนั้นมีคุณภาพดี

คุณสมบัติของการบริหารดังกล่าวมี 3 ประการ 1) ทุกคนในหน่วยมีส่วนร่วม 2) การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องยั่งยืน และ 3) บุคลากรในหน่วยงานเกิดการเรียนรู้

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้จัดทำกรอบการประกันคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขั้นตอนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกรวบรวมข้อมูลที่สถานศึกษาจัดส่งมาให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาล่วงหน้า คือ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาพร้อมทั้งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในกรณีที่ข้อมูลที่ได้มายังไม่สมบูรณ์ ทำการศึกษาวิเคราะห์รายงานและเอกสารดังกล่าว กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะตรวจสอบ นัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยม แจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา และวางแผนว่าจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไร จากแหล่งใดและวิธีการใดเพิ่มเติม รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.3

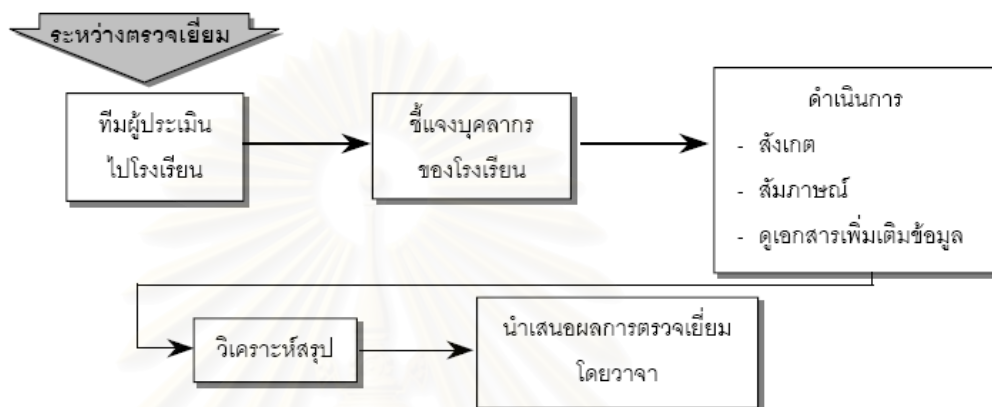

แผนภาพที่ 2.3 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

(ที่มา รุ่ง แก้วแดง, 2544)

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกเข้าไปตรวจเยี่ยมในลักษณะกัลยาณมิตร ทำการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการบริหารตามที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อยืนยันว่าผลการประเมินตนเองของสถานศึกษามีความถูกต้องหรือไม่ มีเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ โดยผู้ประเมินจะประชุมร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา สังเกตการเรียนการสอน สัมภาษณ์พูดคุยกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน กรรมการสถานศึกษาและบันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏ

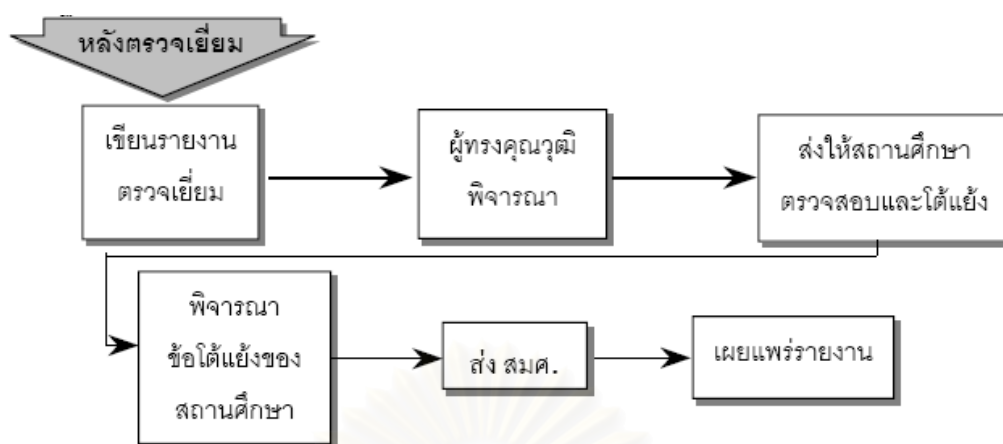
เมื่อได้ข้อมูลครบแล้วคณะผู้ประเมินจะนำข้อมูลหรือข้อค้นพบที่ได้มาอภิปรายร่วมกันเพื่อวิเคราะห์สรุปผลตามมาตรฐานและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอผลแก่บุคลากรของสถานศึกษาด้วยวาจาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้โอกาสสถานศึกษาชี้แจงในกรณีที่เห็นว่าข้อค้นพบไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ข้อค้นพบที่รายงานจะต้องเป็นผลจากการประชุมร่วมกันของผู้ประเมินทั้งคณะ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.4

แผนภาพที่ 2.4 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

(ที่มา รุ่ง แก้วแดง, 2544)

ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกจะร่วมกันจัดทำร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษาโดยนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ และตรงตามที่ได้รายงานให้สถานศึกษาทราบด้วยวาจา แล้วส่งรายงานผลการประเมินสถานศึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พิจารณาความถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน และความเชื่อถือได้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น จากนั้นจึงจัดส่งรายงานให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้งภายใน 15 วัน หลังจากพิจารณาข้อโต้แย้ง อาจจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยืนยันตามรายงาน จากนั้นจึงนำเสนอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การรับรองและเผยแพร่ต่อไป รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.5

แผนภาพที่ 2.5 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

(ที่มา รุ่ง แก้วแดง, 2544)

ตอนที่ 3 การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา และประเด็นที่สาม เกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวคิด ทฤษฎีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกมีนักวิชาการให้ความหมายของการใช้ผลการประเมินภายนอกไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

Scriven (1981) ให้ความหมายของ การใช้ผลการประเมินภายนอก คือ การนำข้อค้นพบหรือผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ส่งเสริมในการปฏิบัติงาน ผลที่ได้จากการประเมินนั้นจะต้องมีความสมบูรณ์และตรงความต้องการของผู้ใช้ด้วย

Preskill and Caracelli (2003) ให้ความหมายของ การใช้ผลการประเมิน คือ การนำผลหรือสารสนเทศที่จากการประเมินมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานในโครงการหรือนโยบายการดำเนินงาน หรือประกอบแนวคิด

Leviton and Hughes (1981) ให้ความหมายของ การใช้ผลการประเมิน คือ การใช้ผลที่ได้จากการประเมินสำหรับโครงการและนโยบายเท่านั้น

Patton (1986) ให้ความหมายของ การใช้ผลการประเมิน คือ การใช้ผลจากการประเมินจะเกิดขึ้นได้นั้น เมื่อผลของการประเมินมีความถูกต้องและมีความชัดเจน โดยความถูกต้องและความชัดเจนดังกล่าวจะมีอิทธิพลส่งผลต่อการตัดสินใจในการใช้และการตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป

สรุปได้ว่า การใช้ผลการประเมิน คือ การนำผล หรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโดยหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งได้รับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อมาปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานหรือนโยบายการทำงาน โครงการต่างๆ รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับงานในอนาคต

นอกจากนี้แล้ว ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ได้กล่าวไว้ว่า ผลการประเมินอาจนำไปสู่การใช้ผลหรือไม่ใช้ผลการประเมินก็ได้ และได้สรุปเป็นทฤษฎีของการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (A Theory of Evaluation Utilization) จากผู้ที่บุกเบิกแนวคิดทางด้านนี้ ได้แก่ Alkin และ คณะ (1979), Alkin และ Daillak (1985), Weiss (1980) และ Patton (1986) โดยสรุปเป็นรูปแบบการใช้ผลการประเมิน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การใช้เชิงความคิด (Conceptual use) หมายถึง ผลการประเมินให้ข้อมูลข่าวสาร ให้แสงสว่างทางปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำมาสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงาน หรือโครงการ ผลการประเมินจึงสามารถทำให้เกิดผลในเชิงความคิด สร้างความคิดใหม่และเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ การใช้สารสนเทศจากการประเมินในลักษณะนี้ ทำให้เกิดความกระจำง ความเข้าใจและการเรียนรู้ จึงไม่ควรถูกมองข้าม ดังนั้นการใช้ผลการประเมินเชิงความคิด เป็นการใช้ในขั้นแรกที่สามารถนำไปสู่การใช้ในขั้นต่อไป นั่นคือ การใช้ในเชิงปฏิบัติการ

2. การใช้ในเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ดังนี้

- การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use) เป็นการนำผลการประเมินเพื่อเป็นเหตุผลสนับสนุน หรือยืนยันแนวทางการตัดสินใจที่ได้กระทำไว้ก่อนหน้านี้ ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้น เพื่อนำผลมาใช้ยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

- การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) เป็นการนำผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยในการติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการประเมินได้ดำเนินไปตามแนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำผลไปใช้ปฏิบัติโดยตรง เป็นการใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินแผนงาน โครงการ งาน

- การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) การใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือช่วยในการลงมือปฏิบัติ ดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปได้หลายลักษณะ เช่น เป็นเครื่องช่วยในการ

ตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือปรับแผนงาน ออกแบบโครงการปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ยุติ/ปรับเปลี่ยน/ขยายโครงการ เป็นต้น การใช้ลักษณะนี้จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร หลักการ/ทฤษฎีของโครงการ ทรัพยากร การดำเนินงานและอนาคตของแผนงาน/โครงการ/งาน

จะเห็นได้ว่า รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่กล่าวมาแล้วในขั้นต้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Leviton และ Hughes (1981), Beyer และ Trice (1982), Mowbray (1988); Altschiuld และคณะ (1993); Rossi และ Freeman (1993) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะการใช้ผลการประเมินไว้ 3 ประเภท

1. การใช้แบบเป็นเครื่องมือ (direct use หรือ instrumental use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจโดยตรง และแสดงออกเป็นหลักฐาน มีการใช้มากในระบบธุรกิจเนื่องจากผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ในการที่จะตัดสินใจภายใต้สถานการณ์อันรีบเร่งที่ต้องใช้ผลการประเมิน

2. การใช้เชิงมนทัศน์ (conceptual use) เป็นการใช้โดยไม่มีหลักฐานอ้างอิงแต่จะสอดแทรกอยู่ในความคิดของผู้บริหาร ซึ่งจะดูได้ยากและซับซ้อน แต่ส่วนใหญ่จะมีการใช้ลักษณะนี้เพราะสามารถใช้ได้ตลอดเวลาในการดำเนินงานหรือแผนงานที่มีผลกระทบต่อตัดสินใจของหน่วยงานหรือสถาบัน

3. การใช้แบบชวนเชื่อ (persuasive use หรือ symbolic use) มักจะอิงกับทางการเมือง โดยพยายามนำผลการประเมินเป็นหลักฐานเชิญชวนให้ผู้อื่นคล้อยตามความคิดของตน

จากการศึกษาทฤษฎีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในลักษณะต่างๆ ตามแนวคิดของนักการศึกษาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินตามแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) เป็นหลัก โดยทำการสรุปได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

- **การนำผลไปใช้เชิงความคิด** หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการใช้ผลการประเมิน โดยผลของการประเมินไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติโดยตรงแต่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคิดการตัดสินใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินของสถานศึกษา

- **การนำผลไปใช้เชิงปฏิบัติการ** หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติทั้งทางด้านการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการใช้ผลการประเมิน ซึ่งมีความครอบคลุมทั้งการใช้ผลเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลเชิงสัญลักษณ์และการใช้

เชิงปฏิบัติ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานและอนาคตของโครงการ/แผนงาน

การใช้ผลเชิงตรวจสอบยืนยัน หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อยืนยันและสนับสนุนการบริหารองค์กร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระทำก่อนหน้า โดยเป็นการยืนยันผลการตัดสินใจของสถานศึกษา

การใช้ผลเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการกำกับ ควบคุมและเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารองค์กร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การใช้ผลเชิงปฏิบัติ หมายถึง สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในการลงมือปฏิบัติการบริหารองค์กร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา (Factors affecting utilization)

จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสาร พบว่า ได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

Weiss (1972) ได้ให้ข้อจำกัดที่เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินว่าจะต้องพิจารณา 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1. ด้านความเข้าใจของนักประเมิน (Evaluator's perception) เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ (role) ในกระบวนการใช้ผลการประเมิน (utilization process) 2. ด้านการที่องค์กรเกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในองค์กร (Organization's resistance to change) 3. ด้านการประชาสัมพันธ์ (dissemination) ที่มีความไม่เพียงพอ 4. ด้านการเกิดช่องว่าง (gap) ระหว่างที่ได้จากการประเมิน (finding) กับความชัดเจน (clear) ในวิธีการปฏิบัติ และ 5) ด้านความลำเอียงต่อการประเมิน (tendency) จะเห็นได้ว่าข้อจำกัดเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินภายนอก ผลการประเมิน สภาพแวดล้อม รวมไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

Cousins & leithwood (1986) ได้มีการจัดกลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ผลการประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านกระบวนการประเมิน ประกอบด้วย 1.1) *การประเมินที่ตรงประเด็น* (relavance) กล่าวคือ มีการกำหนดคำถามหรือประเด็นสำคัญของการประเมินได้สอดคล้องกับความต้องการใช้สารสนเทศ ทำให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องสนใจติดตามการประเมินและช่วยเพิ่มโอกาสของการนำผลการประเมินไปใช้ และ 1.2) *วิธีประเมินมีคุณภาพ* (quality) กล่าวคือ ในการประเมินนั้นต้องมีการเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสม มีการควบคุมคุณภาพของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการ

วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ย่อมมีผลต่อความน่าเชื่อถือของการประเมินอันจะส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ต่อไป

2. ด้านผลการประเมิน ประกอบด้วย 2.1) *ข้อค้นพบสามารถสนองต่อความต้องการ* (responsiveness) โดยในกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร ผลการประเมินเป็นปัจจัยนำเข้าอย่างหนึ่งที่ต้องนำไปพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ หากผลการประเมินสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้บริหารได้ดีจะช่วยเพิ่มโอกาสของการใช้ผลการประเมินสำหรับการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือพัฒนา 2.2) *ข้อค้นพบมีความถูกต้อง* (accuracy) ซึ่งข้อค้นพบและข้อเสนอแนะนี้จะต้องมีคุณภาพในด้านถูกต้อง เทียบตรง เทียบธรรม ทันเวลา (timely) ทำให้ส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อการนำผลการประเมินไปใช้ และ 2.3) *เทคนิคการเผยแพร่* (representation technique) ควรมีการระบุผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และอยู่ในข่ายการใช้ผลการประเมินเพื่อกำหนดปริมาณและความถี่ของการสื่อสารระหว่างนักประเมินกับผู้เกี่ยวข้องวิธีการเผยแพร่ที่สามารถสร้างความสนใจในข้อค้นพบมีส่วนช่วยส่งเสริมการใช้สารสนเทศจากการประเมินทั้งระหว่างการประเมินและหลังสิ้นสุดการประเมิน

3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ประกอบด้วย 3.1) *ความน่าเชื่อถือ* (credibility) นั่นคือ การที่ผู้ประเมินภายนอกมีความเชี่ยวชาญทางการประเมินสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินให้สนองตอบความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีใจเป็นธรรม ไม่อคติ คุณลักษณะเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมการใช้ผลการประเมิน และ 3.2) *ทักษะการสื่อสาร* (communication skills) ซึ่งในส่วนนี้ ผู้ประเมินภายนอกจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถเจรจาประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์เชิงวิชาชีพในระดับที่เหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนี้ย่อมมีผลทางบวกต่อการใช้ผลการประเมินของผู้เกี่ยวข้องเช่นกัน

4. ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร ประกอบด้วย 4.1) *สภาพทางการเมืองขององค์กร* (political climate) ซึ่งมีผลการใช้สารสนเทศจากการประเมิน โดยผลการประเมินมีแนวโน้มสูงที่จะถูกนำไปใช้ทั้งในระดับบุคคล องค์กรหรือระดับที่สูงขึ้นไป ถ้าผลการประเมินนั้นสอดคล้องกับปรัชญา/แนวทาง หรือนโยบายที่กำหนดไว้ 4.2) *บรรยากาศทางเศรษฐกิจขององค์กร* (financial climate) สภาพทางเศรษฐกิจขององค์กร/หน่วยงาน มีส่วนสำคัญต่อการเลือกใช้สารสนเทศจากการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนงาน/โครงการที่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากองค์กร/หน่วยงาน สารสนเทศด้านการทบทวนหรือปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของการประเมินที่มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนักที่องค์กร/หน่วยงานสามารถรองรับได้การนำผลไปใช้ย่อมมีความเป็นไปได้สูง และ 4.3) *ลักษณะการตัดสินใจ* (type of decision) จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การตัดสินใจแบบสืบย้อนอดีต (retrospective decisions) เพื่อการตรวจสอบยืนยันหรือแสดงความรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน และการตัดสินใจแบบรุกไปในอนาคต (prospective decisions) เพื่อการพัฒนา

สร้างสรรค์แผนงาน/โครงการใหม่ที่จะเกิดขึ้น โดยการระบุถึงประเภทของการตัดสินใจของผู้บริหารองค์กรในขั้นการวางแผนการประเมินนั้นถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่น่าจะช่วยเพิ่มโอกาสของการใช้ผลการประเมิน

5. ด้านคุณลักษณะของผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5.1) *การระบุกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง* (specify organizational) โดยกลุ่มบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศจากการประเมินประกอบด้วย กลุ่มผู้ที่อยู่ในวิสัยที่จะใช้สารสนเทศจากการประเมินได้ กลุ่มผู้ที่ต้องการคำตอบจากการประเมิน กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ผลการประเมิน กลุ่มผู้ร่วมรับผิดชอบในการประเมินและใช้ผลการประเมิน ซึ่งกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้อาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคล 2-3 คน โดยอาจจะเป็นคณะผู้ตรวจการ คณะกรรมการติดตามกำกับ ที่ควรมีการระบุถึงลูกค้าหลัก (primary audience) ที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้ใช้ผลการประเมิน ซึ่งนักประเมินจะใช้เป้าหมายในการนำเสนอรายงานและจัดทำข้อเสนอแนะ 5.2) *ความต้องการการใช้สารสนเทศ* (information needs) องค์กร/หน่วยงาน หรือบุคคลใดมีความต้องการแสวงหาสารสนเทศหรือความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ องค์กร/หน่วยงาน หรือบุคคลนั้นย่อมมีแนวโน้มที่จะใช้สารสนเทศจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งสารสนเทศจากการประเมินมาใช้เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโครงการ/แผนงาน 5.3) *ทัศนคติต่อการประเมิน* (attitude) ถ้าผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติทางบวกต่อการประเมิน มีภาวะผู้นำ มีความมุ่งมั่นต่อการประเมิน ย่อมส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ และ 5.4) *ความผูกพันกับการประเมิน* (commitment) ถ้าผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน มีทัศนคติที่ดี มีส่วนร่วมในการวางแผน และร่วมกันรับผิดชอบในการประเมินจะช่วยสร้างความผูกพันกับการประเมินทำให้สามารถนำไปสู่การใช้ผลการประเมินได้ในที่สุด

นอกจากนี้ ผลการประเมินหรือข้อค้นพบจากการประเมินจะตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ดังที่ Putt and Springer (1989) ได้กล่าวว่า ในการตัดสินใจเลือกใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การตรงต่อเวลา (Timeliness) คือ สารสนเทศที่ได้จะต้องทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงและพัฒนา นอกจากนี้แล้ว ผลการประเมินหรือข้อค้นพบที่ได้ต้องสามารถบอกถึงสภาพการณ์หรือแนวโน้มการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งให้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทราบได้

2. ความสมบูรณ์ของข้อมูล (Completeness) คือ สารสนเทศหรือข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินต้องมีความครบถ้วน สมบูรณ์และครอบคลุมต่อการนำไปใช้

3. ความตรงประเด็นของข้อมูล (Relevance of Information) คือ สารสนเทศหรือข้อค้นพบที่ได้สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจต่อการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการใช้ และมีความสอดคล้องกับสภาพบริบท

จะเห็นได้ว่า แนวคิดของ Putt and Springer (1989) มีความสอดคล้องกับ Mowbray (1988) โดยการใช้ผลการประเมินอาจนำไปใช้หรือไม่ได้นำไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นผลอันเนื่องมาจาก *ความผิดพลาดของผู้ประเมิน* (Blame the evaluation) อันเนื่องมาจาก ผลการประเมินมีข้อมูลไม่เพียงพอ การอธิบายไม่ชัดเจนซึ่งอาจเกิดจากการใช้เทคนิคมากเกินไป และผลการประเมินไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่ตรงกับความต้องการ และ *ความผิดพลาดของผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจ* (Blame the decision maker) สาเหตุสำคัญนั้นคือ การขาดความสนใจและการมีส่วนร่วมในการประเมิน ไม่ใส่ใจในผลกระทบที่จะเกิดขึ้น มีความต้องการใช้ผลที่รวดเร็วและตายตัว ซึ่งทำให้ขาดความยืดหยุ่นต่อการนำผลการประเมินมาใช้ และผู้มีหน้าที่ตัดสินใจต่อการนำผลการประเมินไม่เข้าใจตนเองว่าต้องการข้อมูลอะไรเพื่อนำผลการประเมินไปใช้

Johnson (1998) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมิน ประกอบด้วย

- 1) *คุณลักษณะของผู้ประเมิน* (evaluator characteristics) ได้แก่ ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน ความรู้ความสามารถในการประเมิน ความน่าเชื่อถือ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินกับผู้นำผลการประเมิน
- 2) *คุณลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน* (user characteristics) ได้แก่ ความสนใจต่อการประเมิน การมีส่วนร่วมในการประเมิน ทศนคติต่อการประเมิน ความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้เกี่ยวกับการประเมิน
- 3) *คุณลักษณะของบริบท* (contextual characteristics) ได้แก่ โครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากรหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง การเมืองในการประเมิน การกระจายอำนาจและการสื่อสาร และ
- 4) *คุณลักษณะของการประเมิน* (characteristics of the evaluation) ได้แก่ ความถูกต้อง การสนองความต้องการของผู้ใช้และความน่าเชื่อถือ

จากการศึกษาทฤษฎีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (A theory of evaluation utilization) ของศิริชัย กาญจนวาสี (2545) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินมี 2 ด้านสำคัญ ได้แก่

- 1) *ลักษณะของการประเมิน* (Characteristics of the evaluation) ประกอบด้วย กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีคุณภาพ สารสนเทศหรือข้อค้นพบที่ได้สามารถสนองต่อความต้องการใช้ มีกลยุทธ์ในการเผยแพร่ ผู้ประเมินมีความน่าเชื่อถือ และมีทักษะในการสื่อสาร และ
- 2) *ลักษณะบริบทขององค์กร* (Characteristics of Organization context) ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมขององค์กรในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ลักษณะการตัดสินใจของผู้ต้องการใช้และผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง การมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมิน มีความผูกพันกับการประเมิน และมีความต้องการใช้สารสนเทศ โดยแนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การกระจายอำนาจ และปัจจัยด้านบุคลากรภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อปรับปรุง

และพัฒนาส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาในด้านต่างๆภายในสถานศึกษา

จะเห็นว่า ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ได้ ในลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานหรือสรุปผลการดำเนินงาน และอาจมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการใช้ผลการประเมินจึงต้องคำนึงถึงลักษณะหรือระดับการใช้ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ใช้ผลการประเมิน (user)ว่าจะนำไปใช้ในลักษณะใดและเพื่อประโยชน์ในด้านใด

จากแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์แล้วทำการสรุปประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ได้ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ได้แก่ ความถูกต้อง และตรงกับความ ต้องการ 3) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ 5) ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากรและการมีส่วนร่วมในการประเมิน 6) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ การกระจายอำนาจ และวัฒนธรรมองค์กร และ 7) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ ทักษะคิดต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินและการมีส่วนร่วมในการประเมิน

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

Preskill and Caracelli (2003) ได้ทำการสำรวจการพัฒนามโนทัศน์การใช้ผลการประเมินจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการประเมินซึ่งเป็นสมาชิก Topical Interest Group (TIG) จำนวน 530 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งแบ่งเป็น 6 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ รูปแบบของการประเมิน บทบาทของนักประเมิน ประเด็นที่เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน ความคลาดเคลื่อนการใช้ผลการประเมิน และสุดท้าย คือ การเปลี่ยนแปลงทางการประเมิน จากการสำรวจ พบว่า จุดประสงค์หลักของการประเมินที่ผู้ประเมินภายนอกเห็นว่ามีความสำคัญ คือ การช่วยพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ขององค์กร โดยการเสนอสารสนเทศที่นำมาประกอบการตัดสินใจ วิธีการปรับปรุงโครงการและการตัดสินใจคุณค่าการประเมินที่สำคัญในปัจจุบัน คือ การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) แบบเน้นการมีส่วนร่วม (Participatory emphasis) แบบเน้นการเรียนรู้ขององค์กร (Organization learning emphasis) แบบเสริมพลังอำนาจ (Empowerment emphasis) กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมิน คือ การวางแผนการใช้ผลการประเมินก่อนการประเมินการกำหนดความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้ใช้

การออกแบบการประเมินที่ใช้ทุนน้อย การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการประเมินที่ตรงตามความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการรายงานผลการประเมิน และยังพบว่าลักษณะการใช้ผลการประเมินมี 3 รูปแบบ คือ การใช้ในเชิงแนวคิด (Conceptual use) การใช้ในเชิงเครื่องมือ (Instrumental use) และการใช้ในเชิงเชิญชวน (Persuasive use) และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินแนวใหม่จากบริบทขององค์กรและกระบวนการประเมินโดยบริบทขององค์กร ประกอบด้วย ความต้องการสารสนเทศของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสรุปว่า การประเมินเป็นตัวกระตุ้นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

ศิริวัฒน์ วรรณม (2540) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาสมการพยากรณ์ปริมาณการใช้ผลการประเมิน 2) ศึกษาตัวแปรจำแนกลักษณะการใช้ผลการประเมิน: การใช้แบบเป็นเครื่องมือและการใช้เชิงมนทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย ตัวพยากรณ์ 13 ตัว ตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัว คือ ปริมาณการใช้ และลักษณะการใช้ผลการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและวิเคราะห์จำแนกกลุ่มด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC+

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการประเมิน องค์ประกอบด้านผู้ประเมินและการดำเนินการประเมิน ทิศนคติต่อการประเมินและระดับการศึกษาของผู้บริหาร มีนัยสำคัญที่ระดับ .0004 สมการจำแนกแยกกลุ่มผู้บริหารตามลักษณะการใช้ผลการประเมินได้ถูกต้อง 121 จาก 185 คน (คิดเป็นร้อยละ 65.41)

สยาม สุ่มงาม (2541) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนนาร่อง ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี เริ่มดำเนินการปีการศึกษา 2541 ระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี โดยخانรับนโยบาย 4 ประการ มีการดำเนินงานโดยใช้กรอบซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 3 ขั้นตอน 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบ และปรับปรุงโรงเรียน และ 3) การประเมินคุณภาพโรงเรียนเพื่อให้ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา

ในฐานะจังหวัดนาร่อง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีเข้าสู่ประกันคุณภาพในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการปรับขยายเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วยการทำประชาพิจารณ์ (ขณะนี้ยังไม่เสร็จสิ้น) พร้อมทั้งจัดอบรมบุคลากร จำนวน 5 ครั้ง ซึ่งเป็นผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา นำไปถ่ายทอด และนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด จำนวน 50 โรงเรียน ปัญหาที่พบคือ การนำความรู้ไปถ่ายทอดของศึกษานิเทศก์ให้กับผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการผนวกในงานปกติ คือ การประชุมผู้บริหารประจำเดือน น้อยแห่งที่ใช้การฝึกอบรมพิเศษทำให้ผู้บริหารโรงเรียนบางคนได้รับความรู้ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม การถ่ายทอดยังไม่เป็นระบบ และยังพบว่า ทักษะ ทักษะ และพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาบางคน ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลง ขาดความรู้ความตระหนักในเรื่องของการมีส่วนร่วมในชุมชน พร้อมทั้งงบประมาณมิได้มีการจัดสรรให้สอดคล้องกับโครงการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางการแก้ปัญหาของจังหวัด ได้มีการถ่ายทอดความรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานนิเทศก์ของจังหวัดได้ดำเนินการนิเทศก์ด้วยการให้คำแนะนำด้านวิชาการ กระตุ้นเตือน การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ให้เร่งรีบดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยการผนวกเข้ากับการประชุมผู้บริหารประจำเดือน และการให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี ด้านการขาดงบประมาณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ได้มีนโยบายให้ดำเนินโครงการโดยใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวยังไม่ปรากฏผลที่ชัดเจน เนื่องจากอยู่ระหว่างการดำเนินงาน

โรงเรียนนำร่องเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการจัดทำไว้เพื่อ “ประกันตนเอง” เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำเพียงบางส่วน ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำที่ถูกเร่งรัดด้วยเวลาเพียง 2 เดือน อีกทั้งคณะผู้จัดทำยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน และคณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ยังไม่เข้าใจ และสนใจบทบาทหน้าที่ของตน ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนเพื่อชุมชน จากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านกระบวนการบริหารยังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานที่เด่นชัดเนื่องจากขาดงบประมาณและอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ

ศุคนิสา พูลศิริ (2541) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกเป็น 3 วัตถุประสงค์ย่อยคือ เพื่อศึกษาสภาพการทำการและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้บริหารกับการทำการประเมินความต้องการจำเป็น และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้บริหารกับปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้อำนวยการกองจำนวน 88 คน และบุคลากรจำนวน 65 คน ในกรมต่าง ๆ 14 กรม ของกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2 -test) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ผลการวิจัยพบว่าผู้อำนวยการร้อยละ 69.30 มีการทำการประเมินความต้องการจำเป็น และการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ร้อยละ 75.68 ส่วนบุคลากรมีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นร้อยละ 44.60

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับการทำการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้บริหารผลปรากฏว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินโครงการหรือประเมินบุคลากร ประสพการณ์ในการประเมินโครงการ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น และทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้ตัวแปรพยากรณ์ 8 ตัวแปร ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา (EDU) สาขาที่จบการศึกษา (AREA) ประสพการณ์ในการทำงาน (EXP) การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินโครงการ/ประเมินบุคลากร (TRA) ประสพการณ์ในการประเมินโครงการ (EVAEXP) การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (NKNOW) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (NTEST) และทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น (ATT) พบว่าตัวแปรพยากรณ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นร้อยละ 28.24 และตัวแปรพยากรณ์ที่มีสัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญ คือทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น

เขาวลัษณ์ แสงสร้อย (2542) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียน

ประถมศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 513 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แบบสอบถามวัดความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพทั่วไปของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชน ข้อมูลที่ได้ประกอบด้วย ตัวแปรระดับโรงเรียน และตัวแปรระดับชุมชน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น ด้วยโปรแกรมเอชแอลเอ็ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และจำนวนครั้งที่รับการอบรมงานวิชาการในช่วง 3 ปีของผู้บริหารโรงเรียน ตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียนและระยะทางระหว่างโรงเรียนกับอำเภอ 2) ตัวแปรระดับชุมชนที่มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินที่ได้รับบริจาคจากบุคคลหรือหน่วยงาน หรือองค์กรในชุมชน ค่าเฉลี่ยของปริมาณความร่วมมือของชาวบ้านในชุมชน ค่าเฉลี่ยของปริมาณความร่วมมือของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียน และสัดส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชน

ดวงใจ กฤดากร (2545) ได้ทำการวิจัย การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลังจากการได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลังการได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) การวิจัยนี้ใช้วิธีการสำรวจในการเก็บข้อมูล โดยศึกษาจากกลุ่มผู้บริหารปลัดคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 301 คน รวม 12 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (T-test) ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้โดยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในขั้นการเตรียมการ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1.1) ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1.1.1) การจัดให้มีบุคลากรแกนนำ/วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน 1.1.2) การให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง 1.1.3) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 1.2) ด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1.2.1) การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน 1.2.2) การร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน และ 1.2.3) การให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน

2. ความต้องการจำเป็นในขั้นการดำเนินการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 2.1) ด้านการวางแผน (plan) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 2.1.1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน 2.1.2) การให้คณะกรรมการที่แต่งตั้งจากบุคลากรในสถานศึกษาและจากผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการกำหนดเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษาที่เป็นความต้องการร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและ 2.1.3) การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษาเพื่อการพัฒนา และการกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษา 2.2) ด้านการปฏิบัติตามแผน (do) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 2.2.1) การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ 2.2.2) การจัดวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญให้การนิเทศระหว่างดำเนินการด้านต่างๆ และ 2.2.3) การกำกับติดตามทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน 2.3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล (check) เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 2.3.1) การทดลองใช้เครื่องมือเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนการนำไปใช้จริงและการหลอมรวมเครื่องมือให้สามารถวัดสิ่งที่เกี่ยวข้องกันได้ด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน 2.3.2) การให้ผู้รับผิดชอบร่วมกันกำหนดรูปแบบ/วิธีการ ในการวิเคราะห์และการสรุปผลข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางเดียวกัน และ 2.3.3) การกำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งระดับรายบุคคล ระดับห้องเรียนและภาพรวมของสถานศึกษา และ 2.4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (action) เรียงจากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 2.4.1) การให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขก่อนการวางแผนในระยะต่อไป 2.4.2) การนำผลการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกและเป็นปัจจัยเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ และ 2.4.3) การนำเสนอผลการประเมินต่อบุคลากรใน

สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปใช้พัฒนางานของตนเองและปรับปรุงแผนการทำงานในทุกระดับของโรงเรียน

3. ความต้องการจำเป็นขั้นการรายงาน ประกอบด้วย 3.1) การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 3.1.1) การเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีโดยสรุป เพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้ปกครองและชุมชน 3.1.2) การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี และ 3.1.3) การจัดให้ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเอง/รายงานประจำปี

สุวิมล ว่องวาณิช (2543) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดอันดับความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ มีการคัดเลือกสถานศึกษานำร่อง 30 แห่ง เพื่อทดลองให้มีการประเมินผลภายในซึ่งกระจายตามหน่วยงานของสังกัดทั้ง 6 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมอาชีวศึกษา สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยกระจายตามพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัดในภูมิภาค ภาคละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก ขอนแก่น ลพบุรี นครศรีธรรมราช และกรุงเทพ ซึ่งแต่ละจังหวัดมีสถานศึกษานำร่อง 6 แห่ง การคัดเลือกเป็นไปตามความสมัครใจของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา

จากการสำรวจข้อมูล พบว่า มาตรฐานที่ควรทำการประเมินตนเอง 9 มาตรฐานแรก คือ 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2) สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขนิสัยของผู้เรียน 3) ทักษะการทำงานของครู 4) คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน 5) ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 6) การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและช่วยเหลือสังคมของผู้เรียน 7) คุณธรรม จริยธรรมของครู 8) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 9) ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และได้สำรวจสภาพและความพร้อมของสถานศึกษา 63 แห่ง พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ทำการประเมินตนเองอย่างไม่เป็นระบบ แต่บุคลากรร้อยละ 80 รับรู้เรื่องราวมาตรฐานการศึกษาที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ครูอาจารย์มากกว่าร้อยละ 80 รับรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษาจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ครูอาจารย์มากกว่าร้อยละ 95 ยินดีและเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในและพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการทำการประเมินผลภายใน โดยเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่มีกลุ่มผู้แทนจากสถานศึกษานำร่องและนักวิชาการเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วน

ใหญ่เห็นควรใช้วิธีการประเมินแบบอิงเกณฑ์ และจำแนกคุณภาพของสถานศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง จุดตัดของคะแนนมีความแตกต่างกันตามสังกัดแต่เหมือนกัน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและกรมอาชีวศึกษา และยังสอดคล้องกับมุมมองของ นักวิชาการ โดยระดับคุณภาพดี ควรได้รับคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับพอใช้ควรมีคะแนน ระหว่างร้อยละ 60-70 และระดับต้องปรับปรุงควรได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ ในการตัดสินคุณภาพสำหรับแต่ละมาตรฐานยังสรุปได้ไม่ชัดเจนว่าควรเท่ากันหรือไม่ เนื่องจากมีความแตกต่างของความคิดเห็นของสถานศึกษาที่มาจากสังกัดที่ต่างกัน และสถานศึกษาเกือบทุก สังกัดเห็นว่า โดยภาพรวมผลการประเมินควรสะท้อนผลการดำเนินงานเป็นรายมาตรฐานมากกว่า เสนอผลเป็นรายตัวบ่งชี้

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขึ้น พื้นฐาน งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา วิธีการที่ใช้ประกอบด้วย 1) การวิจัยเชิง ปริมาณ ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในกลุ่มคุณภาพที่ 1-2 และกลุ่มคุณภาพที่ 5 และ 2) การวิจัย เชิงคุณภาพศึกษาจากกรณีศึกษา 2 โรงเรียน โดยนำผลการวิจัยทั้ง 2 ส่วนมาสังเคราะห์

ผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อค้นพบเชิงปริมาณ พบว่า สถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่มคุณภาพ ส่วนใหญ่ดำเนินการครบกระบวนการ คือ มีการวางแผน การ ดำเนินการ และการตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพ ข้อค้นพบเชิงคุณภาพ พบว่า การ ดำเนินการแต่ละด้านยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาในกลุ่มคุณภาพที่ 1 ดำเนินการครบถ้วนกว่าโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาในกลุ่มคุณภาพที่ 5

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในกลุ่มปัจจัยภายใน ได้แก่ การที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทুমเท สนใจใฝ่เรียนรู้ ใช้ทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการ บริหารแบบเข้มงวด การมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี คือ มีความสัมพันธ์ที่ดี มีแบบแผนการทำงานเป็น ทีม มีตัวแบบการเป็นครูที่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเห็นคุณค่าของการประเมิน รวมทั้งการที่ ครูมีความรับผิดชอบและการเอาใจใส่ต่อการสอน สนใจใฝ่เรียนรู้และเชื่อว่าการประกันคุณภาพ การศึกษานำไปสู่การพัฒนาการศึกษา นอกจากนั้น โครงสร้างการประสานงานที่คล่องตัว และมี บุคลากรหรือคณะทำงานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพก็เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมเช่นกัน สำหรับกลุ่ม ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การที่ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาให้ความรู้ความสำคัญกับการศึกษาและ

สนับสนุนช่วยเหลือ และการที่กฎหมาย/นโยบายต้นสังกัดผลักดันให้โรงเรียนดำเนินการประกันคุณภาพรวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัดนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนจริงจัง

ปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในกลุ่มปัจจัยภายใน ได้แก่ การที่วัฒนธรรมองค์การมีลักษณะแตกแยก แข่งขันไม่ให้เกียรติและไม่ไว้วางใจกัน ขาดการยอมรับความสามารถของเพื่อนครู ครูไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และครูไม่เพียงพอ ขาดความรับผิดชอบและความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีทัศนคติไม่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนเต็มที่ ใจดีเกินไป ขาดความเด็ดขาด นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาเร็วจนครูรับไม่ทัน ใช้รูปแบบการบริหารแบบชี้นำมากกว่าการมีส่วนร่วม และผู้ช่วยบริหารขาดความสามารถในการบริหารและมึนงานธุรการมาก นอกจากนั้น การที่โครงสร้างการบริหารขาดการประสานงานที่ดี ขาดระบบการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล ขาดการกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากร และมอบหมายความรับผิดชอบไม่ชัดเจนก็เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคเช่นกัน สำหรับกลุ่มปัจจัยภายนอก ได้แก่ ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและนโยบายปรับลดอัตรากำลังรวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัดขาดการนิเทศช่วยเหลือ

วราภรณ์ บุญเจียม (2546) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรก จำนวน 147 โรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติบรรยายและการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด คิดเป็นร้อยละ 70.75, 23.81 และ 5.44 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน คิดเป็นร้อยละ 73.49, 19.73 และ 6.80 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43, 22.45 และ 6.12 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน ใช้ผลการ

ประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน และไม่ใช่ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 54.42, 35.37 และ 10.20 ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานทั้ง 4 รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและทัศนคติต่อการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาตามลำดับ นอกจากนี้แล้วสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิด เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกมีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

โมเดลการถอดถอดโลจิสติกพหุภาคีการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติสามารถจำแนกกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกได้อย่างถูกต้องร้อยละ 80.27, 79.59, 75.51 และ 72.79 ตามลำดับ

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการนำร่องระดับชาติเรื่องกระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การประเมินและการประกัน เพื่อประเมินกระบวนการและผลการดำเนินงานการปฏิรูปโรงเรียนของโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนนำร่อง จำนวน 250 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพเริ่มต้นและสภาพการเปลี่ยนแปลง 2) การศึกษาผลและผลกระทบ ปัจจัยและเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 3) การสังเคราะห์สรุปรูปแบบการประเมินและการประกัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 250 คน ครูและบุคลากร จำนวน 7,444 คน นักเรียน จำนวน 6,584 คน กรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 6,653 คน นักวิจัยพื้นที่ จำนวน 44 คน รวมทั้งหมด 105 คน คณะผู้ศึกษาวิจัยและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่หรือผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนนำร่องระดับชาติทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 40 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพเริ่มต้นของโรงเรียนนำร่อง โดยเฉลี่ยการดำเนินงานตามภารกิจหลักมีค่าเท่ากับ 3.00 (จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน) ในด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดการกระบวนการสอนและกระบวนการการเรียนรู้ของครู การพัฒนาบุคลากร แสดงว่าโดยเฉลี่ยผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้และได้นำความรู้มาวางแผนและดำเนินการบ้างแล้ว แต่งานด้านการประเมินการเรียนรู้และการประกันคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 แสดงว่าโดยเฉลี่ยผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้ในเรื่องนั้นแต่ยังมิได้ดำเนินการ 2) ผลการ

วิเคราะห์เพื่อประเมินโครงการ หลังจากเข้าโครงการพบว่า ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับภารกิจ 4 งาน คือการ ปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการประเมินการ เรียนรู้และการประกัน มีปริมาณความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากการวัดครั้งแรกร้อยละ 20-25 ตาม ทักษะของผู้บริหาร ร้อยละ 10-30 ตามทักษะของครู และ ร้อยละ 10 ตามทักษะของนักเรียน 3) ผล การสังเคราะห์สรุปรูปแบบการประเมินและการประกันคุณภาพ รูปแบบการประเมินการเรียนรู้แนว ใหม่ที่โรงเรียนนาร่องได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ รูปแบบการใช้วิธีการหลากหลายในการประเมิน รูปแบบ ผู้ปกครองอาสาสมัครร่วมประเมินการเรียนรู้ รูปแบบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รูปแบบ โรงเรียนปลอด “0” และรูปแบบการประเมินแบบบูรณาการกับการเรียนการสอนและประกัน คุณภาพ รูปแบบทั้ง 5 รูปแบบนี้มีรูปแบบสุดท้ายที่บูรณาการการประเมินกับกิจกรรมอื่น ๆ ส่วนที่ รูปแบบมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชา แต่ยังเป็นโครงการแยกจากกิจกรรมอื่นๆ รูปแบบการประกัน คุณภาพที่โรงเรียนนาร่องได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ รูปแบบการแก้ปัญหาเร่งด่วนของโรงเรียนทั้ง 3 รูปแบบนี้ มีรูปแบบที่ 2 แบบเดียวเท่านั้นที่มีความสมบูรณ์และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นๆ ครูทุกคน เข้าใจหลักการและร่วมมือรวมพลังดำเนินงาน มีการผสมผสานงานประกันคุณภาพเป็นเนื้อเดียวกัน กับเรื่องการค้าดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกัน คุณภาพในทุกกิจกรรมการดำเนินงานของครูซึ่งส่งผลต่อการเกิดคุณภาพของผู้เรียน

จากการศึกษา รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและการนำ ผลการประเมินภายนอกไปใช้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการ นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยทำการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ตามลำดับ จำนวน 6 ชิ้น ประกอบด้วย 1) Weiss (1972) 2) Consin & Leithwood(1986) 3) Putt and Springer (1989) 4) Jonhson (1998) 5) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) และ 6) สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542)

ประเภทที่ 2 งานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศไทย ตามลำดับ (ลำดับตามปีการศึกษา ที่ทำวิจัย) จำนวน 9 ชิ้น ประกอบด้วย 7) Preskill and Caraceli(2003) 8) ศิริวัฒน์ วรรณาม (2540) 9) สยาม สุ่มงาม (2541) 10) สุคนิศา พูลศิริ (2541) 11) เขวลักษณ์ แสงสร้อย (2542) 12) ดวงใจ กฤษ ดากร (2545) 13) สุวิมล ว่องวานิช (2545) 14) เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) และ 15) วราภรณ์ บุญเจียม (2546) รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้จากงานวิจัยและแนวคิดของนักประเมิน

ปัจจัย	แนวคิดทฤษฎี						วิทยานิพนธ์								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. ด้านกระบวนการประเมิน															
- กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น		✓		✓	✓										
- วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ		✓		✓	✓			✓							
2. ด้านผลการประเมิน															
- ความถูกต้อง	✓	✓		✓	✓										
- ตรงกับความต้องการ		✓	✓	✓	✓										
- ระดับผลการประเมิน															✓
3. ด้านผู้ประเมิน															
- ความน่าเชื่อถือ	✓	✓		✓	✓			✓					✓		
- ทักษะทางการสื่อสาร	✓		✓					✓							✓
- ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน	✓	✓		✓				✓							
- ความรู้ความสามารถในการประเมิน	✓	✓		✓				✓					✓		
4. ด้านสภาพแวดล้อม															
- ด้านการเมือง	✓	✓		✓	✓	✓								✓	
- ด้านเศรษฐกิจ		✓			✓	✓			✓				✓	✓	
- ด้านสังคม						✓								✓	
- ด้านเทคโนโลยี						✓								✓	
5. ด้านบุคลากร															
- ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร				✓					✓			✓		✓	
- การมีส่วนร่วมในการประเมิน		✓		✓	✓		✓								
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา															
- การกระจายอำนาจ						✓							✓		
- วัฒนธรรมองค์กร														✓	
7. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา															
- ภูมิหลังทางวิชาการ		✓		✓	✓			✓		✓	✓			✓	
- ทักษะคิดต่อการประเมิน	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓			✓
- ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน		✓			✓		✓								
- การมีส่วนร่วมในการประเมิน		✓		✓			✓	✓	✓			✓			

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยโดยนำมาศึกษาทุกตัวเนื่องจากมีแนวคิดทฤษฎีและวิทยานิพนธ์รองรับผลการศึกษปัจจัยแต่ละตัวดังกล่าว ดังนั้นจากการสังเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ด้าน 21 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

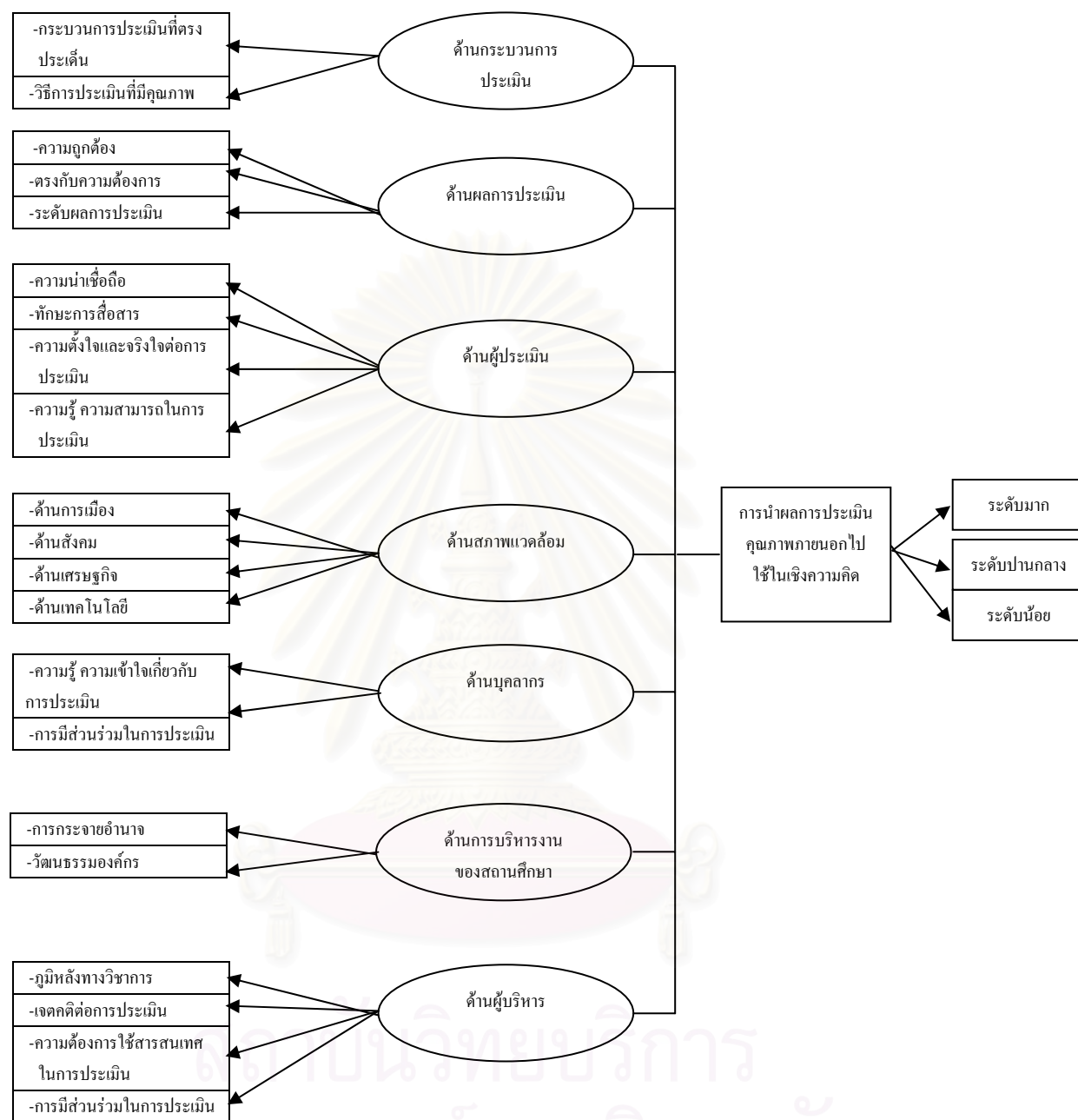
- 1) ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ
- 2) ปัจจัยด้านผลการประเมิน มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ ความถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และระดับผลการประเมิน
- 3) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงใจต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน
- 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี
- 5) ปัจจัยด้านบุคลากร มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน
- 6) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การกระจายอำนาจ และวัฒนธรรมองค์กร
- 7) ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ เจตคติต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

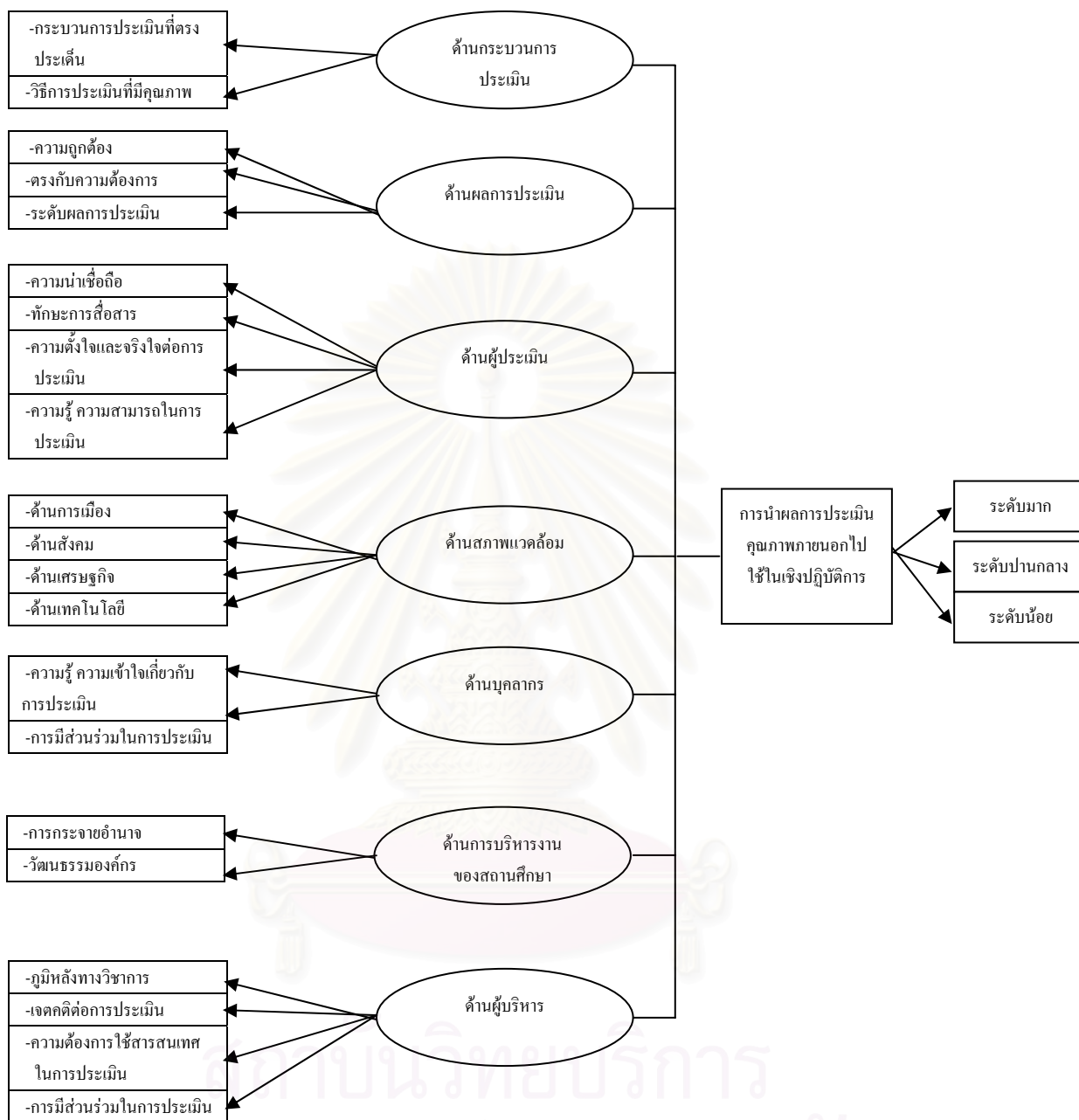
จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2 รูปแบบ คือ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.6 และ 2.7

แผนภาพที่ 2.6 การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด

แผนภาพที่ 2.7 การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้ **ตัวแปรอิสระ** ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ปัจจัยด้านผลการประเมิน มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ ความถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และระดับผลการประเมิน 3) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการ

สื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี 5) ปัจจัยด้านบุคลากร มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน 6) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การกระจายอำนาจ และวัฒนธรรมองค์กร และ 7) ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ เจตคติต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน และ **ตัวแปรตาม** คือ ลักษณะของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ประกอบด้วย 1) การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด และ 2) การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ โดยทั้งสองลักษณะแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดั้มาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

ตอนที่ 5 เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัย

5.1 โมเดลลิสเรลและการวิเคราะห์องค์ประกอบ (LISREL model and a factor analysis)

โมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship Model: LISREL) หมายถึง โมเดลที่มีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่เป็นไปได้ ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) หรือตัวแปรแฝง (latent variable) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ซึ่งโมเดลลิสเรลเป็นโมเดลที่สร้างขึ้นมาจากทฤษฎีเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรหลาย ๆ ตัว โดยพัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์ 2 เทคนิค คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบของเทอร์สโตน (Thurstonian factor analysis) และการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Path analysis) ซึ่ง Bollen (1989, อ้างถึงในนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) สรุปว่า โมเดลลิสเรลเป็นผลของการสังเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ 3 วิธีคือการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์ถดถอย โดยโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาโดย Jöreskog & Sörbom เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นโมเดลการวิจัยแบบโมเดลลิสเรล

ลักษณะสำคัญของโมเดลลิสเรล คือ การให้ความสำคัญเกี่ยวกับเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance matrix) ระหว่างตัวแปร ซึ่งหัวใจหลักของการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล คือ การเปรียบเทียบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรโมเดลลิสเรล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โมเดลโครงสร้างความแปรปรวนร่วม (Covariance structural model) นั่นคือเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ กับเมทริกซ์ที่ได้จากการประมาณค่าตามโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐาน โดยลักษณะเด่นของโมเดลลิสเรลมี 5 ประการ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ได้แก่

- การใช้ทฤษฎีทางสถิติไคลส์สูงสุด (maximum likelihood statistics theory) หรือวิธี ML
- โมเดลในโปรแกรมลิสเรล ประกอบด้วย โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model)
- ในการวิจัยสามารถตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้โดยใช้โปรแกรมตรวจสอบโมเดลลิสเรลว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใดด้วยการทดสอบ ค่าไค-สแควร์ ดัชนีวัดความเหมาะสมพอดี หรือดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) และรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (Root of Mean Square Residuals: RMR)
- การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรลมีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น ดังนั้นจึงมีความถูกต้องกว่าการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเดิม
- มีโปรแกรมพรีลิส (PREprocessor for LISREL: PRELIS) สำหรับคัดเลือกหรือสกรีนข้อมูลและสรุปข้อมูลที่เป็นตัวแปรพหุนาม

หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล

หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ประกอบด้วย การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลโดยการวิเคราะห์เป็นภาพรวมตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ไปพร้อมๆกัน และมีการวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องของโมเดล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (specification of the model) ขั้นตอนที่ 2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (identification of the model) ขั้นตอนที่ 3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (parameter estimation from the model) ขั้นตอนที่ 4 การทดสอบเทียบความกลมกลืนสอดคล้อง (goodness of fit test) ระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลลิสเรล ขั้นนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดล โดยการใช้การเปรียบเทียบเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์และโมเดลลิสเรล ขั้นตอนที่ 5 การปรับโมเดล (model adjustment) และขั้นตอนที่ 6 การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โมเดลลิสเรลประกอบด้วย โมเดลสำคัญ 2 ประเภทคือ โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model)

1. *โมเดลการวัด* (measurement model) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) กับตัวแปรแฝง (latent variable) มี 2 โมเดล คือ โมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายนอกและโมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายใน โดยสองโมเดลแสดงความสัมพันธ์โครงสร้าง

เชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โมเดลการวัดเขียนในรูปสมการเมทริกซ์พร้อมทั้งขนาดของเมทริกซ์ได้ดังนี้

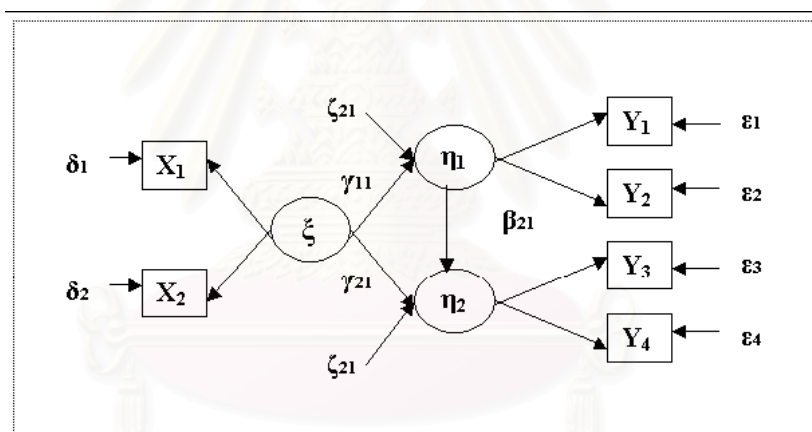
$$X = \Lambda_x \xi + \delta$$

$$Y = \Lambda_y \eta + \varepsilon$$

2. โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) เป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล มีการระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบหรือตัวแปรแฝงกับตัวแปรแฝง η และ ξ มักมีความสัมพันธ์กันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มตัวแปร โดย η เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม (latent endogeneous variable) และ ξ เป็นตัวแปรแฝงที่เป็นอิสระ (latent exogeneous variable) ดังสมการ

$$\eta = \beta \eta + \Gamma \xi + \zeta$$

เมื่อนำส่วนประกอบของโมเดลสมการโครงสร้างหรือโมเดลลิשראלทั้งสองส่วนมาเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.8

ที่มา: นงลักษณ์ วิรัชชัย (2538)

แผนภาพที่ 2.8 โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

X	=	เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายนอกที่สังเกตได้
Y	=	เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายในที่สังเกตได้
ξ	= X_i	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกแฝง
η	= Eta	เวกเตอร์ตัวแปรภายในแฝง
δ	= Delta	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อนในตัวแปร X
ε	= Epsilon	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อนในตัวแปร Y
ζ	= Zeta	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อนของตัวแปร η

ΔX	= Lamda-X	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอย X บน η
ΔY	= Lamda-Y	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอย Y บน ξ
Γ	= Gamma	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก ξ กับ η
β	= Bata	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร η
Φ	= Phi	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่าง ξ
Ψ	= Psi	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน ξ
$\Theta\delta$	= Theta Delta	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน δ
$\Theta\varepsilon$	= Theta Epsilon	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน ε

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship)
2. ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในและความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ
3. ลักษณะความเป็นอิสระต่อกัน (independence) ระหว่างตัวแปรและความคลาดเคลื่อน มีข้อตกลงแยกได้ดังนี้ คือ ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ตัวแปรและความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน แต่ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้
4. สำหรับการวิเคราะห์อนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้อิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือม (time lag) ระหว่างการวัด

การตรวจสอบความตรงของโมเดล

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) กล่าวว่า การตรวจสอบความตรงของโมเดล เป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดลลิสรลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย หรือการประเมินความถูกต้องของโมเดล หรือการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล ซึ่งจะเสนอค่าสถิติที่ช่วยในการตรวจสอบ 5 วิธี ได้แก่

1. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (standard errors and correlations of estimation) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสรลจะให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและค่าสถิติ และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ ถ้าค่าประมาณที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดใหญ่ และโมเดลวิจัยอาจจะยังไม่ดีพอ ถ้าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าสูงมาก เป็นการบอกว่าโมเดลการวิจัยจะไม่เป็นบวกแน่นอนและเป็นโมเดลที่ยังไม่ดีพอ

2. สหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (multiple correlations and coefficients of determination) สำหรับตัวแปรสังเกตได้แยกทีละตัวและรวมทุกตัว รวมทั้งสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงสุดไม่เกินหนึ่งและค่าที่สูงแสดงว่าโมเดลมีความตรง

3. ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit measures) เป็นค่าสถิติที่จะตรวจสอบความตรงในภาพรวมทั้งหมดของโมเดล และยังสามารถเปรียบเทียบระหว่างโมเดลว่าโมเดลใดจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่ากัน ค่าสถิติในกลุ่มนี้มี 4 ประเภท ได้แก่

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 โดยคำนวณจากผลคูณขององศาอิสระกับค่าของฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าค่าไค-สแควร์ มีค่าต่ำมาก ยิ่งใกล้ 0 มาก แสดงว่าโมเดลอิสระสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อกำหนดของการใช้ค่าไค-สแควร์ มี 4 ประการ คือ 1) ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ต้องมีการแจกแจงปกติ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม 3) ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ และ 4) ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 จริง ตามสมมติฐานที่ได้ทดสอบ

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นค่าที่ไม่ได้ขึ้นกับขนาดตัวอย่าง แต่ลักษณะการแจกแจงขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้แล้ว โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI นี้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

3.4 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ค่าของดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (analysis of residual) เป็นการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งควรพิจารณาถึงค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standard Error: SE) นั่นคือ ผลหารระหว่างความคลาดเคลื่อนกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความคลาดเคลื่อนนั้น ถ้าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานไม่ควรมีค่าต่ำกว่า 2.00 ถ้ายังมีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับโมเดลนอกจากนี้โปรแกรมลิสรตยังให้ผลในรูปของกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนกับค่าควอไทล์ปกติ ถ้าได้เส้นกราฟที่มีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม อันเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ

แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ดัชนีดัดแปร โมเดล (model modification indices) เป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัว มีค่าเท่ากับค่าไค-สแควร์ ที่จะลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นเป็นพารามิเตอร์อิสระ หรือมีการผ่อนคลายข้อกำหนดเงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์นั้น มีประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจที่จะปรับโมเดลให้ดีขึ้น

โดยทั่วไปโมเดลการวัดจะเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือในการวัดองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรแฝง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรว่ามีโครงสร้างตามนิยามเชิงทฤษฎี หรือไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงอย่างไร วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบคือใช้สำรวจและระบุองค์ประกอบที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลจากการวิเคราะห์จะได้ตัวแปรน้อยลงและได้องค์ประกอบร่วมการวิเคราะห์ในลักษณะนี้โดยทั่วไปเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ซึ่งจะมีจุดอ่อนที่ทำให้ผลจากการวิเคราะห์ไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงเนื่องจากการไปกำหนดให้ทุกตัวแปรในโมเดลเป็นผลมาจากองค์ประกอบร่วมทุกตัว และส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนของตัวแปรที่ศึกษาไม่สัมพันธ์กัน

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบอีกประเด็นหนึ่งคือการตรวจสอบโมเดลสมมติฐานที่มีทฤษฎีรองรับ ซึ่งเรียกกันว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ซึ่งช่วยลดข้อด้อยของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบต้องคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น ดังต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

1. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ ตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวมีความแปรผันเนื่องจากองค์ประกอบร่วม (common factor: F) และองค์ประกอบเฉพาะ (unique factor: U)
2. ความเป็นอิสระระหว่างองค์ประกอบ องค์ประกอบร่วม และองค์ประกอบเฉพาะมีอิสระต่อกันนั่นคือ ความแปรปรวนมีค่าเท่ากับ 0
3. คุณสมบัติด้านการบวกของความแปรปรวนขององค์ประกอบ ข้อตกลงนี้จะวิเคราะห์ความแปรปรวนในตัวแปรสังเกตได้ออกเป็นผลบวกของความแปรปรวนขององค์ประกอบเฉพาะ และความแปรปรวนขององค์ประกอบร่วม

สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมเมทริกซ์สหสัมพันธ์ 2) การสกัดตัวประกอบ (extracting initial factors) มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาจำนวนองค์ประกอบร่วมน้อยที่สุดระหว่างตัวแปร 3) วิธีการหมุนแกน (method rotation) เป็นวิธีการเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่มีโครงสร้างง่ายไม่ซับซ้อน และ 4) การสร้างตัวแปรประกอบ (composite variable) และสเกลองค์ประกอบ (factor scale) การสร้างองค์ประกอบต้องมีเกณฑ์การสร้างให้สเกล

องค์ประกอบใกล้เคียงองค์ประกอบร่วมที่ควรจะเป็นมากที่สุด โดยสามารถสรุปความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน รายละเอียดดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)
1. มีจุดอ่อนในการค้นคว้าเอกสาร	1. อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่รองรับ
2. ใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนองค์ประกอบ	2. จำนวนองค์ประกอบได้ถูกกำหนดไว้แล้ว
3. ใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์หรือความไม่สัมพันธ์ขององค์ประกอบ	3. องค์ประกอบถูกกำหนดให้สัมพันธ์กันหรือไม่สัมพันธ์กัน
4. ตัวแปรจะถูกกำหนดให้เป็นอิสระในทุกองค์ประกอบ	4. ตัวแปรถูกกำหนดให้อยู่ในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง

5.2 การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA)

กัลยา วาณิชยปัญญา (2546) กล่าวว่า การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) เป็นเทคนิคสำหรับการแบ่งกลุ่มของ คน สัตว์ องค์กร รวมทั้งสิ่งของ ฯลฯ ตั้งแต่ 2 กลุ่มเป็นต้นไป ซึ่งใช้คำว่า Case แทนการเรียกสิ่งที่ต้องการจำแนก ตัวอย่างการแบ่งกลุ่มพนักงานขายออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ทำงานได้รับรางวัลยอดเยี่ยม กลุ่มที่ได้รับรางวัลชมเชย และกลุ่มที่ไม่ได้รับรางวัล เป็นต้น โดยการจำแนกจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ต้องเป็นกลุ่มที่มีอยู่จริง และต้องทราบจำนวนของกลุ่มมาก่อน ซึ่งในแต่ละ Case จะต้องอยู่ในกลุ่มที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกันเพื่อใช้ในการสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่คาดว่าจะทำให้ Case ที่อยู่คนละกลุ่มมีความแตกต่างกันและเพื่อใช้ในการพยากรณ์กลุ่มหรือ จัดกลุ่มให้กับ Case ที่ยังไม่ทราบกลุ่ม

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) เป็นเทคนิคสำหรับการวิเคราะห์จำแนกหรือแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ทำให้แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันเพื่อใช้พยากรณ์หรือจัดกลุ่มให้กับ Case ที่ต้องการศึกษา

หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. มีข้อมูลจริงที่ทราบจำนวนกลุ่มและทราบว่าแต่ละ Case อยู่กลุ่มใดบ้างซึ่งขั้นตอนนี้ใช้หลักของการวิเคราะห์ความแปรปรวน
2. ใช้หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ความถดถอยในการสร้างสมการจำแนกกลุ่ม โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (β) ด้วย b ใช้หลักการที่หาค่า β ที่ทำให้ความผันแปรระหว่างกลุ่ม/ความผันแปรภายในกลุ่ม มีค่ามากที่สุด กล่าวได้ว่า ให้อัตราส่วนของความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่อความแตกต่างภายในมีค่ามากที่สุด แสดงว่า Case ที่อยู่ต่างกลุ่มมีความแตกต่างกันมากกว่า Case ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน
3. ใช้สมการจำแนกกลุ่มในการจำแนกกลุ่ม หรือกำหนดกลุ่มของ Case ใหม่ เช่น ลูกค้ารายใหม่ พนักงานคนใหม่ หรือลูกหนี้รายใหม่ สำหรับฟังก์ชันการจำแนกจะอยู่ในรูปเชิงเส้นดังนี้

$$\hat{D} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_px_p$$

โดยที่ D = ตัวแปรตามหรือเรียกว่า คะแนนจำแนก (Discriminant score)

b_i = สัมประสิทธิ์ของสมการจำแนกกลุ่ม

x_i = ตัวแปรอิสระหรือเรียกว่าตัวแปรจำแนกกลุ่ม (Discriminator variable) ตัวที่ i ; $i = 1, 2, \dots, p$

p = จำนวนตัวแปรจำแนกกลุ่ม

จำนวนสมการจำแนกกลุ่ม = $\min(p, k-1)$

โดยที่ k = จำนวนกลุ่ม

สำหรับการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ใช้สถิติในการตัดสินใจว่าความสำคัญของสมการวิเคราะห์จำแนกประเภทสถิติที่สำคัญมี 3 ตัว ประกอบด้วย

- ค่าไอเกน (Eigen value) เป็นค่าที่ได้จากกระบวนการหาสมการการวิเคราะห์จำแนกประเภท โดยค่าที่ได้ใช้วัดความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการ ซึ่งค่ารวมของไอเกน (Eigenvalue) วัดความผันแปร (total variance) ทั้งหมดของตัวแปรจำแนกประเภท (ตัวแปรอิสระ) เมื่อค่าไอเกน (Eigenvalue) แต่ละค่าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของค่ารวมของไอเกนทั้งหมด ค่าที่ได้จึงสามารถนำไปอ้างอิงความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นค่าไอเกนสามารถกำหนดจำนวนสมการจำแนกกลุ่มที่ต้องการหาได้โดยการกำหนดค่าขั้นต่ำของไอเกนไว้

- **ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล (Canonical correlation)** เป็นค่าแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการจำแนกกลุ่ม ซึ่งจะเท่ากับค่าของ Pearson correlation เมื่อมี 2 กลุ่ม และจะเท่ากับ eta เมื่อจำนวนกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล ใช้สำหรับการตัดสินใจความสำคัญของสมการกับกลุ่มของตัวแปรที่ระบุการเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้นๆของตัวแปรตาม โดยจะชี้ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์กับสมการจำแนกกลุ่มที่หาได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจตีความได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล (Canonical correlation) กำลังสอง หมายถึงสัดส่วนของการผันแปรของสมการที่อธิบายโดยกลุ่ม และค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล (Canonical correlation) ที่ต่ำ หมายความว่า สมการนั้นไม่สามารถใช้ในการคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้นได้ดี

- **ค่าวิลค์ซ แลมบ์ดา (Wilk's lambda)** เป็นค่าที่แสดงสัดส่วนความผันแปรของคะแนนจำแนก (Discriminant score) กล่าวได้ว่า ค่าวิลค์ซ แลมบ์ดา เป็นมาตรวัดอำนาจการจำแนกของตัวแปรเดิมโดยที่ยังไม่ได้หักออกจากสมการจำแนก ตีความหมายได้ว่า ค่าของแลมบ์ดามากเท่าใด ตัวแปรหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งค่าของแลมบ์ดาสามารถแปลงเป็นค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ได้เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยถ้าวัดค่าไค-สแควร์ต่ำ แสดงว่า แลมบ์ดา (Lambda) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

1. เพื่อหาสมการเชิงเส้นหรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแยกกลุ่ม (D) กับตัวแปรอิสระ อย่างน้อย 1 ตัว $X_1, X_2, \dots, X_p: p \geq 1$ โดยการสร้างสมการเชิงเส้นดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลจริงที่ทราบกลุ่มอยู่แล้ว
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป (Multivariate) โดยการเปรียบเทียบค่ากลางของกลุ่ม (Group centroid)
3. เพื่อนำสมการ หรือ ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อ 1 มาใช้ในการพยากรณ์ว่า Case ใหม่ที่ยังไม่ทราบกลุ่มว่าอยู่กลุ่มใด เช่น ถ้ามีลูกค้ามาซื้อใหม่ อาจใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพยากรณ์ว่า ลูกค้านี้จะเป็นลูกหนี้ดี หรือลูกหนี้มีปัญหา โดยใช้ตัวแปรอิสระของลูกค้านี้ดังกล่าว เช่น รายได้ ปริมาณหนี้ อายุ เป็นต้น
4. เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างเป็นตัวแปรสำคัญที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม
5. สามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อ 1 มาใช้ในการประเมินเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม

หลักเกณฑ์การกำหนดกลุ่ม

การกำหนดกลุ่ม (พยากรณ์กลุ่ม) ให้แก่ Case ใหม่ เป็นการนำสมการจำแนกกลุ่มที่สร้างขึ้นมาใช้พยากรณ์ Case ใหม่ หรือ Case ที่ยังไม่ถูกจัดกลุ่ม โดยทั่วไปหลักเกณฑ์ที่ใช้จัดมี 3 เทคนิคด้วยกัน ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

1. Maximum likelihood หรือ Probability methods

เทคนิค Maximum likelihood เป็นการคำนวณหาความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่ Case ใหม่จะอยู่ในกลุ่มที่ i , $i = 1, 2, \dots, k$ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน นั่นคือ หา P (Case อยู่ในกลุ่มที่ i) เช่น ถ้ามี 2 กลุ่มจะหา P (Case อยู่ในกลุ่มที่ 1) และ P (Case อยู่ในกลุ่มที่ 2) ถ้าพบว่า P (Case อยู่ในกลุ่มที่ 2) $>$ P (Case อยู่ในกลุ่มที่ 1) จะกำหนดให้ Case นั้นอยู่ในกลุ่มที่ 2

วิธีการนี้จะต้องอาศัยเงื่อนไขที่ว่าตัวแปรต้องมีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal และความน่าจะเป็นที่คำนวณจะเป็น Prior Probability

2. Distance function

เป็นการคำนวณหาระยะห่างจาก Case ที่ต้องการจัดไปยังค่ากลางของกลุ่ม (Group Centroid) ถ้าระยะห่างดังกล่าวห่างจากค่ากลางของกลุ่มใดต่ำสุด จะจัดให้ Case ดังกล่าวอยู่ในกลุ่มที่มีระยะห่างต่ำสุดนั้น โดยที่การคำนวณหาระยะห่างใช้ Mahalanobis Distance นั่นคือ หาค่า Mahalanobis Distance ของ Case นั้นกับจุดกึ่งกลางของกลุ่มต่างๆ และจะจัด Case อยู่ในกลุ่มที่มีระยะห่างจาก Case นั้นถึงจุดกลางกลุ่มต่ำสุด

3. Linear classification functions

วิธีการนี้ใช้สมการจำแนกกลุ่มของ Fisher โดยการแทนค่าของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่มของ Case ใหม่แล้วคำนวณหาค่าตัวแปรตามหรือ Discriminant Score (D) ถ้าค่า D ของกลุ่มใดมีค่ามากที่สุด จะจัด Case ให้อยู่ในกลุ่มนั้น

เงื่อนไขของลักษณะตัวแปร

ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ ตัวแปรตาม (D) เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม หรือเรียกว่า ตัวแปรจัดประเภท (Categorical variable) นั่นคือ เป็นข้อมูลนามบัญญัติ (nominal scale) หรือ ข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่ม ($X_1, X_2, \dots, X_p$) ควรเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ กล่าวคือ เป็นข้อมูลอันตรภาคชั้น (interval scale) หรือ ข้อมูลอัตราส่วน (ratio scale) หรือ อาจมีตัวแปรเชิงกลุ่มผสมอยู่ด้วยแต่ต้องปรับให้เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มให้เป็นตัวแปรเทียม (dummy variable) โดยตัวแปรอิสระในแต่ละกลุ่มจะต้องมีการแจกแจงแบบ Multivariate normal

ตัวอย่าง การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis) ผู้วิจัยใช้ ตัวอย่างการจำแนกในกรณีที่มีการจำแนกเป็น k กลุ่ม ($k \geq 3$) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เมื่อแบ่ง Case ออกเป็น k กลุ่ม ($k \geq 3$) เช่น การแบ่งคนไข้โรคหัวใจ 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1: ระยะรุนแรง

กลุ่มที่ 3: ระยะเริ่มต้น

กลุ่มที่ 2: ระยะปานกลาง

กลุ่มที่ 4: ไม่เป็นโรคหัวใจ

โดยคาดว่าตัวแปรที่มีผลต่อการเป็นโรคหัวใจ 4 ตัวแปร คือ อายุ, น้ำหนัก, ระดับ HDL และระดับ cholesterol ดังนั้นในที่นี้ $p = 4, k = 4$

จะได้จำนวนสมการจำแนกกลุ่ม $= \min(p, k-1) = 3$ สมการ คือ

$$\begin{aligned} \hat{D}_i &= a + b_1 \text{ อายุ} + b_2 \text{ น้ำหนัก} + b_3 \text{ HDL} + b_4 \text{ cholesterol} \dots\dots\dots \text{สมการ} \\ i &= 1, 2, 3 \end{aligned}$$

ในกรณีที่ฟังก์ชันจำแนกตั้งแต่ 2 สมการขึ้นไป มีเงื่อนไขว่า แต่ละฟังก์ชันจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือ จะต้อง orthogonal กับ ฟังก์ชันก่อนหน้าซึ่งจะทำให้สามารถแบ่งหรือแยกค่าแปรปรวนแต่ละฟังก์ชันได้อย่างชัดเจน

เงื่อนไขของ Discriminant Analysis เมื่อมีจำนวนกลุ่ม 3 กลุ่ม ขึ้นไป คือ ตัวแปรอิสระ p ตัว ($X_1, X_2, \dots, X_p$) มีการแจกแจงแบบ Multivariate normal distribution และเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance matrix) ขนาด $p \times p$ ของแต่ละกลุ่มต้องเท่ากัน นั่นคือ

$$\sum_1 = \sum_2 = \dots = \sum_k$$

ข้อจำกัดของการใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

ข้อจำกัดของการใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุสำหรับการวิจัย (Stevens, 1992; McLachlan, 1992; Tabachnick & Fidell, 2001 อ้างถึงในเพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549) มีดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์การจำแนกควรมีการกระจายแบบโค้งปกติ (normality) แม้ว่าการหาความสัมพันธ์ร่วมของแคนนอนนิกัล (canonical correlation) ซึ่งเป็นสถิติตัวสำคัญของเทคนิควิธีนี้และไม่มีปัญหามากเกี่ยวกับการแจกแจงปกติของตัวแปรตามและตัวแปรจำแนก หากมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติทั้งหมดจะช่วยให้การวิเคราะห์ดีขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะการอ้างอิงนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรต้องอาศัยสมมติฐานการแจกแจงปกติหลายตัวแปร ปัญหาดังกล่าวจะน้อยลงหากมีการเพิ่มจำนวนหน่วยวิเคราะห์ให้มากขึ้น ซึ่งหมายความว่า นักวิจัยที่จะนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ควรมีการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีจำนวนตัวอย่างมากเท่าที่จะทำได้

2. นักวิจัยควรเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวนตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละหน่วยวิเคราะห์ให้ครบทุกตัวทุกหน่วยวิเคราะห์ เพื่อมิให้เกิดความลำเอียงแก่หน่วยวิเคราะห์ ใน

กรณีที่มีข้อมูลสูญหายที่ทำให้จำนวนตัวแปรทำนาย (predictor) หายไปจำนวน 4 ตัว นักวิจัยควรตัดตัวอย่างนั้นทิ้ง

3. การมีค่าต่ำสุด และสูงสุดเกินปกติ (outliers) การมีค่าต่ำสุดและสูงสุดเกินปกติถือว่าค่าปลายสุดจะทำให้ค่าสถิติมีความผิดพลาด จึงควรวิเคราะห์ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดว่ามีค่าปลายสุดของทุกตัวแปรในข้อมูลก่อนใช้คำสั่งการวิเคราะห์จำแนกประเภท

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยไม่ควรมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันสูงมาก (multicollinearity and singularity)

5. ลักษณะของข้อมูลควรมีความเป็นเส้นตรง (linearity) ลักษณะนี้มีความสำคัญมากในการวิเคราะห์แคนนอนนิกัล (Canonical analysis) ทั้งนี้เพราะ การวิเคราะห์ดังกล่าวต้องอาศัยค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ซึ่งวัดต่อความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงมากกว่าความสัมพันธ์แบบอื่น นักวิจัยสามารถทดสอบว่าจะข้อมูลเป็นเส้นตรงหรือไม่ โดยใช้การลงจุดการกระจาย (scatter plot)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 4) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (discriminant analysis) ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจากทั่วประเทศทั้งหมดรวม 30,010 โรงเรียน โดยแบ่งตามภาค คือ ภาคเหนือ จำนวน 6,565 โรงเรียน ภาคกลาง จำนวน 4,473 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11,499 โรงเรียน ภาคใต้ จำนวน 4,249 โรงเรียน ภาคตะวันออก จำนวน 1,722 โรงเรียน และ ภาคตะวันตก จำนวน 1,502 โรงเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบแรก โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มร้อยละ 5 และเนื่องจากในขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล คือ จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ ซึ่งใช้จำนวน 5 ถึง 10 หน่วยต่อตัวแปรที่สังเกตได้ 1 ตัว ตามแนวคิดของ Hair et al (1998) โดยในการวิจัยครั้งนี้มี 21 ตัว ดังนั้น ถ้าใช้อัตราส่วน 1 ต่อ 10 ขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงเป็น 210 โรงเรียน และเนื่องจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในการวิจัยโดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ ร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละภาคเพิ่มขึ้น จำนวน 478 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนโรงเรียนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละภาค

ภาค	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	6,565	104
กลาง	4,473	72
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11,499	182
ใต้	4,249	68
ตะวันออก	1,722	28
ตะวันตก	1,502	24
รวม	30,010	478

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการสุ่มจังหวัดในแต่ละภาค ภาคละ 2 จังหวัด โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)
2. เมื่อได้จังหวัดในแต่ละภาคแล้ว ผู้วิจัยเลือกทุกเขตพื้นที่การศึกษาในทุกจังหวัดที่สุ่มได้
3. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย พิจารณาตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัด รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างในทุกเขตพื้นที่ของจังหวัดในแต่ละภาค

ภาค	จังหวัด	เขต	กลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	เชียงใหม่	เขต 1	10
		เขต 2	10
		เขต 3	10
		เขต 4	11
		เขต 5	11
	กำแพงเพชร	เขต 1	26
		เขต 2	26
		รวม	104
กลาง	ปทุมธานี	เขต 1	18
		เขต 2	18
	สุพรรณบุรี	เขต 1	12
		เขต 2	12
		เขต 3	12
		รวม	72

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	เขต	กลุ่มตัวอย่าง
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยเอ็ด	เขต 1	30
		เขต 2	30
		เขต 3	31
	มหาสารคาม	เขต 1	45
		เขต 2	46
	รวม		182
ใต้	สุราษฎร์ธานี	เขต 1	11
		เขต 2	11
		เขต 3	12
	นครศรีธรรมราช	เขต 1	8
		เขต 2	8
		เขต 3	9
		เขต 4	9
	รวม		68
	จันทบุรี	เขต 1	7
		เขต 2	7
	สระแก้ว	เขต 1	7
		เขต 2	7
	รวม		28
ตะวันตก	กาญจนบุรี	เขต 1	4
		เขต 2	4
		เขต 3	4
	ตาก	เขต 1	6
		เขต 2	6
	รวม		24
รวมทั้งหมด		33	478

4. เมื่อทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพหรือตัวแทนสถานศึกษา เพื่อตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 478 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละภาคโดยแยกเป็นกลุ่มตัวแทนโรงเรียน และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน

ภาค	จำนวนโรงเรียน	กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	
		โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน
กลาง	104	104	104
เหนือ	72	72	72
ใต้	182	182	182
ตะวันออกเฉียงเหนือ	68	68	68
ตะวันออก	28	28	28
ตะวันตก	24	24	24
รวม	478	478	478

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) แบบสอบถามสำหรับผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา** เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะของปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมในการประเมิน เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลการคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหาร ประสบการณ์ การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์ในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ประกอบด้วย ข้อมูลการคำถามเกี่ยวกับ ความหมายและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก การดำเนินการในการประเมินคุณภาพภายนอก เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก และประโยชน์ที่ได้รับในการประเมินคุณภาพภายนอก รูปแบบของคำถามเป็นแบบสอบถามประเภทถูกผิด จำนวน 30 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 26, 29 และ 30 มีดังนี้

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ผิด ให้ 0 คะแนน

2.2 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 3, 9, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 23, 27 และ 28 มีดังนี้

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ผิด ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการสอบถามความรู้สึกนึกคิดของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งข้อรายการคำถามมีลักษณะที่สามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้บริหารสถานศึกษาในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางก็ได้ รูปแบบคำถามมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราจำแนกความหมาย (semantic differential scale) แบบสเกล 7 ช่วง จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

3.1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางซ้ายที่มีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก ส่วนข้อความทางขวาเป็นคำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 18 และ 20 มีดังนี้

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมากที่สุด ให้ 7 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมาก ให้ 6 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายค่อนข้างมาก ให้ 5 คะแนน

ทั้งสองอย่างพอๆกัน ให้ 4 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางขวาค่อนข้างมาก ให้ 3 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก ให้ 2 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด ให้ 1 คะแนน

3.2 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางซ้ายที่มีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์ทางลบ ส่วนข้อความทางขวาเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 4, 6, 13, 15, 16 และ 19 มีดังนี้

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด ให้ 7 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก ให้ 6 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางขวาค่อนข้างมาก ให้ 5 คะแนน

ทั้งสองอย่างพอๆกัน ให้ 4 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายค่อนข้างมาก ให้ 3 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมาก ให้ 2 คะแนน

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 แบบวัดความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการวัดภาวะความเป็นผู้นำและการสอบถามความต้องการใช้สารสนเทศต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. **แบบสอบถามสำหรับผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา และการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นการสอบถามข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อรายการคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่จบสูงสุด ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ผู้ตอบปฏิบัติงานในสถานศึกษา ระยะเวลาที่ผู้ตอบรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชื่อสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนนักเรียนในโรงเรียน วันเดือนปีที่สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก วันเดือนปีที่สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง รูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา เป็นการสอบถามความคิดเห็นของสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อรายการคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการประเมิน ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ด้านผลการประเมิน ได้แก่ ความถูกต้อง และตรงกับความต้องการ 3) ด้านผู้ประเมิน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี 5) ด้านบุคลากร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมี

ส่วนร่วมในการประเมิน และ 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กร รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 118 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกไปใช้ในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิด (Conceptual use) และ 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) และ การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ จำนวน 22 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

การปฏิบัติร้อยละ 80 ขึ้นไป	ให้	3	คะแนน
การปฏิบัติร้อยละ 40 - 79	ให้	2	คะแนน
การปฏิบัติร้อยละไม่ถึง 40	ให้	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้	0	คะแนน

ตอนที่ 4 การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่สถานศึกษาได้ดำเนินการหลังได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกในด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร รูปแบบคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 5 การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองของสถานศึกษา ข้อรายการคำถาม ประกอบด้วย การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครู การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหาร และการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน รูปแบบคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา แล้วทำการสังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงตัวบ่งชี้ของปัจจัยนั้น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามและออกแบบแบบสอบถาม โดยการสร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปร รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตอนที่	เนื้อหา	ข้อที่	จำนวนข้อ
● แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา			
1. ข้อมูลทั่วไป	1. สถานภาพทั่วไป	1-2,4-7	6
	2. ระดับการศึกษา	3	1
	3. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	8	1
	4. ประสบการณ์ด้านการประเมิน	9	1
	5. การมีส่วนร่วมในการประเมิน	10	1
2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	1. ความหมายและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก	1-5	5
	2. วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก	6-10	5
	3. ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก	11-15	5
	4. การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก	16-20	5
	5. เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก	21-25	5
	6. ประโยชน์ที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก	26-30	5
3. เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก		1-20	20
4. แบบวัดความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	1. ด้านความเป็นผู้นำ	1-11	11
	2. ด้านความต้องการใช้สารสนเทศ	12-14	3

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ตอนที่	เนื้อหา	ข้อที่	จำนวนข้อ
● แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา			
1. ข้อมูลทั่วไป	1. สถานภาพทั่วไป	1-11	11
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	● ด้านกระบวนการประเมิน 1. กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น 1-6 6 2. วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 7-16 10 ● ด้านผลการประเมิน 1. ความถูกต้อง 17-21 5 2. ตรงกับความต้องการ 22-26 5 ● ด้านผู้ประเมิน 1. ความน่าเชื่อถือ 27-37 11 2. ทักษะทางการสื่อสาร 38-48 11		
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	● ด้านผู้ประเมิน 3. ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน 49-56 8 4. ความรู้ความสามารถในการประเมิน 57-60 4 ● ด้านสภาพแวดล้อม 1. ด้านการเมือง 61-72 12 2. ด้านเศรษฐกิจ 73-80 8 3. ด้านสังคม 81-88 8 4. ด้านเทคโนโลยี 89-93 5 ● ด้านบุคลากร 1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน 94-98 5 2. การมีส่วนร่วมในการประเมิน 99-102 4 ● ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา 1. การกระจายอำนาจ 103-108 6 2. วัฒนธรรมองค์กร 109-118 10		
3. ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ	1. การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงความคิด 1-10 10 2. การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติการ ● ส่วนที่ 1 11-22 12 ● ส่วนที่ 2 1 1 3. การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง 1 1		

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา (ในตอนที่ 1) มาสร้างเป็นรายละเอียดของข้อคำถามในแต่ละตอนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้ (ในตอนที่ 2)

สำหรับการวัดเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่นำมาจากงานวิจัยของ วราภรณ์ บุญเยี่ยม, 2546 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราจำแนกความหมาย (Semantic differential scale) แบบสเกล 7 ช่วง จำนวน 20 ข้อ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามจากตัวบ่งชี้ในแต่ละปัจจัย ภาษาที่ใช้ และรูปแบบการพิมพ์แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน (รายนามดังในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบการพิมพ์ โดยการใช้ดัชนี IOC (Item objective congruence) ที่มีลักษณะการให้คะแนนคือ

-1	หมายถึง	ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
0	หมายถึง	ไม่อาจตัดสินใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
1	หมายถึง	ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

ซึ่งมีเกณฑ์ในการตัดสินใจใช้คัดเลือกข้อคำถาม คือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มากกว่า .05 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด โดยในการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.71 – 1

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับตามที่คุณวุฒิเสนอแนะแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง (รายละเอียดของการปรับปรุงดังแสดงในภาคผนวก ค) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ครั้งที่ 1 (try out) กับโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกแล้ว จำนวน 5 โรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจของภาษาอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก จำนวน 30 โรงเรียน **ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง** เพื่อตรวจสอบหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยสรุปได้ดังนี้ 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .806-.961 ซึ่งในตัวอย่างชี้เกี่ยวกับภูมิหลังทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .25-.80 และอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .25-.88 และ 2) แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และ ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .850-.972 ซึ่งสรุปได้ว่า แบบสอบถามทั้งสองฉบับมีค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงอยู่ในระดับที่ใช้ได้ รายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย

รายการของแบบสอบถาม	จำนวน ข้อคำถาม	คุณภาพของแบบสอบถาม		
		ค่าความยาก	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา				
1.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก	30	.25 – .80	.25 – .88	.806
1.2 เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	20			.961
1.3 แบบวัดความเป็นผู้นำเกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก	11			.889
1.4 ความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการ ประเมินคุณภาพภายนอก	3			.935
2. แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา				
2.1 ด้านกระบวนการประเมิน	16			.947
2.2 ด้านผลการประเมิน	10			.902
2.3 ด้านผู้ประเมิน	34			.972
2.4 ด้านสภาพแวดล้อม	33			.857
2.5 ด้านบุคลากร	9			.850
2.6 ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา	16			.965
2.7 ลักษณะและระดับการนำผลการประเมิน คุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิง ปฏิบัติการ	22			.972

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นข้อมูลรายชื่อสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกทางอินเทอร์เน็ต เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 478 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาและขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่เจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัยพร้อมทั้งติดดวงตราไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้วเพื่อความสะดวกในการส่งกลับ และส่วนหนึ่งได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองโดยตรงกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ออกหนังสือขอผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

5. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาส่วนหนึ่ง และได้ดำเนินการติดตามแบบสอบถามโดยใช้การติดตามทางโทรศัพท์ประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา โดยเริ่มเก็บข้อมูลในวันที่ 26 กรกฎาคม 2549 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2549 รวมระยะเวลาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 59 วัน โดยได้รับแบบสอบถามจากสถานศึกษา จำนวน 452 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.56 ของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการจัดกระทำข้อมูลสำหรับเตรียมวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการคำนวณคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้จำแนกผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ($\bar{X}=31.78$) ดังนี้

กลุ่มสูง หมายถึง กลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มต่ำ หมายถึง กลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ผู้วิจัยได้มีการจัดกระทำข้อมูล โดยมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาระดับคุณภาพในแต่ละด้านของสถานศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 14 มาตรฐานที่ระบุในรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาจำแนกผลการประเมินคุณภาพภายนอกจากผลของค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 14 มาตรฐาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. กำหนดไว้ ดังนี้

กลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับดี หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินทั้ง 14 มาตรฐานมากกว่า 2.50 และไม่มีมาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง (3)

กลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับพอใช้ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐานอยู่ในช่วง 1.75 ถึง 2.50 หรือค่าเฉลี่ยของผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐาน มากกว่า 2.50 แต่มีบางมาตรฐานอยู่ในระดับปรับปรุง (3)

กลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับปรับปรุง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐาน ต่ำกว่า 1.75

ขั้นตอนที่ 3 จากขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้จำแนกผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็น 2 กลุ่ม โดยอิงเกณฑ์การแบ่งกลุ่มของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. กำหนดไว้ ดังนี้ 1) กลุ่มของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับดี และ 2) กลุ่มของสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับพอใช้ และกลุ่มของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับปรับปรุง

จากการจำแนกผลการประเมินคุณภาพภายนอกของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 452 โรงเรียน สรุปได้ว่า กลุ่มของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน (ผลการประเมินอยู่ในระดับดี) จำนวน 218 โรงเรียน (ร้อยละ 48.23) และกลุ่มของสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน (ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้และปรับปรุง) จำนวน 234 โรงเรียน (ร้อยละ 51.77) รายละเอียดดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 จำนวน ร้อยละของกลุ่มสถานศึกษาโดยจำแนกตามระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
➤ ได้มาตรฐาน	218	48.23
ระดับดี	218	48.23
➤ ไม่ได้มาตรฐาน	234	51.77
ระดับพอใช้	224	49.56
ระดับปรับปรุง	10	2.21
รวม	452	100

3. ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้จำแนกการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้จากการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้เป็น 2 ลักษณะ คือ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด และการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ จากข้อคำถามจำนวน 22 ข้อในแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา โดยนำผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกระดับมาก การใช้ผลการประเมินภายนอกระดับปานกลาง และการใช้ผลการประเมินภายนอกระดับน้อย โดยพิจารณาจากหลักการของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ต้องเป็นกลุ่มที่มีอยู่จริง และต้องทราบจำนวนของกลุ่มมาก่อน ซึ่งในแต่ละ Case จะต้องอยู่ในกลุ่มที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกัน และจำนวน Case ในแต่ละกลุ่มต้องเท่ากันหรือมีความใกล้เคียงกันเพื่อใช้ในการสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่คาดว่าจะทำให้ Case ที่อยู่คนละกลุ่มมีความแตกต่างกันและเพื่อใช้ในการพยากรณ์กลุ่มหรือจัดกลุ่มให้กับ Case ที่ยังไม่ทราบกลุ่ม (McLachlan, 1992) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการจัดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณด้วยค่าสถิติพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาผลรวมคะแนนของกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการรับรู้ของสถานศึกษาจากนั้นหาค่า $\bar{X}$, S.D. แล้วทำการจัดเรียงข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณแยกเป็น 2 ครั้ง ได้แก่ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาจัดกลุ่มตัวอย่างตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์ในการจัดกลุ่มตัวอย่าง คือ $\bar{X} \pm 0.5S.D.$ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นเกณฑ์ที่ทำให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามหลักการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

จากการพิจารณาช่วงชั้นคะแนนของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเมื่อจำแนกตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ พบว่า

การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด ประกอบด้วย 1) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับมาก มีคะแนนมากกว่า 25 คะแนน รวมจำนวน 159 โรงเรียน 2) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 21-25 คะแนน รวมจำนวน 105 โรงเรียน และ 3) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับน้อย มีคะแนนต่ำกว่า 21 คะแนน รวมจำนวน 188 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.7

การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 1) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับมาก มีคะแนนมากกว่า 31 คะแนน รวมจำนวน 144 โรงเรียน 2) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 25-31 คะแนน รวมจำนวน 124 โรงเรียน และ 3) กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ระดับน้อย มีคะแนนต่ำกว่า 25 คะแนน รวมจำนวน 184 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 ช่วงชั้นคะแนนของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ จำแนกตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้

ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกไปใช้	เชิงความคิด		เชิงปฏิบัติการ	
	ช่วงชั้น (คะแนนเต็ม 30)	จำนวน (โรงเรียน)	ช่วงชั้น (คะแนนเต็ม 36)	จำนวน (โรงเรียน)
ระดับมาก	มากกว่า 25	159	มากกว่า 31	144
ระดับปานกลาง	21 – 25	105	25 – 31	124
ระดับน้อย	ต่ำกว่า 21	188	ต่ำกว่า 25	184
รวม		452		452
	Mean = 23.27, S.D. = 4.89		Mean = 28.01, S.D. = 6.18	

4. ตัวแปรคุณลักษณะ

ผู้วิจัยได้จัดกระทำตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาสำหรับวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์ด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน รายละเอียดดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 ตัวแปรที่มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวแปรคุณลักษณะ	ตัวแปรต้น
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	
1. ระดับการศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท
2. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ประสบการณ์ด้านการประเมิน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา
สำหรับสถานศึกษา	
1. ระดับผลการประเมิน	1. สถานศึกษาที่มีผลการประเมินได้มาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 452 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทำการสร้างรูปแบบการลงรหัส (Coding form) เพื่อเตรียมสำหรับบันทึกข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย และการวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

ขั้นตอนแรก การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วย

1.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

1.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป ประกอบด้วย 1.2.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และ 1.2.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

1.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.3.1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา 1.3.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variance) เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของปัจจัยทั้ง 7 ด้าน และ 1.3.3) ผล

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของประสมการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
ประสมการณ์ด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมด้านการประเมิน

1.4) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนา
สถานศึกษา ประกอบด้วย 1.4.1) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้
ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.4.2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และ 1.4.3) ผลการวิเคราะห์สภาพการ
นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1.5) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิง
ปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1.5.1)
ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิง
ปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน 1.5.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อย
ละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาในด้านครู และ 1.5.3) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for windows version 13

ขั้นตอนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1) ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อ
ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน และการสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ
(factor score) จากการคำนวณสมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านให้เป็น
ปัจจัยชุดใหม่ก่อนนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ ประกอบด้วย 2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา 2.1.2) ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกล
คะแนนองค์ประกอบ และ 2.1.3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนองค์ประกอบ สำหรับ
ในส่วนนี้ ใช้โปรแกรมลิสเรด version 8.7

2.2) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) คือ การ
วิเคราะห์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่สามารถจำแนกกลุ่มการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไป
ใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็น
การนำปัจจัยชุดใหม่ที่สร้างจากสเกลคะแนนองค์ประกอบ (factor score) จากการคำนวณสมการ
ผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมิน ในข้อที่ 2.1 มาทำการ

วิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ 2 ครั้ง ได้แก่ การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดและการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการ ซึ่งในการวิเคราะห์ทั้งสองครั้งนี้จะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในส่วนนี้ ใช้โปรแกรม SPSS for windows version 13

2.3) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมาจากผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ในตอนที่ 2.2

ขั้นตอนที่สาม เป็นการวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์วิธีการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองโดยใช้สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย การดำเนินงานพัฒนาด้านผู้เรียน การดำเนินงานพัฒนาด้านครู การดำเนินงานพัฒนาด้านผู้บริหาร และการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ในส่วนนี้ ใช้โปรแกรม SPSS for windows version 13

เกณฑ์การแปลผล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ในแต่ละตัวแปรจำแนกตามปัจจัยในแต่ละด้าน โดยการแปลความหมายคะแนน มีเกณฑ์การคิดคะแนนจำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม ซึ่งเป็นการนำคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาจัดระดับและแปลความหมายของคะแนนโดยพิจารณาจากในแต่ละตัวแปร ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

1. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ประกอบด้วย
 - กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ รายละเอียดดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มี
คุณภาพอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มี
คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านผลการประเมิน ประกอบด้วย ความ
ถูกต้องและตรงกับความต้องการ รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความถูกต้องอยู่และตรงกับความต้องการในระดับมากที่สุด

3. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านผู้ประเมิน ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือ
ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมิน
รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการ
ประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการ
ประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการ
ประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการ
ประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงใจต่อการ
ประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

4. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ด้าน
การเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด

5. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

6. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กร รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด

7. เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนของปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7.1) ภูมิหลังทางวิชาการในด้านภาวะความเป็นผู้นำ 7.2) เจตคติต่อการประเมิน และ 7.3) ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน สำหรับภูมิหลังทางวิชาการในด้านภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ภาวะความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับเจตคติต่อการประเมิน มีลักษณะการวัดแบบวัดมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) แบบสเกล 7 ช่วง ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้มี ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับต่ำมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างดี

คะแนนเฉลี่ย 5.50 – 6.49 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 6.50 – 7.00 หมายถึง เจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 1.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม
- 1.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป ประกอบด้วย
 - 1.2.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา
- 1.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.3.1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา
 - 1.3.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.3.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสิทธิภาพด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมด้านการประเมิน
- 1.4) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.4.1) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.4.2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1.4.3) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1.5) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.5.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน

1.5.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู

1.5.3) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน และการสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ (factor score) จากการคำนวณสมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านให้เป็นปัจจัยชุดใหม่ก่อนนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ ประกอบด้วย

2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

2.1.2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ

2.1.3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนองค์ประกอบ

2.2) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ประกอบด้วย

2.2.1) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

2.2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

2.2.1.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

2.2.1.3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน

2.2.1.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ

2.2.2) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

2.2.2.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

2.2.2.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

2.2.2.3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน

2.2.2.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ

2.3) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเข้าใจและมีความสะดวกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

Mean	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์
R^2	หมายถึง	ค่าอำนาจการทำนาย
r	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์
b หรือ β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทำนายของสมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบและรูปแบบมาตรฐาน
SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
df	หมายถึง	องศาอิสระ
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMR	หมายถึง	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ

GFI	หมายถึง	ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)

**สัญลักษณ์ที่ใช้แทนปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้และตัวบ่งชี้**

PRO	หมายถึง	ด้านกระบวนการประเมิน
PRO A	หมายถึง	กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น
PRO B	หมายถึง	วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ
RES	หมายถึง	ด้านผลการประเมิน
RES A	หมายถึง	ความถูกต้อง
RES B	หมายถึง	ตรงกับความต้องการ
RES C	หมายถึง	ระดับผลการประเมิน
ASS	หมายถึง	ด้านผู้ประเมิน
ASS A	หมายถึง	ความน่าเชื่อถือ
ASS B	หมายถึง	ทักษะการสื่อสาร
ASS C	หมายถึง	ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน
ASS D	หมายถึง	ความรู้ ความสามารถในการประเมิน
ENV	หมายถึง	ด้านสภาพแวดล้อม
ENV A	หมายถึง	ด้านการเมือง
ENV B	หมายถึง	ด้านสังคม
ENV C	หมายถึง	ด้านเศรษฐกิจ
ENV D	หมายถึง	ด้านเทคโนโลยี
HUM	หมายถึง	ด้านบุคลากร
HUM A	หมายถึง	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร
HUM B	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการประเมิน
MAN	หมายถึง	ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา
MAN A	หมายถึง	การกระจายอำนาจ
MAN B	หมายถึง	วัฒนธรรมองค์กร
LEADER	หมายถึง	ด้านผู้บริหาร
LEADER A	หมายถึง	ภูมิหลังทางวิชาการ

LEADER B	หมายถึง	เจตคติต่อการประเมิน
LEADER C	หมายถึง	ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน
LEADER D	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการประเมิน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ในตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม 1.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป 1.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย 1.4) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 1.5) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละสถานศึกษา 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา โดยเริ่มเก็บข้อมูลในวันที่ 26 กรกฎาคม 2549 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2549 รวมระยะเวลาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 59 วัน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 478 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 452 ชุด

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาคที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 182 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 38.08 รองลงมาคือ ภาคเหนือ จำนวน 104 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 21.76 และภาคที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่ำสุด คือ ภาคตะวันตก จำนวน 24 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 5.02 โดยอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 94.56 ของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด โดยอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 182 28 และ 24 โรงเรียน ตามลำดับ และอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามต่ำสุด คือ ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 83.65 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 104 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในแต่ละภาค

ภาค	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ)	อัตราการตอบกลับ (ร้อยละ)	ร้อยละในแต่ละภาค
เหนือ	104 (21.76)	87 (83.65)	19.25
กลาง	72 (15.06)	65 (90.28)	14.38
ตะวันออกเฉียงเหนือ	182 (38.08)	182 (100.00)	40.27
ใต้	68 (14.23)	66 (97.06)	14.60
ตะวันออก	28 (5.86)	28 (100.00)	6.19
ตะวันตก	24 (5.02)	24 (100.00)	5.31
รวม	478 (100.00)	452 (94.56)	100

1.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป

การเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วนย่อย คือ 1.2.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 1.2.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง สาขาวิชาที่จบ ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบัน และระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด รายละเอียดดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 452 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 401 คน คิดเป็นร้อยละ 88.70 มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่จบจากสาขาวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 72.35 โดยผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ในสถานศึกษาปัจจุบัน ระหว่าง 0 – 5 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 60.05 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วมากกว่า 20 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	401	88.70
หญิง	47	10.40
ไม่ระบุสถานภาพ	4	0.90
รวม	452	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	3	0.70
30 – 40 ปี	20	4.40
41 – 50 ปี	226	50.00
มากกว่า 50 ปี	203	44.90
รวม	452	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	388	85.84
อื่นๆ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (22 คน) ตัวแทนจากครู (41 คน)	63	13.94
ไม่ระบุสถานภาพ	1	0.22
รวม	452	100.00
สาขาวิชาที่จบ		
บริหารการศึกษา	327	72.35
นิเทศการศึกษา	6	1.33
วัดและประเมินผลการศึกษา	8	1.77
อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มที่จบจากสาขาในครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ (102 คน) กลุ่มที่ไม่ได้จบจากสาขาในครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ (7 คน)	109	24.12
ไม่ระบุสถานภาพ	1	0.22
รวม	452	100.00
ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน		
0 – 5 ปี	233	60.05
6 – 10 ปี	101	26.03
11 – 15 ปี	42	10.82
16 – 20 ปี	8	2.06
มากกว่า 20 ปี	28	7.22
ไม่ระบุสถานภาพ	39	10.05
รวม	388*	100.00

ตารางที่ 4.2(ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด		
0 – 5 ปี	64	16.49
6 – 10 ปี	101	26.03
11 – 15 ปี	54	13.92
16 – 20 ปี	69	17.78
มากกว่า 20 ปี	123	31.70
ไม่ระบุสถานภาพ	41	10.57
รวม	388*	100.00

หมายเหตุ * ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

1.2.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ ระยะเวลาที่เป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในปัจจุบัน รายละเอียดดังนี้

ในภาพรวม เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษายังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง จำนวน 295 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.27 โดยสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองสูงสุด คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 74 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.70 รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 58.85 โดยเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 73.67 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 78.54 และ จบจากสาขาวิชาประถมศึกษา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 27.65 โดยผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพอยู่ในช่วง 0 – 5 ปี จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 59.96 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาในปัจจุบันมากกว่า 20 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 29.42 รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง			รวม (ร้อยละ)
	ได้รับ (ร้อยละ)	ยังไม่ได้รับ (ร้อยละ)	ไม่ระบุ (ร้อยละ)	
ขนาดใหญ่ (ร้อยละ)	20 (32.80) (15.00)	37 (60.70) (12.50)	4 (6.50) (16.60)	61 (100.00) (13.50)
ขนาดกลาง (ร้อยละ)	39 (29.50) (29.30)	86 (65.20) (29.20)	7 (5.30) (29.20)	132 (100.00) (29.20)
ขนาดเล็ก (ร้อยละ)	74 (28.60) (55.70)	172 (66.40) (58.30)	13 (5.00) (54.20)	259(100.00) (57.30)
รวม (ร้อยละ)	133 (100.00)	295 (100.00)	24 (100.00)	452 (100.00)

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	184	40.70
หญิง	267	59.10
ไม่ระบุสถานภาพ	1	0.20
รวม	452	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	18	3.98
30 – 40 ปี	65	14.38
41 – 50 ปี	266	58.85
มากกว่า 50 ปี	95	21.02
ไม่ระบุสถานภาพ	8	1.77
รวม	452	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	333	73.67
อื่นๆ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา (107 คน) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (9 คน)	116	25.66
ไม่ระบุสถานภาพ	3	0.66
รวม	452	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	1.33
ปริญญาตรี	355	78.54
ปริญญาโท	90	19.91
ปริญญาเอก	1	0.22
รวม	452	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาที่จบ		
ปฐมวัย	21	4.65
ประถมศึกษา	125	27.65
มัธยมศึกษา	112	24.78
บริหารการศึกษา	71	15.71
นิเทศการศึกษา	2	0.44
วัดและประเมินผลการศึกษา	7	1.55
อื่นๆ	87	19.25
ไม่ระบุสถานภาพ	27	5.97
รวม	452	100.00
ระยะเวลาที่เป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ		
0 – 5 ปี	271	59.96
6 – 10 ปี	78	17.26
11 – 15 ปี	13	2.88
16 – 20 ปี	8	1.77
มากกว่า 20 ปี	5	1.11
ไม่ระบุสถานภาพ	77	17.04
รวม	452	100.00
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในปัจจุบัน		
0 – 5 ปี	89	19.69
6 – 10 ปี	97	21.46
11 – 15 ปี	57	12.61
16 – 20 ปี	43	9.51
มากกว่า 20 ปี	133	29.42
ไม่ระบุสถานภาพ	33	7.30
รวม	452	100.00

1.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรคุณลักษณะ โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนย่อย คือ 1.3.1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา 1.3.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย 1.3.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์ด้านการประเมินและการมีส่วนร่วมด้านการประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะ ได้แก่ ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของตัวแปรคัมมีคุณลักษณะด้านผลการประเมิน ได้แก่ ระดับผลการประเมิน และผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของตัวแปรคัมมีคุณลักษณะด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสิทธิภาพด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะด้านผลการประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาที่มีผลการประเมิน ได้มาตรฐาน มีจำนวน 218 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.20 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 74.20 มีประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 89.18 มีประสิทธิภาพด้านการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 และมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละของตัวแปรคัมมีที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผลการประเมิน		
ระดับผลการประเมิน		
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินได้มาตรฐาน (LEADER A)		
(0) ไม่ได้มาตรฐาน	234	51.80
(1) ได้มาตรฐาน	218	48.20
รวม	452	100.00
ด้านผู้บริหาร		
ระดับการศึกษา		
ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (DEGREE1)		
(0) อื่น ๆ	100	25.80
(1) ปริญญาโท	288	74.20
รวม	388*	100.00
ประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก		
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXCOU1)		
(0) ไม่เคย	27	6.96
(1) เคย	346	89.18
ไม่ได้ระบุ (Missing)	15	3.87
รวม	388*	100.00

หมายเหตุ * ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผู้บริหาร		
ประสบการณ์ด้านการประเมิน		
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา (EXEVA)		
(0) ไม่เคย	53	13.66
(1) เคย	319	82.22
ไม่ได้ระบุ (Missing)	16	4.12
รวม	388*	100.00
การมีส่วนร่วมด้านการประเมิน		
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา (EXPAR)		
(0) ไม่เคย	124	31.96
(1) เคย	220	56.70
ไม่ได้ระบุ (Missing)	44	11.34
รวม	388*	100.00

หมายเหตุ * ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

1.3.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variance) เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 18 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ด้านผลการประเมิน (RES) ได้แก่ ความถูกต้อง และตรงกับความต้องการ 3) ด้านผู้การประเมิน (ASS) ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี 5) ด้านบุคลากร (HUM) ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) ได้แก่ การกระจายอำนาจ และวัฒนธรรมขององค์กร และ 7) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (LEADER) ได้แก่ เจตคติต่อการประเมิน และความต้องการใช้สารสนเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในภาพรวมพบว่า ตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 2.84 - 4.39 โดยด้านผู้บริหาร (LEADER) มีตัวบ่งชี้ เจตคติต่อการประเมิน (LEADER B) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำกว่าตัวบ่งชี้ของปัจจัยด้านอื่น และความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน (LEADER C) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่าตัวบ่งชี้ของปัจจัยด้านอื่นซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.84 และ 4.39 ตามลำดับ ส่วนด้านผู้ประเมิน

(ASS) ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่มีค่ามัธยเลขคณิตค่อนข้างสูงกว่าตัวบ่งชี้ของปัจจัยด้านอื่น โดยตัวบ่งชี้มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.30 - 4.23 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยทุกด้านมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายค่อนข้างต่ำ โดยอยู่ระหว่าง 11.46 – 39.40 ในด้านผลการประเมิน (RES) ตัวบ่งชี้มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำกว่าตัวบ่งชี้ของปัจจัยด้านอื่น โดยตัวบ่งชี้มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 11.55 – 12.40 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) ยกเว้น ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และด้านบุคลากร (HUM) ที่ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายมาก) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6 และเมื่อพิจารณาปัจจัยเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ พบว่า กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น (PRO A) มีค่ามัธยเลขคณิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด โดยมีค่าเท่ากับ 4.28 และ 13.09 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านผลการประเมิน (RES) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ความถูกต้อง (RES A) มีค่ามัธยเลขคณิตสูงสุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ตัวบ่งชี้ตรงกับความต้องการ (RES B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงกว่าตัวบ่งชี้ความถูกต้อง (RES A) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.40 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านผู้ประเมิน (ASS) ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า ความน่าเชื่อถือ (ASS A) ทักษะการสื่อสาร (ASS B) และความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน (ASS C) มีค่ามัธยเลขคณิตสูงสุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.30 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ทักษะการสื่อสาร (ASS B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 14.16 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ความน่าเชื่อถือ (ASS A) ความตั้งใจและจริงจังต่อ

การประเมิน (ASS C) ความรู้ ความสามารถในการประเมิน (ASS D) มีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายมาก) โดยความรู้ ความสามารถในการประเมิน (ASS D) มีค่าความโด่งใกล้เคียง 0 แสดงว่า ลักษณะการกระจายของ ข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติเพียงเล็กน้อยและมีลักษณะใกล้เคียงโค้งปกติ ยกเว้น ทักษะการสื่อสาร (ASS B) มีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมี การกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า ด้านเทคโนโลยี (ENV D) มีค่า มัชฌิมเลขคณิตสูงสุดเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ด้านสังคม (ENV B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดเท่ากับ 27.03 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ด้านเศรษฐกิจ (ENV C) และด้านเทคโนโลยี (ENV D) มีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ใน ระดับสูงกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และ ด้านการเมือง (ENV A) และด้านสังคม (ENV B) มีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่า มัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ด้านสังคม (ENV B) ด้านเศรษฐกิจ (ENV C) และด้านเทคโนโลยี (ENV D) มีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายมาก) ยกเว้น ด้านการเมือง (ENV A) มีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมี การกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านบุคลากร (HUM) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประเมินของบุคลากร (HUM A) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด เท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ การกระจาย พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมิน (HUM B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงกว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร (HUM A) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 18.66 เมื่อพิจารณาค่า ความเบ้ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร (HUM A) มีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (HUM B) มีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีค่าอยู่ในระดับ ต่ำกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัว บ่งชี้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมี การกระจายมาก) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ พบว่า การกระจาย อำนาจ (MAN A) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด เท่ากับ 4.17 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า วัฒนธรรมองค์กร (MAN B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงกว่าการกระจายอำนาจ (MAN A) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 15.64 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัว

บ่งชี้ทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ด้านผู้บริหาร (LEADER) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ พบว่า ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน (LEADER C) มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด เท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า เจตคติต่อการประเมิน (LEADER B) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงกว่าความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน (LEADER C) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 39.40 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน (LEADER C) มีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และเจตคติต่อการประเมิน (LEADER B) มีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความเบ้ ความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในงานวิจัย

ปัจจัย	ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	Min	Max	Skewness	Kurtosis	CV (%)
1) PRO	PRO A	4.28	0.59	3	5	-0.665	0.772	13.09
	PRO B	4.24	0.57	3	5	-0.659	0.883	12.41
2) RES	RES A	4.23	0.55	3	5	-0.323	0.154	11.55
	RES B	4.08	0.54	2	5	-0.098	0.366	12.40
3) ASS	ASS A	4.30	0.64	3	5	-0.538	-0.134	13.13
	ASS B	4.30	0.67	2	5	-0.874	1.013	14.16
	ASS C	4.30	0.65	2	5	-0.458	-0.152	13.40
	ASS D	4.23	0.61	2	5	-0.330	-0.021	14.10
4) ENV	ENV A	3.23	0.44	2	4	0.508	0.210	11.46
	ENV B	3.02	0.85	1	5	0.246	-0.746	27.03
	ENV C	3.43	0.84	1	5	-0.219	-0.571	22.90
	ENV D	3.60	0.80	1	5	-0.480	-0.124	20.64

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัย	ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	Min	Max	Skewness	Kurtosis	CV (%)
5) HUM	HUM A	3.76	0.76	2	5	-0.378	-0.176	18.54
	HUM B	3.60	0.72	2	5	0.262	-0.556	18.66
6) MAN	MAN A	4.17	0.68	2	5	-0.545	0.118	14.78
	MAN B	4.08	0.68	2	5	-0.502	0.143	15.64
7) LEADER	LEADER B*	2.84	1.16	1	7	0.769	0.655	39.40
	LEADER C	4.39	0.67	1	5	-1.174	2.327	14.49

* มีสเกลตั้งแต่ระดับ 1-7

1.3.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสิทธิภาพด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมด้านการประเมิน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 89.18 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ส่วนใหญ่เข้ารับอบรมเรื่องการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.64 รองลงมา คือ เรื่องแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.04 รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการตรวจประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการตรวจประเมินด้านการประเมินครู อาจารย์/บุคลากร จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 73.20 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการเขียนรายงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเขียนรายงานด้านการประเมินโรงเรียน จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 62.40 รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการประเมิน จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในด้านการประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มีประสบการณ์เข้ารับการอบรม	346	89.18
การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	67	37.64
แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก	25	14.04
การประกันคุณภาพการศึกษา	21	11.80
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	15	8.43
การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	10	5.62
การประเมินคุณภาพการศึกษา	6	3.37
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	6	3.37
แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SSR)	4	2.25
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4	2.25
การปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพการศึกษา	2	1.12
การจัดทำเอกสารเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก	2	1.12
การจัดทำ SAR	2	1.12
การประชุมสัมมนารวมพลังเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย	1	0.56
การชี้แจงต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง	1	0.56
การพัฒนาโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	1	0.56
การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	1	0.56
การจัดทำแบบประเมินพัฒนาการผลการเรียนรู้	1	0.56
การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและการประกันคุณภาพการศึกษา	1	0.56
การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	1	0.56
โครงการรวมพลังเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาไทย	1	0.56
การพัฒนาผู้บริหารสู่มืออาชีพ	1	0.56
ไม่ระบุข้อความ	5	2.81
ไม่มีประสบการณ์เข้ารับการอบรม	27	6.96
ไม่ระบุ (Missing)	15	3.87
รวมทั้งสิ้น	388*	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

* ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มีประสบการณ์ในการประเมิน	319	82.22
• ประเมินในการตรวจประเมิน		
การประเมินนักเรียน	255	65.70
การประเมินหลักสูตร	212	54.60

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
● ประสบการณ์ในการตรวจประเมิน		
การประเมินการสอน	246	63.40
การประเมินโรงเรียน	269	69.30
การประเมินครู อาจารย์/บุคลากร	284	73.20
การประเมินโครงการต่างๆในโรงเรียน	254	65.50
การประเมินโครงการอื่นๆนอกโรงเรียน	132	34.00
● ประสบการณ์ในการเขียนรายงาน		
การประเมินนักเรียน	195	50.30
การประเมินหลักสูตร	163	42.00
การประเมินการสอน	183	47.20
การประเมินโรงเรียน	242	62.40
การประเมินครู อาจารย์/บุคลากร	215	55.40
การประเมินโครงการต่างๆในโรงเรียน	227	58.50
การประเมินโครงการอื่นๆนอกโรงเรียน	102	26.30
ไม่มีประสบการณ์ในการประเมิน	53	13.66
ไม่ระบุ (Missing)	16	4.12
รวมทั้งสิ้น	388*	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

* ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละของการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมในการประเมิน	220	56.70
ผู้ประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน	28	35.90
คณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	17	21.79
ประธานคณะกรรมการการประเมิน	10	12.82
กรรมการการประเมิน	4	5.13
ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก	4	5.13
ประธานกรรมการการประเมินคุณภาพภายใน	3	3.85
เลขานุการคณะกรรมการการประเมิน	3	3.85
จัดเตรียมเอกสารด้านการบริหารจัดการ	1	1.28
ประธานกรรมการการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1.28
ประธานกรรมการการประเมินคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมิน		
คุณภาพภายนอก	1	1.28
ประธานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	1	1.28
ผู้ตรวจราชการประจำเขต	1	1.28

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

* ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ประสานงานวางแผนจัดวางบุคคลในการทำงาน	1	1.28
ไม่ระบุ	3	3.85
ไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน	124	31.96
ไม่ระบุ (Missing)	44	11.34
รวมทั้งสิ้น	388*	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

* ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

1.4) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนย่อย คือ 1.4.1) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.4.2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และ 1.4.3) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาสภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาโดยพิจารณาตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านผลการประเมิน (RES) ด้านผู้การประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่องและตัวแปรคุณลักษณะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.24-4.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.57-0.59 แสดงว่า กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและวิธีการประเมินที่มีคุณภาพที่สถานศึกษาได้รับอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ปัจจัยด้านผลการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.08-4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.54-0.55 แสดงว่า ผลการประเมินที่สถานศึกษาได้รับมีความถูกต้องและตรง

กับความต้องการอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10 โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระดับผลการประเมินที่ไม่ได้มาตรฐาน จำนวน 234 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ปัจจัยด้านผู้ประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.23-4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.61-0.67 แสดงว่า ความน่าเชื่อถือในการประเมิน ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.02-3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.44-0.85 แสดงว่า สภาพของสถานศึกษาในด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยสภาพด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.60-3.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.72-0.76 แสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.08-4.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 แสดงว่า สภาพของการกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ปัจจัยด้านผู้บริหาร พบว่า ในด้านภูมิหลังทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (N= 254 คน) เคยได้รับประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (N= 346 คน) มีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา (N= 319 คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน (N= 257 คน) โดยส่วนใหญ่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในกลุ่มสูง (N= 239 คน) และมีความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) มีเจตคติต่อการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.84$) โดยความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.39$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.10 และ ตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.10 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านกระบวนการประเมิน			
1.1 กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น	4.28	0.59	ระดับมาก
1.2 วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ	4.24	0.57	ระดับมาก
2. ด้านผลการประเมิน			
2.1 ความถูกต้อง	4.23	0.55	ระดับมาก
2.2 ตรงกับความต้องการ	4.08	0.54	ระดับมาก
3. ด้านผู้ประเมิน			
3.1 ความน่าเชื่อถือ	4.30	0.64	ระดับมาก
3.2 ทักษะการสื่อสาร	4.30	0.67	ระดับมาก
3.3 ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน	4.30	0.65	ระดับมาก
3.4 ความรู้ความสามารถในการประเมิน	4.23	0.61	ระดับมาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม			
4.1 ด้านการเมือง	3.23	0.44	ระดับปานกลาง
4.2 ด้านสังคม	3.02	0.85	ระดับปานกลาง
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	3.43	0.84	ระดับปานกลาง
4.4 ด้านเทคโนโลยี	3.60	0.80	ระดับมาก
5. ด้านบุคลากร			
5.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน	3.76	0.76	ระดับมาก
5.2 การมีส่วนร่วมในการประเมิน	3.60	0.72	ระดับมาก
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา			
6.1 การกระจายอำนาจ	4.17	0.68	ระดับมาก
6.2 วัฒนธรรมองค์กร	4.08	0.68	ระดับมาก
7. ด้านผู้บริหาร			
7.1 ภูมิหลังทางวิชาการ	-	-	
• ความเป็นผู้นำ	4.16	0.58	ระดับมาก
7.2 เจตคติต่อการประเมิน	2.84	1.16	ระดับค่อนข้างต่ำ
7.3 ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน	4.39	0.67	ระดับมาก

ตารางที่ 4.11 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ

ปัจจัย	จำนวน (โรงเรียน)	ร้อยละ
ด้านผลการประเมิน		
1. ระดับผลการประเมิน		
• ได้มาตรฐาน	218	48.20
• ไม่ได้มาตรฐาน	234	51.80
รวม	452	100.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวน (โรงเรียน)	ร้อยละ
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ		
1. ระดับการศึกษา		
• ต่ำกว่าปริญญาตรี		
• ปริญญาตรี	127	32.73
• ปริญญาโท	254	65.46
• ปริญญาเอก	7	1.80
รวม	388*	100.00
2. ประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก		
ภายนอก		
• ไม่เคย	27	6.96
• เคย	346	89.18
• ไม่ระบุ (Missing)	15	3.87
รวม	388*	100.00
3. ประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา		
• ไม่เคย	53	13.66
• เคย	319	82.22
• ไม่ระบุ (Missing)	16	4.12
รวม	388*	100.00
4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน		
• กลุ่มสูง	239	52.88
• กลุ่มต่ำ	213	47.12
รวม	452	100.00
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมิน		
• ไม่เคย	195	43.14
• เคย	257	56.86
รวม	452	100.00

หมายเหตุ * ทำการวิเคราะห์เฉพาะผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น

1.4.2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้จำแนกระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ และ 4.26 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N=84$) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$ 4.48 4.48 และ 4.40 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมืองและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$ และ 3.00 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$ และ 3.67 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ และ 3.76 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ และ 4.33 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=112$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=146$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=125$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=86$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=123$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.49 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.75$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.12 และ ตารางที่ 4.13

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับปานกลาง พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.25 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความ

ถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.05 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N = 59$) **ปัจจัยด้านผู้ประเมิน** สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ 4.30 4.31 และ 4.15 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม** สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$ 2.89 และ 3.35 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) **ปัจจัยด้านบุคลากร** บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$ และ 3.65 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา** สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ และ 3.98 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านผู้บริหาร** ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N = 62$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N = 94$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N = 92$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N = 61$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N = 77$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ และ 4.35 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.80$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.12 และ ตารางที่ 4.13

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อย พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า **ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน** ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ และ 4.07 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านผลการประเมิน** ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$ และ 3.96 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ได้มาตรฐาน ($N = 97$) **ปัจจัยด้านผู้ประเมิน** สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$ 4.13 4.13 และ 4.12 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม** สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ 3.11 และ 3.40 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) **ปัจจัยด้านบุคลากร** บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ และ 3.93 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (N=114 คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (N=162 คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา (N=162 คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน (N=110 คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง (N=138 คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ และ 4.32 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.95$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.12 และ ตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.12 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ปัจจัย	ระดับมาก			ระดับปานกลาง			ระดับน้อย		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านกระบวนการประเมิน									
1.1 กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น	4.50	0.56	ระดับมากที่สุด	4.25	0.55	ระดับมาก	4.12	0.58	ระดับมาก
1.2 วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ	4.43	0.52	ระดับมาก	4.25	0.55	ระดับมาก	4.07	0.57	ระดับมาก
2. ด้านผลการประเมิน									
2.1 ความถูกต้อง	4.37	0.51	ระดับมาก	4.25	0.59	ระดับมาก	4.09	0.54	ระดับมาก
2.2 ตรงกับความต้องการ	4.26	0.49	ระดับมาก	4.05	0.56	ระดับมาก	3.96	0.53	ระดับมาก
3. ด้านผู้ประเมิน									
3.1 ความน่าเชื่อถือ	4.47	0.59	ระดับมาก	4.32	0.64	ระดับมาก	4.14	0.65	ระดับมาก
3.2 ทักษะการสื่อสาร	4.48	0.66	ระดับมาก	4.30	0.59	ระดับมาก	4.13	0.67	ระดับมาก
3.3 ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน	4.48	0.62	ระดับมาก	4.31	0.64	ระดับมาก	4.13	0.65	ระดับมาก
3.4 ความรู้ความสามารถในการประเมิน	4.40	0.63	ระดับมาก	4.15	0.57	ระดับมาก	4.12	0.58	ระดับมาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม									
4.1 ด้านการเมือง	3.27	0.46	ระดับปานกลาง	3.33	0.47	ระดับปานกลาง	3.13	0.38	ระดับปานกลาง
4.2 ด้านสังคม	3.00	0.85	ระดับปานกลาง	2.89	0.84	ระดับปานกลาง	3.11	0.85	ระดับปานกลาง
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	3.52	0.83	ระดับมาก	3.35	0.89	ระดับปานกลาง	3.40	0.83	ระดับปานกลาง
4.4 ด้านเทคโนโลยี	3.67	0.72	ระดับมาก	3.50	0.86	ระดับมาก	3.61	0.82	ระดับมาก
5. ด้านบุคลากร									
5.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน	3.92	0.70	ระดับมาก	3.71	0.82	ระดับมาก	3.66	0.75	ระดับมาก
5.2 การมีส่วนร่วมในการประเมิน	3.76	0.84	ระดับมาก	3.65	0.62	ระดับมาก	3.44	0.64	ระดับปานกลาง
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา									
6.1 การกระจายอำนาจ	4.41	0.59	ระดับมาก	4.08	0.70	ระดับมาก	4.02	0.68	ระดับมาก
6.2 วัฒนธรรมองค์กร	4.33	0.61	ระดับมาก	3.98	0.70	ระดับมาก	3.93	0.65	ระดับมาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับมาก			ระดับปานกลาง			ระดับน้อย		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
7. ด้านผู้บริหาร									
7.1 ภูมิหลังทางวิชาการ									
• ความเป็นผู้นำ	4.25	0.54	ระดับมาก	4.10	0.58	ระดับมาก	4.13	0.60	ระดับมาก
7.2 เจตคติต่อการประเมิน	2.75	1.13	ระดับค่อนข้างต่ำ	2.80	1.20	ระดับค่อนข้างต่ำ	2.95	1.16	ระดับค่อนข้างต่ำ
7.3 ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน	4.49	0.59	ระดับมาก	4.35	0.64	ระดับมาก	4.32	0.73	ระดับมาก

ตารางที่ 4.13 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ

ปัจจัย	ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
	ระดับมาก		ระดับปานกลาง		ระดับน้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผลการประเมิน						
1. ระดับผลการประเมิน						
• ได้มาตรฐาน	75	47.2	46	43.8	97	51.6
• ไม่ได้มาตรฐาน	84	52.8	59	56.2	91	48.4
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ						
1. ระดับการศึกษา						
• ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	1.9	3	2.9	1	0.5
• ปริญญาตรี	42	26.4	39	37.1	68	36.2
• ปริญญาโท	112	70.4	62	59.0	114	60.6
• ปริญญาเอก	2	1.3	1	1.0	5	2.7
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0
2. ประสิทธิภาพเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก						
• ไม่เคย	9	5.7	8	7.6	18	9.6
• เคย	146	91.8	94	89.5	162	86.2
• ไม่ระบุ (Missing)	4	2.5	3	2.9	8	4.2
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0
3. ประสิทธิภาพด้านการประเมินในสถานศึกษา						
• ไม่เคย	28	17.6	10	9.5	19	10.1
• เคย	125	78.6	92	87.6	162	86.2
• ไม่ระบุ (Missing)	6	3.8	3	2.9	7	3.7
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0
4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน						
• กลุ่มสูง	123	77.4	77	73.3	138	73.4
• กลุ่มต่ำ	36	22.6	28	26.7	50	26.6
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมิน						
• ไม่เคย	60	37.7	36	34.3	59	31.4
• เคย	86	54.1	61	58.1	110	58.5
• ไม่ระบุ (Missing)	13	8.2	8	7.6	19	10.1
รวม	159	100.0	105	100.0	188	100.0

1.4.2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้จำแนกระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดั้มาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดั้มาก พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้ประเมิน

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$ และ 4.45 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$ และ 4.30 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N=80$) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร และความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมินของผู้ประเมินภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ 4.51 และ 4.54 ตามลำดับ) และของผู้ประเมินภายนอกมีความรู้ความสามารถในการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมืองและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$ และ 2.99 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$ และ 3.69 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ และ 3.73 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$ และ 4.30 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=106$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=134$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=115$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=75$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=111$ คน) มีความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.71$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.14 และ ตารางที่ 4.15

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับปานกลาง พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ และ 4.23 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$ และ 4.02 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N=63$) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ 4.31 4.23 และ 4.20 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$ 2.99 และ 3.31 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$ และ 3.67 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$ และ 4.09 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=69$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=109$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=102$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=68$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=92$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$ และ 4.43 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.84$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.14 และ ตารางที่ 4.15

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อย พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ และ 4.08 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความ

ถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ และ 3.96 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ได้มาตรฐาน ($N = 93$) **ปัจจัยด้านผู้ประเมิน** สภาพความน่าเชื่อถือของผู้ประเมิน ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$ 4.13 4.15 และ 4.13 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม** สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ 3.06 และ 3.41 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) **ปัจจัยด้านบุคลากร** บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) **ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา** สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ และ 3.91 ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านผู้บริหาร** ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=113$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=159$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=162$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=114$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=135$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$ และ 4.28 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.95$) รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.14 และ ตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.14 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ปัจจัย	ระดับมาก			ระดับปานกลาง			ระดับน้อย		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านกระบวนการประเมิน									
1.1 กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น	4.49	0.57	ระดับมาก	4.32	0.56	ระดับมาก	4.10	0.57	ระดับมาก
1.2 วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ	4.45	0.53	ระดับมาก	4.23	0.52	ระดับมาก	4.08	0.58	ระดับมาก
2. ด้านผลการประเมิน									
2.1 ความถูกต้อง	4.44	0.54	ระดับมาก	4.20	0.53	ระดับมาก	4.08	0.53	ระดับมาก
2.2 ตรงกับความต้องการ	4.30	0.50	ระดับมาก	4.02	0.52	ระดับมาก	3.96	0.53	ระดับมาก
3. ด้านผู้ประเมิน									
3.1 ความน่าเชื่อถือ	4.53	0.59	ระดับมากที่สุด	4.23	0.60	ระดับมาก	4.15	0.66	ระดับมาก
3.2 ทักษะการสื่อสาร	4.51	0.63	ระดับมากที่สุด	4.31	0.63	ระดับมาก	4.13	0.68	ระดับมาก
3.3 ความตั้งใจและจริงจังต่อการประเมิน	4.54	0.60	ระดับมากที่สุด	4.23	0.58	ระดับมาก	4.15	0.68	ระดับมาก
3.4 ความรู้ ความสามารถในการประเมิน	4.38	0.64	ระดับมาก	4.20	0.57	ระดับมาก	4.13	0.59	ระดับมาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับมาก			ระดับปานกลาง			ระดับน้อย		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
4. ด้านสภาพแวดล้อม									
4.1 ด้านการเมือง	3.30	0.47	ระดับปานกลาง	3.28	0.45	ระดับปานกลาง	3.13	0.38	ระดับปานกลาง
4.2 ด้านสังคม	2.99	0.85	ระดับปานกลาง	2.99	0.91	ระดับปานกลาง	3.06	0.81	ระดับปานกลาง
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	3.56	0.83	ระดับมาก	3.31	0.90	ระดับปานกลาง	3.41	0.79	ระดับปานกลาง
4.4 ด้านเทคโนโลยี	3.69	0.70	ระดับมาก	3.56	0.90	ระดับมาก	3.56	0.79	ระดับมาก
5. ด้านบุคลากร									
5.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน	3.94	0.75	ระดับมาก	3.73	0.74	ระดับมาก	3.65	0.76	ระดับมาก
5.2 การมีส่วนร่วมในการประเมิน	3.73	0.78	ระดับมาก	3.67	0.74	ระดับมาก	3.45	0.64	ระดับปานกลาง
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา									
6.1 การกระจายอำนาจ	4.35	0.68	ระดับมาก	4.19	0.62	ระดับมาก	4.02	0.68	ระดับมาก
6.2 วัฒนธรรมองค์กร	4.30	0.72	ระดับมาก	4.09	0.59	ระดับมาก	3.91	0.66	ระดับมาก
7. ด้านผู้บริหาร									
7.1 ภูมิหลังทางวิชาการ									
• ความเป็นผู้นำ	4.26	0.50	ระดับมาก	4.21	0.70	ระดับมาก	4.06	0.53	ระดับมาก
7.2 เจตคติต่อการประเมิน	2.71	1.08	ระดับ ค่อนข้างต่ำ	2.84	1.21	ระดับ ค่อนข้างต่ำ	2.95	1.18	ระดับ ค่อนข้างต่ำ
7.3 ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน	4.50	0.58	ระดับมากที่สุด	4.43	0.63	ระดับมาก	4.28	0.74	ระดับมาก

ตารางที่ 4.15 สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ

ปัจจัย	ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
	ระดับมาก		ระดับปานกลาง		ระดับน้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผลการประเมิน						
1. ระดับผลการประเมิน						
• ได้มาตรฐาน	64	44.4	61	49.2	93	50.5
• ไม่ได้มาตรฐาน	80	55.6	63	50.8	91	49.5
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ						
1. ระดับการศึกษา						
• ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	1.4	4	3.2	1	0.5
• ปริญญาตรี	34	23.6	49	39.5	66	35.9
• ปริญญาโท	106	73.6	69	55.6	113	61.4
• ปริญญาเอก	2	1.4	2	1.6	4	2.2
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0
2. ประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก						
• ไม่เคย	7	4.9	10	8.1	18	9.8
• เคย	134	93.1	109	87.9	159	86.4
• ไม่ระบุ (Missing)	3	2.1	5	4.0	7	3.8
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
	ระดับมาก		ระดับปานกลาง		ระดับน้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสิทธิภาพด้านการประเมินในสถานศึกษา						
• ไม่เคย	24	16.7	16	12.9	17	9.2
• เคย	115	79.9	102	82.3	162	88.0
• ไม่ระบุ (Missing)	5	3.5	6	4.8	5	2.7
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0
4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน						
• กลุ่มสูง	111	77.1	92	74.2	135	73.4
• กลุ่มต่ำ	33	22.9	32	25.8	49	26.6
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0
ด้านผู้บริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมิน						
• ไม่เคย	57	39.6	42	33.9	56	30.4
• เคย	75	52.1	68	54.8	114	62.0
• ไม่ระบุ (Missing)	12	8.3	14	11.3	14	7.6
รวม	144	100.0	124	100.0	184	100.0

1.5) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอจำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนย่อย คือ 1.5.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในด้านผู้เรียน 1.5.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในด้านครู และ 1.5.3) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.5.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในด้านผู้เรียน

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการ/การอบรมของสถานศึกษาอยู่ในมาตรฐานที่ 1 จำนวน 89 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.23 รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 5 จำนวน 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.16

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการทัศนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ จำนวน 44

โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.66 รองลงมา คือ การส่งเสริมการเข้าชมงานวิชาการ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.29 รายละเอียดดังตารางที่ 4.17

**ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
ในด้านผู้เรียน**

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์		
- การส่งเสริมคุณธรรม เช่น การเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	57	64.04
- การส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น ประชาธิปไตยและส่งเสริมระเบียบวินัย	32	35.96
รวม	89	31.23
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์		
- การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เช่น การเรียนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ การสร้างผังความคิด การแข่งขันกิจกรรมวิชาการเน้นการคิดวิเคราะห์	24	100.00
รวม	24	8.42
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร		
- การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การเรียนซ่อมเสริม พัฒนาการเรียน การสอนแบบโครงการ	29	48.33
- การส่งเสริมทักษะ เช่น การเข้าค่ายทางวิชาการ การเข้าค่ายคณิตศาสตร์ การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ	23	38.33
การส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ		
- การส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพผู้เรียน เช่น การวัดผลและประเมินตามสภาพจริง	8	13.33
รวม	60	21.05
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		
- การส่งเสริมการอ่าน เช่น ห้องสมุดในโรงเรียน โครงการรักการอ่าน ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ	21	80.77
- การส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เช่น การพัฒนาการอ่านออก เขียนได้	5	19.23
รวม	26	9.12
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		
- กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี	11	100.00
รวม	11	3.86
มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี		
- แขนงนำต่อต้านยาเสพติด	17	50.00
- แขนงส่งเสริมสุขภาพ	15	44.12
- โครงการลดใช้เหล้าออกภายในโรงเรียน	1	2.94
- โครงการอาหารและยา	1	2.94
รวม	34	11.93

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา		
- ส่งเสริมกีฬานักเรียน	41	100.00
รวม	41	14.39
รวมทั้งสิ้น	285	100.00

ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน

การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
- การส่งเสริมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานที่ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ สถานที่สำคัญของจังหวัด พิพิธภัณฑ์ต่างๆ สวนพฤกษศาสตร์	44	53.66
- การส่งเสริมการเข้าชมงานวิชาการ	15	18.29
- การศึกษาดูงานโรงเรียนวิถีพุทธ	12	14.63
- การส่งเสริมการเข้าชมการแข่งขันกีฬาต่างโรงเรียน	11	13.41
รวม	82	100.00

1.5.2) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านครู

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ จำนวนร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการ/การอบรมของสถานศึกษาอยู่ในมาตรฐานที่ 24 จำนวน 87 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.88 รายละเอียดดังตารางที่ 4.18

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดให้ครูศึกษาดูงานในต่างโรงเรียน จำนวน 51 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.07 รายละเอียดดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน	25	29.76
- การส่งเสริมการทำวิจัย เช่น การทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนากระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและวิจัยในชั้นเรียน	16	19.05
- ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียน การสอน เช่น ให้ครูผลิตสื่อการสอน การให้ครูใช้สื่อในการเรียนการสอน จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียน การสอน	14	16.67
- วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	13	15.48
- การเขียนแผนการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด	7	8.33

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครู	จำนวน	ร้อยละ
- การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตร เช่น การเขียนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้	6	7.14
- จัดทำแผนพัฒนาการเรียน การสอน	3	3.57
รวม	84	49.12
มาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ		
- การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรการจัดสัมมนาทางวิชาการ	37	42.53
- การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	24	27.59
- การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณครู	19	21.84
- การนิเทศภายในสถานศึกษา	3	3.45
- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2	2.30
- การพัฒนาคุณธรรมบุคลากร	1	1.15
- การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ	1	1.15
รวม	87	50.88
รวมทั้งสิ้น	171	100.00

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู

การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านครู	จำนวน	ร้อยละ
- การดูงานในต่างโรงเรียน เช่น โรงเรียนที่มีการจัดนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนในฝัน การจัดงานวิชาการโรงเรียน	51	91.07
- การเข้าชมงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	5	8.93
รวม	56	100.00

1.5.3) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหาร

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการ/การอบรมของสถานศึกษาอยู่ในมาตรฐานที่ 13 จำนวน 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.17 รายละเอียดดังตารางที่ 4.20

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูงานในต่างโรงเรียน จำนวน 55 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.51 รองลงมา คือ การดูงานต่างประเทศ จำนวน 21 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.29 รายละเอียดดังตารางที่ 4.21

**ตารางที่ 4.20 จำนวน ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาใน
ด้านผู้บริหาร**

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา		
- โครงการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา	25	71.43
- การจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศ	9	25.71
- โครงการบำรุงขวัญและพัฒนาบุคลากร	1	2.86
รวม	35	29.17
มาตรฐานที่ 14 สถานส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา		
- การจัดโครงการส่งเสริมชุมชนสัมพันธ์	12	37.50
- การเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ	11	34.38
- การดำเนินงานให้บริการและความร่วมมือแก่ชุมชน	5	15.63
- การประสานความร่วมมือโรงเรียนกับชุมชน	4	12.50
รวม	32	26.67
มาตรฐานที่ 18 สถานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	28	100.00
รวม	28	23.33
มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ		
- การจัดการบริหารงานแบบบูรณาการ	10	55.56
- การจัดการบริหารงานแบบประชาธิปไตย	6	33.33
- การบริหารงานระบบเครือข่ายโรงเรียน	2	11.11
รวม	18	15.00
มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอน		
- การปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน เช่น การจัดทำสื่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การใช้ สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อการเรียนการสอน	7	100.00
รวม	7	5.83
รวมทั้งสิ้น	120	100.00

ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร

การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
- การดูงานในต่างโรงเรียน เช่น โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนในฝัน โรงเรียนวิถีพุทธ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	55	70.51
- การดูงานต่างประเทศ	21	26.92
- การดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในจังหวัด	2	2.56
รวม	78	100.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในตอนต้นที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 2.1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) 2.2) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) และ 2.3) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนย่อย คือ 2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา 2.1.2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ และ 2.1.3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนองค์ประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ 21 ตัว ของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านผลการประเมิน (RES) ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) เพื่อพิจารณาค่าความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยถ้าตัวบ่งชี้ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่า ไม่มีองค์ประกอบร่วมกันและไม่มีประโยชน์ที่จะนำไปวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2539 อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547) สำหรับค่าสถิติที่นำมาใช้พิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่าสถิติของ Barlett's test of sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix) หรือไม่ และค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 และมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวบ่งชี้ของข้อมูลชุดนี้มีความสัมพันธ์กันภายในเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์โมเดลอิสระต่อไป

ในภาพรวมเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ทั้ง 21 ตัวบ่งชี้ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.028 – 0.835 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity ของตัวบ่งชี้ของปัจจัยในแต่ละด้าน พบว่า ค่าไค-สแควร์ มีค่าระหว่าง 27.984 – 1437.192 ($p < .000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทุกตัวของปัจจัยในแต่ละด้านแตกต่างจาก

เมทริกซ์เอกลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) มีค่าระหว่าง 0.500 – 0.838 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันสูง จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านกระบวนการประเมินมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.759 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 385.033 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.500 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านผลการประเมิน (RES) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านผลการประเมินมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.070 - 0.780 สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ความถูกต้อง (RES A) และตรงกับความต้องการ (RES B) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.780 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ความถูกต้อง (RES A) และระดับผลการประเมิน (RES C) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.070 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 423.522 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทุกตัวแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.508 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านผู้ประเมิน (ASS) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านผู้ประเมินมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.660 - 0.823 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ความน่าเชื่อถือ (ASS A) และทักษะการสื่อสาร (ASS B) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.823 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ความน่าเชื่อถือ (ASS A) และความรู้ ความสามารถในการประเมิน (ASS D) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.660 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 1437.192 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า

เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทุกตัวแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.838 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันสูง จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.135 - 0.692 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านสังคม (ENV B) และด้านเทคโนโลยี (ENV D) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.692 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการเมือง (ENV A) และด้านเทคโนโลยี (ENV D) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.135 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 650.947 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทุกตัวแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.731 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันสูง จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านบุคลากร (HUM) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านบุคลากรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.246 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 27.984 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้แตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.500 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการบริหารงานของสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.835 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 536.026 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้แตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO)

เท่ากับ 0.500 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ด้านผู้บริหาร (LEADER) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านผู้บริหารมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.227 - 0.238 สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ภูมิหลังทางวิชาการ (LEADER A) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (LEADER D) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.238 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ เจตคติต่อการประเมิน (LEADER B) และความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน (LEADER C) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.227 เมื่อพิจารณาค่า Barlett's test of sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 67.699 มีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทุกตัวแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of Sampling: KMO) เท่ากับ 0.535 สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.22 ค่ามัธยฐานและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

	PRO A	PRO B	RES A	RES B	RES C	ASS A	ASS B	ASS C	ASS D	ENV A	ENV B	ENV C	ENV D	HUM A	HUM B	MAN A	MAN B	LEADER A	LEADER B	LEADER C	LEADER D
PRO A	1																				
PRO B	0.759**	1																			
RES A	0.735**	0.751**	1																		
RES B	0.741**	0.670**	0.780**	1																	
RES C	-0.020	-0.070	-0.070	-0.030	1																
ASS A	0.655**	0.845**	0.747**	0.637**	-0.070	1															
ASS B	0.525**	0.702**	0.699**	0.567**	-0.090	0.823**	1														
ASS C	0.520**	0.646**	0.638**	0.507**	-0.093*	0.747**	0.818**	1													
ASS D	0.540**	0.514**	0.555**	0.531**	-0.012	0.660**	0.725**	0.750**	1												
ENV A	0.156**	0.232**	0.263**	0.167**	0.062	0.239**	0.170**	0.238**	0.122**	1											
ENV B	0.153**	0.122**	0.215**	0.269**	-0.019	0.115*	0.165**	0.084	0.231**	0.190**	1										
ENV C	0.284**	0.314**	0.257**	0.295**	0.000	0.352**	0.317**	0.182**	0.341**	0.290**	0.677**	1									
ENV D	0.338**	0.264**	0.302**	0.345**	-0.038	0.276**	0.252**	0.242**	0.322**	0.135**	0.692**	0.629**	1								
HUM A	0.353**	0.329**	0.261**	0.340**	-0.018	0.377**	0.336**	0.229**	0.210**	0.251**	0.528**	0.643**	0.612**	1							
HUM B	0.296**	0.283**	0.225**	0.250**	-0.063	0.268**	0.202**	0.284**	0.140**	0.390**	-0.049	0.213**	0.252**	0.246**	1						
MAN A	0.503**	0.465**	0.413**	0.455**	-0.021	0.429**	0.372**	0.338**	0.428**	0.343**	0.298**	0.472**	0.459**	0.604**	0.346**	1					
MAN B	0.385**	0.375**	0.290**	0.317**	0.025	0.372**	0.316**	0.283**	0.372**	0.401**	0.411**	0.578**	0.514**	0.684**	0.383**	0.835**	1				
LEADER A	0.064	-0.008	0.009	0.047	0.044	-0.086	-0.112*	-0.087	-0.081	-0.023	0.062	0.005	0.072	0.024	-0.018	0.034	0.016	1			
LEADER B	-0.139**	-0.101**	-0.063	-0.032	0.044	-0.115*	-0.144**	-0.117*	-0.007	-0.04	0.086	-0.008	0.033	-100*	-0.019	-0.016	-0.031	-0.028	1		
LEADER C	0.162**	0.052	0.040	0.106*	-0.063	-0.002	0.018	0.021	0.025	-0.047	-0.068	-0.067	-0.005	0.023	0.107*	0.107*	0.039	0.184**	-0.227**	1	
LEADER D	0.043	0.014	-0.006	0.056	0.009	-0.026	-0.039	0.023	-0.038	-0.016	0.001	-0.028	0.033	0.037	0.036	0.070	0.026	0.238**	0.010	0.104*	1
Mean	4.21	4.19	4.25	4.08	1.52	4.28	4.28	4.18	4.22	3.21	3.03	3.41	3.61	3.78	3.52	4.12	4.06	0.64	2.82	4.41	0.57
S.D.	0.55	0.52	0.49	0.51	0.50	0.56	0.61	0.56	0.60	0.37	0.82	0.78	0.75	0.70	0.66	0.61	0.64	0.27	1.11	0.64	0.50

p < .01, *p < .05

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติ Barlett's Test of Sphericity และค่าสถิติไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (KMO) ของการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในแต่ละด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	Barlett's Test of Sphericity			KMO
	χ^2	df	sig.	
1. ด้านกระบวนการประเมิน (PRO)	385.033	1	0.000	0.500
2. ด้านผลการประเมิน (RES)	423.522	3	0.000	0.508
3. ด้านผู้ประเมิน (ASS)	1437.192	6	0.000	0.838
4. ด้านสภาพแวดล้อม (ENV)	650.947	6	0.000	0.731
5. ด้านบุคลากร (HUM)	27.984	1	0.000	0.500
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN)	536.026	1	0.000	0.500
7. ด้านผู้บริหาร (LEADER)	67.699	6	0.000	0.535

2.1.2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบด้วยโปรแกรมลิขสิทธิ์ของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านผลการประเมิน (RES) ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) โดยสเกลคะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำไปคำนวณสมการด้วยสมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้าน เป็นปัจจัยชุดใหม่และนำไปใช้ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในขั้นต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ดังนี้

ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านกระบวนการ เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านกระบวนการมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.66 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.42 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.021 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ใน โมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านกระบวนการประเมิน โดยกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น (PRO A) และวิธีการประเมินที่มี

คุณภาพ (PRO B) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน ซึ่งมีค่า เท่ากับ 0.96 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านกระบวนการประเมินคิดเป็น ร้อยละ 90 และ 95 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านกระบวนการประเมิน สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$PRO = 0.49^{**}(PRO A) + 0.60^{**}(PRO B)$$

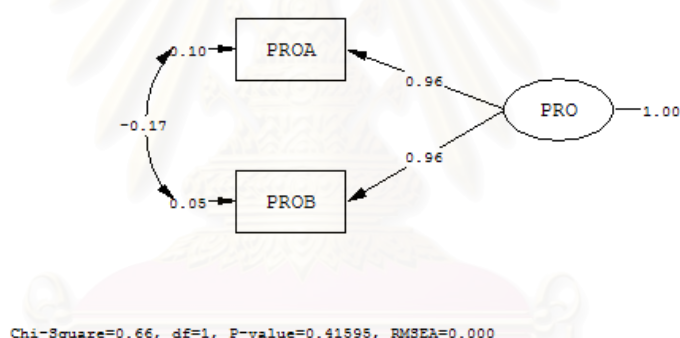
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.24 และแผนภาพที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านกระบวนการประเมิน

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
PRO A	0.96**	0.03	31.39	0.90	0.49
PRO B	0.96**	0.03	31.39	0.95	0.60

Chi-Square = 0.66, df = 1, p-value = 0.42, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.021, RMSEA = 0.000

**p < .01

แผนภาพที่ 4.1 โมเดลด้านกระบวนการประเมิน

ด้านผลการประเมิน (RES) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผลการประเมิน เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 3 ตัว พบว่า โมเดลด้านผลการประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.13 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.72 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0031 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่าตัวบ่งชี้ความถูกต้อง (RES A) และตรงกับความต้องการ (RES B) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผลการประเมิน โดยมีน้ำหนักความสำคัญ เท่ากับ 0.97 และ 0.80 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผลการประเมิน เท่ากับ ร้อยละ 95 และ 65 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผลการประเมิน สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$RES = 0.90^{**}(RES A) + 0.10^{**}(RES B) + 0.03(RES C)$$

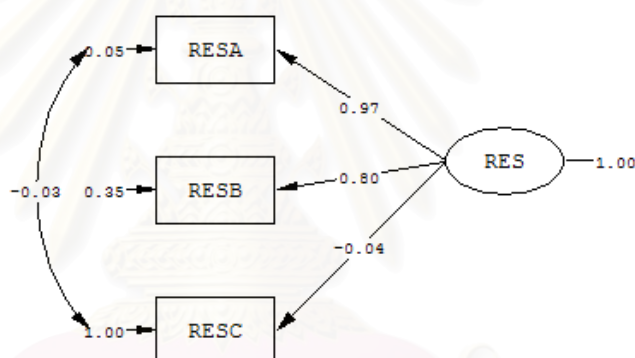
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.25 และแผนภาพที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
RES A	0.97**	0.03	28.56	0.95	0.90
RES B	0.80**	0.04	20.55	0.65	0.10
RES C	-0.04	0.06	-0.65	0.00	0.03

Chi-Square = 0.13, df = 1, p-value = 0.72, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.0031, RMSEA = 0.000

**p < .01

Chi-Square=0.13, df=1, F-value=0.71900, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 4.2 โมเดลด้านผลการประเมิน

ด้านผู้ประเมิน (ASS) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้ประเมิน เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านผู้ประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.016 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.90 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00046 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผู้ประเมิน โดยความตั้งใจและจริงใจต่อการประเมิน (ASS C) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการสื่อสาร (ASS B) และความน่าเชื่อถือ (ASS A) มีน้ำหนักความสำคัญน้อย

ที่สุด ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.81 – 0.92 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผู้ประเมินระหว่าง ร้อยละ 66 - 85

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้ประเมิน สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$ASS = 0.10^{**}(ASS A) + 0.28^{**}(ASS B) + 0.47^{**}(ASS C) + 0.19^{**}(ASS D)$$

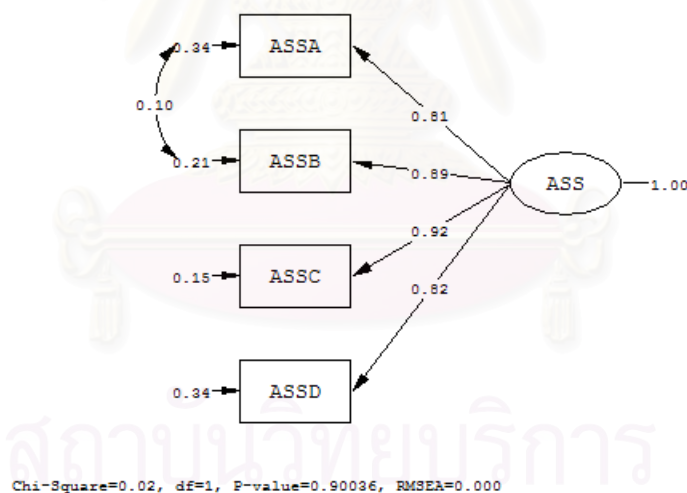
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.26 และแผนภาพที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้ประเมิน

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
ASS A	0.81**	0.04	20.08	0.66	0.10
ASS B	0.89**	0.04	23.31	0.79	0.28
ASS C	0.92**	0.04	24.63	0.85	0.47
ASS D	0.82**	0.04	20.57	0.66	0.19

Chi-Square = 0.016, df = 1, p-value = 0.90, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.00046, RMSEA = 0.000

**p < .01

แผนภาพที่ 4.3 โมเดลด้านผู้ประเมิน

ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านสภาพแวดล้อมมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 1.52 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.22 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของ

ค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.010 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านสภาพแวดล้อม โดยด้านสังคม (ENV B) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยี (ENV D) ด้านเศรษฐกิจ (ENV C) และด้านการเมือง (ENV A) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.20 – 0.86 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านสภาพแวดล้อมระหว่าง ร้อยละ 4 - 74

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านสภาพแวดล้อม สามารถเขียนสมการคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$ENV = -0.01^{**}(ENV A) + 0.46^{**}(ENV B) + 0.28^{**}(ENV C) + 0.31^{**}(ENV D)$$

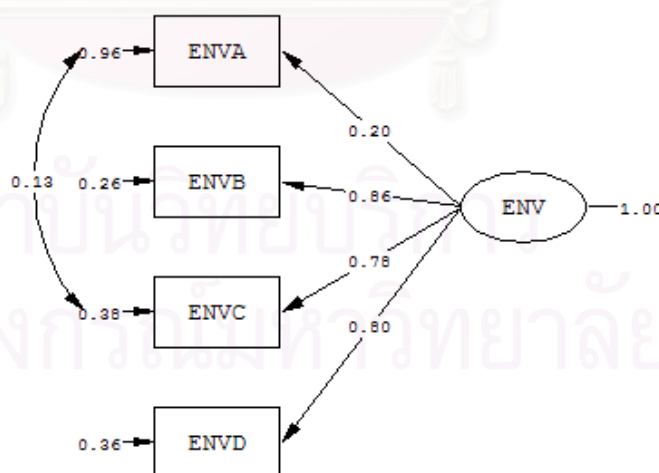
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.27 และแผนภาพที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านสภาพแวดล้อม

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
ENV A	0.20**	0.05	3.91	0.04	-0.01
ENV B	0.86**	0.04	20.92	0.74	0.46
ENV C	0.78**	0.04	18.57	0.62	0.28
ENV D	0.80**	0.04	19.11	0.64	0.31

Chi-Square = 1.52, df = 1, p-value = 0.22, GFI = 1.00, AGFI = 0.98, RMR = 0.0100, RMSEA = 0.034

** $p < .01$

Chi-Square=1.52, df=1, P-value=0.21787, RMSEA=0.034

แผนภาพที่ 4.4 โมเดลด้านสภาพแวดล้อม

ด้านบุคลากร (HUM) ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านบุคลากร เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านบุคลากรมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.32 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.57 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.010 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านบุคลากร โดยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร (HUM A) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (HUM B) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.48 และ 0.54 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านบุคลากร เท่ากับ ร้อยละ 24 และ 29 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านบุคลากร สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$HUM = 0.37^{**}(HUM A) + 0.45^{**}(HUM B)$$

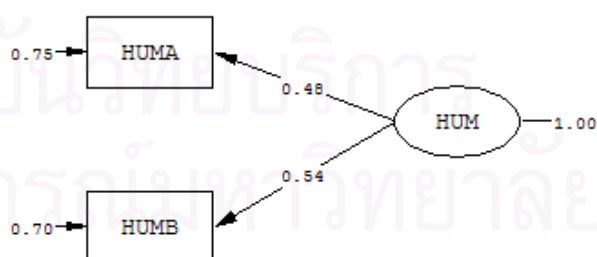
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.28 และแผนภาพที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านบุคลากร

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
HUM A	0.48**	0.06	7.93	0.24	0.37
HUM B	0.54**	0.06	9.21	0.29	0.45

Chi-Square = 0.32, df = 1, p-value = 0.57, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.014, RMSEA = 0.000

** $p < .01$

Chi-Square=0.33, df=1, P-value=0.56579, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 4.5 โมเดลด้านบุคลากร

ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.039 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.84 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0018 เมื่อพิจารณาค่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านการบริหารงานของสถานศึกษา โดยการกระจายอำนาจ (MAN A) และวัฒนธรรมองค์กร (MAN B) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.97 และ 0.86 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านการบริหารงานของสถานศึกษา เท่ากับ ร้อยละ 5 และ 27 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$MAN = 0.86^{**}(MAN A) + 0.14^{**}(MAN B)$$

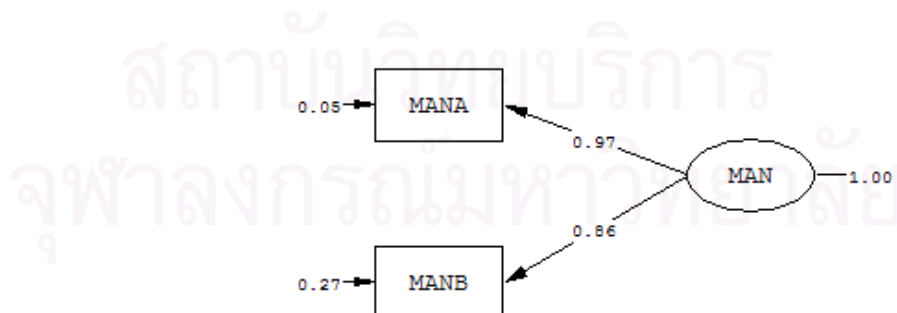
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.29 และแผนภาพที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
MAN A	0.97**	0.03	28.56	0.05	0.86
MAN B	0.86**	0.04	22.61	0.27	0.14

Chi-Square = 0.039, df = 1, p-value = 0.84, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.0018, RMSEA = 0.000

** $p < .01$

Chi-Square=0.04, df=1, P-value=0.84383, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 4.6 โมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

ด้านผู้บริหาร (LEADER) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้บริหาร เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านผู้บริหารมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.30 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.59 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0073 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ภูมิหลังทางวิชาการ (LEADER A) ความต้องการใช้สารสนเทศ (LEADER C) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (LEADER D) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผู้บริหาร โดยมีน้ำหนักความสำคัญ เท่ากับ 0.64 0.29 และ 0.37 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผู้บริหาร เท่ากับ ร้อยละ 41.8 และ 14 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้บริหาร สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปของสมการ คือ

$$\text{LEADER} = 0.56^{**}(\text{LEADER A}) + 0.02(\text{LEADER B}) + 0.17^{**}(\text{LEADER C}) + 0.22^{**}(\text{LEADER D})$$

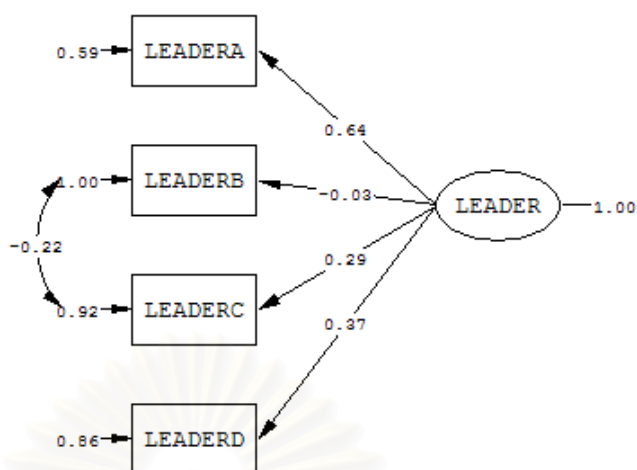
สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.30 และแผนภาพที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	ส.ป.ส.คะแนนองค์ประกอบ
LEADER A	0.64**	0.15	4.23	0.41	0.56
LEADER B	-0.03	0.07	-0.43	0.00	0.02
LEADER C	0.29**	0.08	3.58	0.08	0.17
LEADER D	0.37**	0.10	3.88	0.14	0.22

Chi-Square = 0.30, df = 1, p-value = 0.59, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMR = 0.0073, RMSEA = 0.000

** $p < .01$

Chi-Square=0.30, df=1, P-value=0.58595, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 4.7 โมเดลด้านผู้บริหาร

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านผลการประเมิน (RES) ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) สามารถเขียนสเกลคะแนนองค์ประกอบในรูปสมการและทำการคำนวณผลบวกของสมการเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านเพื่อสร้างเป็นปัจจัยชุดใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวแปรที่สังเกตได้สำหรับนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุต่อไป รายละเอียดดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 สเกลคะแนนองค์ประกอบของปัจจัยชุดใหม่

ปัจจัยชุดใหม่	สเกลคะแนนองค์ประกอบ
1. ด้านกระบวนการประเมิน (PRO)	$PRO = 0.49(PRO A) + 0.60(PRO B)$
2. ด้านผลการประเมิน (RES)	$RES = 0.90(RES A) + 0.10(RES B) + 0.03(RES C)$
3. ด้านผู้ประเมิน (ASS)	$ASS = 0.10(ASS A) + 0.28(ASS B) + 0.47(ASS C) + 0.19(ASS D)$
4. ด้านสภาพแวดล้อม (ENV)	$ENV = -0.01(ENV A) + 0.46(ENV B) + 0.28(ENV C) + 0.31(ENV D)$
5. ด้านบุคลากร (HUM)	$HUM = 0.37(HUM A) + 0.45(HUM B)$
6. ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN)	$MAN = 0.86(MAN A) + 0.14(MAN B)$
7. ด้านผู้บริหาร (LEADER)	$LEADER = 0.56(LEADER A) + 0.02(LEADER B) + 0.17(LEADER C) + 0.22(LEADER D)$

2.1.3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนองค์ประกอบ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จากผลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนใหญ่ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.252 – 0.804 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) และด้านผลการประเมิน (RES) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านผู้ประเมิน (ASS) และด้านสภาพแวดล้อม (ENV) สำหรับปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมี 6 คู่ ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการ (PRO) และด้านผู้บริหาร (LEADER) 2) ด้านผลการประเมิน (RES) และด้านผู้บริหาร (LEADER) 3) ด้านผู้ประเมิน (ASS) และด้านผู้บริหาร (LEADER) 4) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และด้านผู้บริหาร (LEADER) 5) ด้านบุคลากร (HUM) และด้านผู้บริหาร (LEADER) และ 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) เมื่อพิจารณาค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 1347.96 ($p < .00$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้าน แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (KMO) เท่ากับ 0.789 สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในขั้นตอนต่อไป รายละเอียดดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของสเกลคะแนนองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ปัจจัย	PRO	RES	ASS	ENV	HUM	MAN	LEADER
PRO	1						
RES	0.804**	1					
ASS	0.698**	0.709**	1				
ENV	0.271**	0.292**	0.252**	1			
HUM	0.422**	0.318**	0.347**	0.465**	1		
MAN	0.509**	0.417**	0.406**	0.462**	0.614**	1	
LEADER	0.062	0.024	-0.067	0.015	0.052	0.089	1
Mean	4.58	4.28	4.39	3.44	2.98	4.11	1.29
S.D.	0.54	0.48	0.55	0.73	0.44	0.60	0.25

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = 0.789

Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 1347.96

Df = 21 Sig. = 0.000

** $p < .01$

2.2) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA)

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์และระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของโมเดลการวัดปัจจัยแต่ละด้านมาสร้างเป็นสเกลคะแนนองค์ประกอบ (factor score) และทำการคำนวณโดยใช้สมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านทำให้ได้เป็นปัจจัยชุดใหม่แล้วนำมาใช้เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านผลการประเมิน (RES) ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และด้านผู้บริหาร (LEADER) โดยมีตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรจัดประเภท (categorical variable) คือ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด และการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ ซึ่งตัวแปรตามแต่ละตัวแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย การใช้ผลการประเมินระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์และระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาโดยทำการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) ออกเป็น 2 ครั้ง คือ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด และเชิงปฏิบัติการ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย (รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.6 และ 2.7) ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ 2.2.1) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด และ 2.2.2) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย คือ 2.2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ 2.2.1.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ 2.2.1.3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน และ 2.2.1.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

จากการแบ่งระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดของสถานศึกษาพิจารณาตามคะแนนการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ทำให้ได้จำนวนสมาชิกในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย เท่ากับ 159 105 และ 188 ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 35.30 23.30 และ 41.40 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปร

จำแนกกลุ่มพหุระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกัน พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ 5 ตัว ได้แก่ ตัวแปรด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ตัวแปรด้านผลการประเมิน (RES) ตัวแปรด้านผู้ประเมิน (ASS) ตัวแปรด้านบุคลากร (HUM) และตัวแปรด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุทั้ง 5 ตัวมีความเหมาะสมในการนำไปจำแนกกลุ่ม ยกเว้น ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และตัวแปรด้านผู้บริหาร (LEADER) ซึ่งค่ามัชฌิมเลขคณิตไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุทั้งสองไม่มีความเหมาะสมในการนำไปจำแนกกลุ่ม เมื่อทำการทดสอบเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่า Box's M เท่ากับ 131.131 และ p-value เท่ากับ 0.000 แสดงว่า การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในครั้งนี้ มีการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกันทั้ง 3 กลุ่มต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

ตัวแปร จำแนก กลุ่มพหุ	ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิด								Wilks' Lamda	F	Sig.
	ระดับมาก		ระดับปานกลาง		ระดับน้อย		รวม				
	(N=159)		(N =105)		(N =188)		(N =452)				
	ร้อยละ 35.30		ร้อยละ 23.30		ร้อยละ 41.40		ร้อยละ 100				
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.			
PRO	4.77	0.47	4.60	0.47	4.40	0.58	4.58	0.54	0.912	21.703	0.000
RES	4.43	0.44	4.27	0.50	4.17	0.48	4.28	0.48	0.944	13.244	0.000
ASS	4.56	0.52	4.42	0.50	4.23	0.57	4.39	0.55	0.933	16.072	0.000
ENV	3.48	0.68	3.32	0.76	3.47	0.76	3.44	0.74	0.992	1.756	0.174
HUM	3.10	0.44	2.98	0.41	2.88	0.45	2.98	0.45	0.954	10.810	0.000
MAN	4.35	0.50	4.02	0.62	3.96	0.61	4.11	0.60	0.913	21.538	0.000
LEADER	1.31	0.23	1.28	0.24	1.28	0.27	1.29	0.25	0.996	0.950	0.388
Box's M = 131.131, F Approx. = 2.286, df1 = 56, df2 = 377992.9, Sig. = .000											

Box's M = 131.131, F Approx. = 2.286, dfl = 56, df2 = 377992.9, Sig. = .000

2.2.1.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

จากผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ 2 ฟังก์ชัน เมื่อทดสอบนัยสำคัญของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุที่ 1 พบว่า สามารถจำแนกกลุ่มได้ดีเป็น อันดับหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 81.668 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 14 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม

พหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.171 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2546) ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.382 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 87

เมื่อทดสอบนัยสำคัญของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุที่ 2 พบว่า ไม่สามารถจำแนกกลุ่มได้ ($p=0.080$) โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 11.270 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 6 โดยฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.026 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2546) ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.158 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 13 รายละเอียดดังตารางที่ 4.34

จากฟังก์ชันที่ได้ทั้ง 2 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่สามารถจำแนกกลุ่มของโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกันมีเพียงฟังก์ชันเดียว คือ ฟังก์ชันที่ 1 ซึ่งมีค่า $p<0.05$ รายละเอียดดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

ฟังก์ชัน	Eigen Value	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation	Wilks' Lamda	χ^2	df	Sig.
1	0.171	87.00	87.00	0.382	0.833	81.668	14	0.000
2	0.026	13.00	100.00	0.158	0.975	11.270	6	0.080

2.2.1.3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดของแต่ละฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุ เพื่อศึกษาว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดมีความสำคัญหรือมีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดของสถานศึกษาได้มากที่สุด พบว่า

ฟังก์ชันที่ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก เท่ากับ -0.443 0.037 และ 0.500 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันการแบ่งกลุ่มที่บ่งชี้ได้ว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดที่มีความสำคัญต่อฟังก์ชัน โดยมีลักษณะเหมือนกับค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ซึ่งเป็นค่าที่บอกให้ทราบว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดสามารถจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด (Hair et al. 1998 and Huberty, 2004 อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศชอดยิ่ง,

2547) ดังที่ Pedhazur (1982, อ้างถึงในอัญชลี ชีระสาสน์, 2542) ได้แนะนำไว้ว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่น คือ ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.3 ดังนั้น ตัวแปรสำคัญในการจำแนกระหว่างกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน มี 3 ตัวแปร คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ 0.384 -0.571 และ 0.545 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเครื่องหมาย (+,-) ของค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) พบว่า ลักษณะแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับสูงกว่า กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย และแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับต่ำกว่า กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 4.35 และแผนภาพที่ 4.8 โดยเขียนเป็นสมการจำแนกกลุ่มพหุ ดังนี้

สมการจำแนกกลุ่มพหุของฟังก์ชันที่ 1

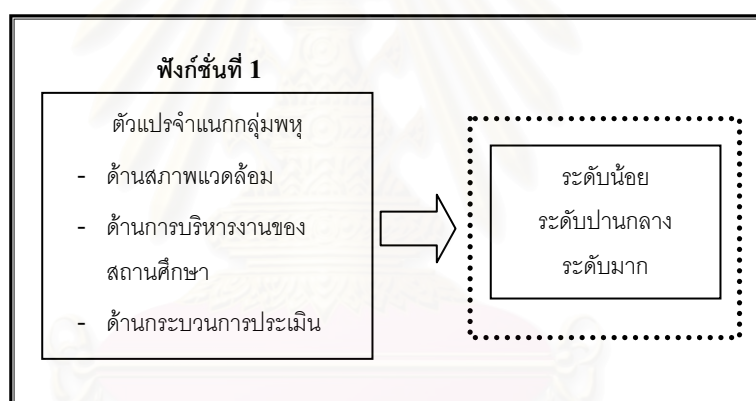
$$\hat{D}_{\text{ระดับน้อย}} = -65.391 + 0.495(\text{PRO}) + 10.436(\text{RES}) + 6.171(\text{ASS}) + 0.054(\text{ENV}) + 6.644(\text{HUM}) + 2.809(\text{MAN}) + 20.606(\text{LEADER})$$

$$\hat{D}_{\text{ระดับปานกลาง}} = -68.913 + 1.334(\text{PRO}) + 9.916(\text{RES}) + 6.697(\text{ASS}) - 0.547(\text{ENV}) + 7.340(\text{HUM}) + 2.667(\text{MAN}) + 20.787(\text{LEADER})$$

$$\hat{D}_{\text{ระดับมาก}} = -74.028 + 1.168(\text{PRO}) + 10.405(\text{RES}) + 6.672(\text{ASS}) - 0.667(\text{ENV}) + 7.165(\text{HUM}) + 3.733(\text{MAN}) + 21.060(\text{LEADER})$$

ตารางที่ 4.35 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มพหุของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน

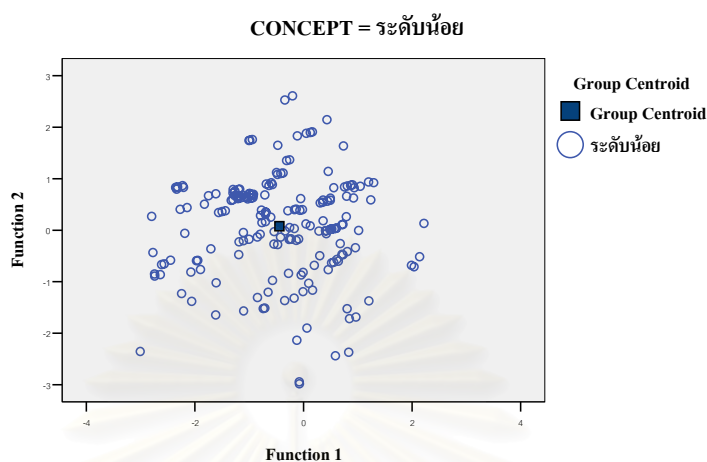
ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ	ฟังก์ชันที่ 1			สปส.ตัวแปร
	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มพหุ			
	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก	
PRO	0.495	1.334	1.168	<u>0.384</u>
RES	10.436	9.916	10.405	-0.027
ASS	6.171	6.697	6.672	0.292
ENV	0.054	-0.547	-0.667	<u>-0.571</u>
HUM	6.644	7.34	7.165	0.251
MAN	2.809	2.667	3.733	<u>0.545</u>
LEADER	20.606	20.787	21.06	0.119
ค่าคงที่	-65.391	-68.913	-74.028	
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid)	ฟังก์ชันที่ 1 ระดับน้อย = -0.443 ระดับปานกลาง = 0.037 ระดับมาก = 0.500			

แผนภาพที่ 4.8 ฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด

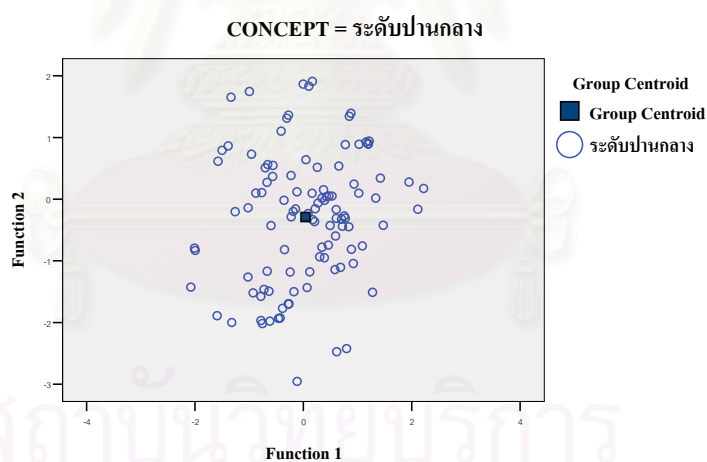
เมื่อพิจารณาจากแผนภาพ ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกันทั้ง 3 แผนภาพ พบว่าสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับมากและระดับปานกลาง มีคะแนนจำแนก (discriminant score) ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ค่อนข้างกระจายตัว กับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) โดยสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับน้อย มีคะแนนจำแนก (discriminant score) ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ค่อนข้างเกาะกลุ่ม กับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) รายละเอียดดังแผนภาพที่ 4.9 4.10 และ 4.11 ตามลำดับ

Canonical Discriminant Functions

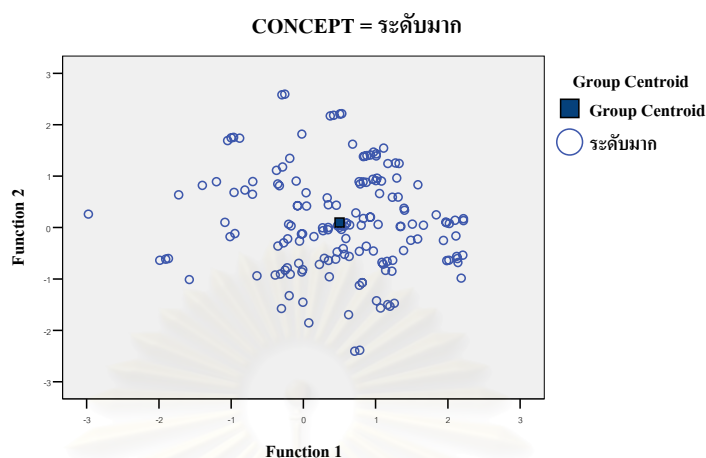
แผนภาพที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย

Canonical Discriminant Functions

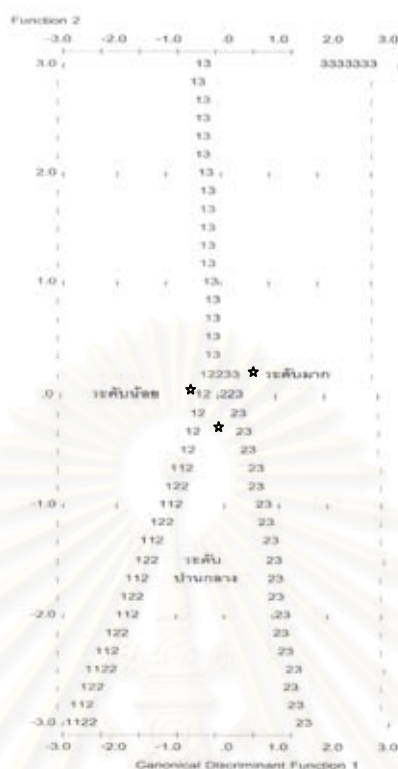
แผนภาพที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับปานกลาง

Canonical Discriminant Functions

แผนภาพที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map) ซึ่งอธิบายรายละเอียดของการจำแนกกลุ่มพหุฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมาก ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นลบและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นลบ จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับปานกลาง และถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นลบและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นลบ จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับปานกลาง รายละเอียดดังแผนภาพที่ 4.12

แผนภาพที่ 4.12 แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map)

1 = ระดับน้อย 2 = ระดับปานกลาง 3 = ระดับมาก * = ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก

2.2.1.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ

ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุเมื่อนำฟังก์ชันที่ได้เข้ามาทดสอบ พบว่าความสามารถในการจำแนกกลุ่มพหุของฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกกลุ่มพหุของโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกันได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 52 โดยสามารถจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดได้อย่างถูกต้องในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก ร้อยละ 49.50 37.10 และ 64.80 รายละเอียดดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ผลการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน

กลุ่มจริง	จำนวน	กลุ่มที่จำแนก		
		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
ระดับน้อย	188	93	39	56
	(100)	(49.5)	(20.7)	(29.8)
ระดับปานกลาง	105	23	39	43
	(100)	(21.9)	(37.1)	(41)
ระดับมาก	159	24	32	103
	(100)	(15.1)	(20.1)	(64.8)
ผลการจำแนกกลุ่มพหุได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 52.0				

2.2.2) ผลการวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย คือ 2.2.2.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ 2.2.2.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ 2.2.2.3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน และ 2.2.2.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.2.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

จากการแบ่งระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาพิจารณาตามคะแนนการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ทำให้ได้จำนวนสมาชิกในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย เท่ากับ 144 124 และ 184 ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 31.90 27.30 และ 40.80 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกัน พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ 5 ตัว ได้แก่ ตัวแปรด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ตัวแปรด้านผลการประเมิน (RES) ตัวแปรด้านผู้ประเมิน (ASS) ตัวแปรด้านบุคลากร (HUM) และตัวแปรด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุทั้ง 5 ตัวมีความเหมาะสมในการนำไปจำแนกกลุ่ม ยกเว้น ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และตัวแปรด้านผู้บริหาร (LEADER) ซึ่งมีความมัชฌิมเลขคณิตไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุทั้งสองไม่มีความเหมาะสมในการนำไปจำแนกกลุ่ม เมื่อทำการทดสอบเมตริกซ์

ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่า Box's M เท่ากับ 95.437 และ p-value เท่ากับ 0.001 แสดงว่า การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในครั้งนี้ มีการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับที่ต่างกันทั้ง 3 กลุ่มต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ

ตัวแปร จำแนก กลุ่มพหุ	ระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการ								Wilks' Lamda	F	Sig.
	ระดับมาก		ระดับปานกลาง		ระดับน้อย		รวม				
	(N =144)		(N =124)		(N =184)		(N =452)				
	ร้อยละ 31.90		ร้อยละ 27.30		ร้อยละ 40.80		ร้อยละ 100				
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.			
PRO	4.80	0.45	4.60	0.49	4.39	0.58	4.58	0.54	0.901	24.708	0.000
RES	4.48	0.44	4.26	0.47	4.15	0.47	4.28	0.48	0.917	20.381	0.000
ASS	4.59	0.52	4.39	0.49	4.24	0.57	4.39	0.55	0.926	17.840	0.000
ENV	3.50	0.67	3.38	0.83	3.43	0.72	3.44	0.74	0.996	0.990	0.373
HUM	3.11	0.42	3.01	0.46	2.87	0.43	2.98	0.45	0.950	11.750	0.000
MAN	4.31	0.58	4.11	0.56	3.96	0.60	4.11	0.60	0.939	14.692	0.000
LEADER	1.31	0.23	1.28	0.25	1.28	0.27	1.29	0.25	0.997	0.694	0.500
Box's M = 95.437, F Approx. = 1.666, df1 = 56, df2 = 482373.8, Sig. = .001											

Box's M = 95.437, F Approx. = 1.666, df1 = 56, df2 = 482373.8, Sig. = .001

2.2.2.2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

จากผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ 2 ฟังก์ชัน เมื่อทดสอบนัยสำคัญของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุที่ 1 พบว่า สามารถจำแนกกลุ่มได้ดีเป็น อันดับหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 69.780 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 14 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.155 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2546) ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.366 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 92.40

เมื่อทดสอบนัยสำคัญของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุที่ 2 พบว่า ไม่สามารถจำแนกกลุ่มได้ (p=0.447) โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 5.643 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 6 ซึ่งฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.013 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2546) ตัวแปรจำแนกกลุ่ม

พหุที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.112 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.6 รายละเอียดดังตารางที่ 4.38

จากฟังก์ชันที่ได้ทั้ง 2 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่สามารถจำแนกกลุ่มของโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกันมีเพียงฟังก์ชันเดียว คือ **ฟังก์ชันที่ 1** ซึ่งมีค่า $p < 0.05$ รายละเอียดดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

ฟังก์ชัน	Eigen Value	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation	Wilks' Lamda	χ^2	df	Sig.
1	0.155	92.40	92.40	0.366	0.855	69.780	14	0.000
2	0.013	7.60	100.00	0.112	0.987	5.643	6	0.464

2.2.2.3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดของแต่ละฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุ เพื่อศึกษาว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดมีความสำคัญหรือมีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาได้มากที่สุด พบว่า

ฟังก์ชันที่ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก เท่ากับ -0.424 0.049 และ 0.500 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันการแบ่งกลุ่มที่บ่งชี้ได้ว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดที่มีความสำคัญต่อฟังก์ชัน โดยมีลักษณะเหมือนกับค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ซึ่งเป็นค่าที่บอกให้ทราบว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดสามารถจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด (Hair et al. 1998 and Huberty, 2004 อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ชัยยอดยิ่ง, 2547) ดังที่ Pedhazur (1982, อ้างถึงในอัญชลี ธีระสาสน์, 2542) ได้แนะนำไว้ว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่น คือ ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.3 ดังนั้น ตัวแปรสำคัญในการจำแนกระหว่างกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน มี 4 ตัวแปร คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ -0.435 0.333 และ 0.316 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเครื่องหมาย (+,-) ของค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) พบว่า ลักษณะแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านบุคลากร และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับสูงกว่ากลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย และแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับต่ำกว่ากลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 4.39 และแผนภาพที่ 4.13 โดยเขียนเป็นสมการจำแนกกลุ่มพหุดังนี้

สมการจำแนกกลุ่มพหุของฟังก์ชันที่ 1

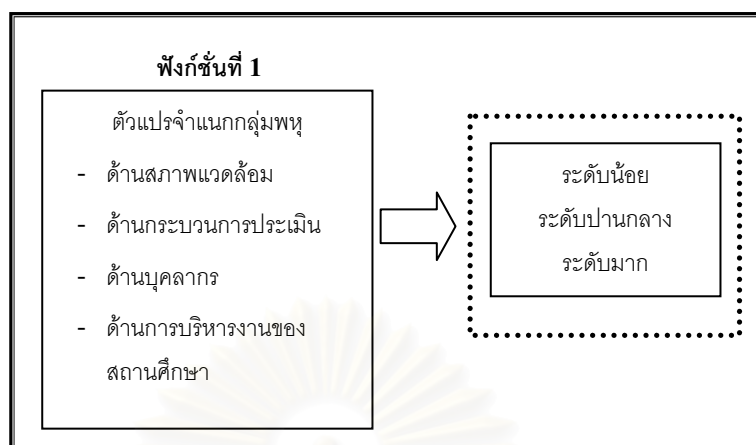
$$\hat{D}_{\text{ระดับน้อย}} = -66.060 + 0.413(\text{PRO}) + 11.098(\text{RES}) + 6.170(\text{ASS}) + 0.193(\text{ENV}) + 6.862(\text{HUM}) + 2.304(\text{MAN}) + 20.630(\text{LEADER})$$

$$\hat{D}_{\text{ระดับปานกลาง}} = -69.753 + 1.201(\text{PRO}) + 10.776(\text{RES}) + 6.305(\text{ASS}) - 0.265(\text{ENV}) + 7.510(\text{HUM}) + 2.465(\text{MAN}) + 20.570(\text{LEADER})$$

$$\hat{D}_{\text{ระดับมาก}} = -75.517 + 0.986(\text{PRO}) + 11.660(\text{RES}) + 6.536(\text{ASS}) - 0.338(\text{ENV}) + 7.544(\text{HUM}) + 2.813(\text{MAN}) + 21.002(\text{LEADER})$$

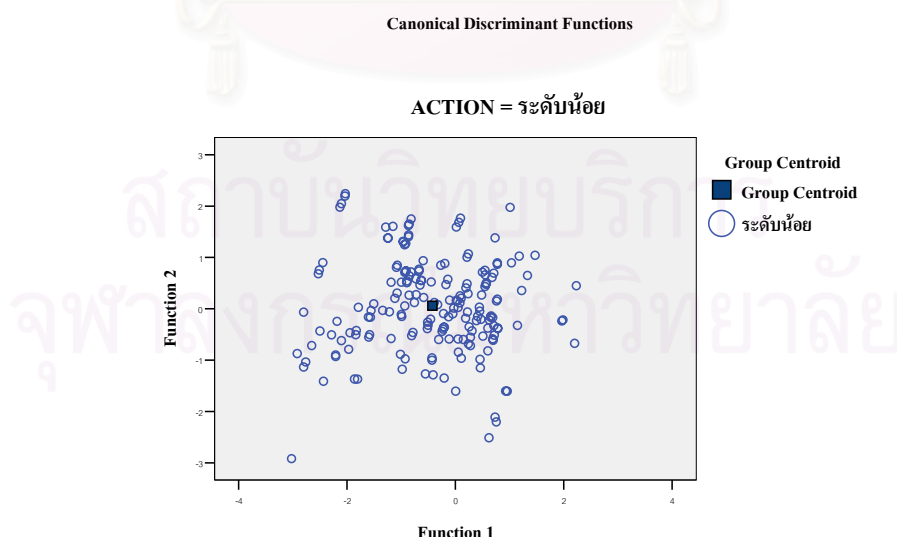
ตารางที่ 4.39 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มพหุของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน

ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ	ฟังก์ชันที่ 1			สปส.ตัวแปร
	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มพหุ			
	ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก	
PRO	0.413	1.201	0.986	<u>0.343</u>
RES	11.098	10.776	11.660	0.256
ASS	6.170	6.305	6.536	0.208
ENV	0.193	-0.265	-0.338	<u>-0.435</u>
HUM	6.862	7.510	7.544	<u>0.333</u>
MAN	2.304	2.465	2.813	<u>0.316</u>
LEADER	20.630	20.570	21.002	0.095
ค่าคงที่	-66.060	-69.753	-75.517	
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid)	ฟังก์ชันที่ 1 ระดับน้อย = -0.424 ระดับปานกลาง = 0.049 ระดับมาก = 0.500			

แผนภาพที่ 4.13 ฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ

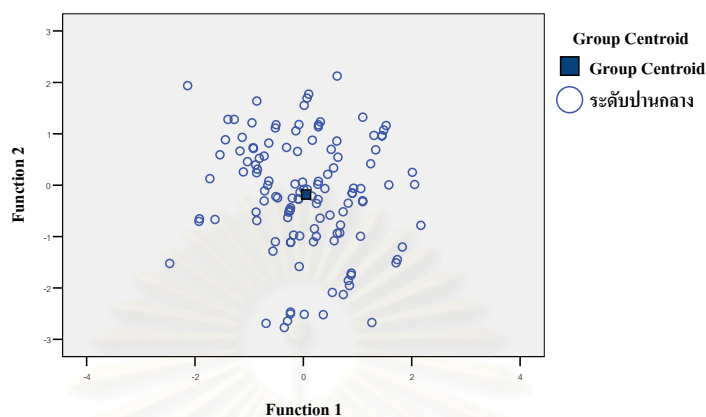
เมื่อพิจารณาจากแผนภาพ ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และการกระจายของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกันทั้ง 3 แผนภาพพบว่า สถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับมากและระดับปานกลาง มีคะแนนจำแนก (discriminant score) ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง *ค่อนข้างกระจายตัว* กับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) และสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับน้อย มีคะแนนจำแนก (discriminant score) ของโรงเรียนแต่ละแห่ง *ค่อนข้างเกาะกลุ่ม* กับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) รายละเอียดดังแผนภาพที่ 4.14 4.15 และ 4.16 ตามลำดับ

แผนภาพที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย

Canonical Discriminant Functions

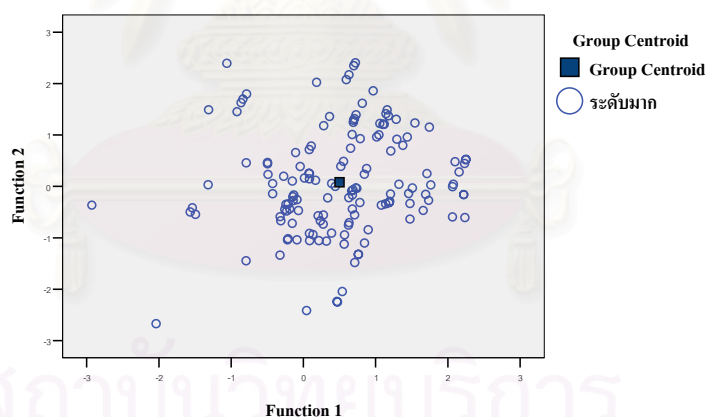
ACTION = ระดับปานกลาง

แผนภาพที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับปานกลาง

Canonical Discriminant Functions

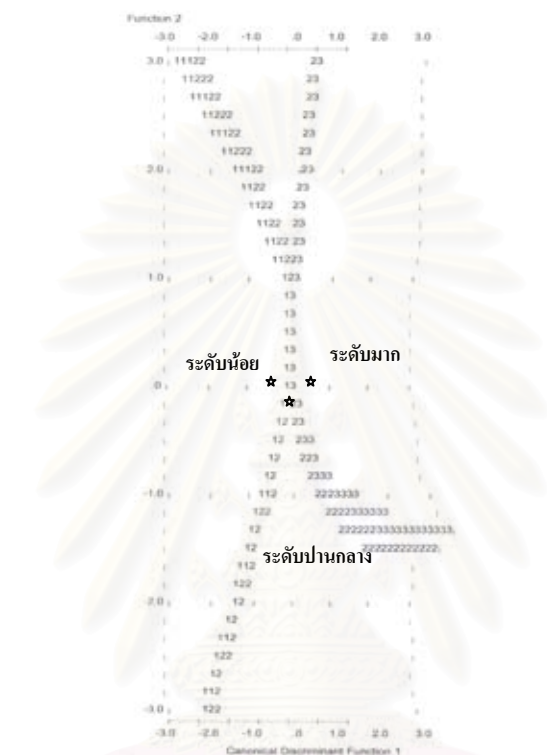
ACTION = ระดับมาก

แผนภาพที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map) ซึ่งอธิบายรายละเอียดของการจำแนกกลุ่มพหุฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมาก ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นลบและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่ม

โรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นลบ จะจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมากหรือระดับปานกลาง รายละเอียดดังแผนภาพที่ 4.17

แผนภาพที่ 4.17 แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map)

1 = ระดับน้อย 2 = ระดับปานกลาง 3 = ระดับมาก * = ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก

2.2.1.4) ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุ

ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหุเมื่อนำฟังก์ชันที่ได้เข้ามาทดสอบพบว่า ความสามารถในการจำแนกกลุ่มพหุของฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกกลุ่มพหุของโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกันได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 48.70 โดยสามารถจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการได้ถูกต้องในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก ร้อยละ 52.20 32.30 และ 58.30 รายละเอียดดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ผลการจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน

กลุ่มจริง	จำนวน	กลุ่มที่จำแนก		
		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
ระดับน้อย	184	96	28	60
	(100)	(52.2)	(15.2)	(32.6)
ระดับปานกลาง	124	40	40	44
	(100)	(32.3)	(32.3)	(35.5)
ระดับมาก	144	22	38	84
	(100)	(15.3)	(26.4)	(58.3)
ผลการจำแนกกลุ่มพหุได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 48.7				

2.3) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

จากการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดังที่ Pedhazur (1982, อ้างถึงในอัญชลี ชีระสาสน์, 2542) ได้แนะนำไว้ว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักเด่นคือ ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.3 โดยพบว่า

ในเชิงความคิด ประกอบด้วย ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ 0.384 -0.571 และ 0.545 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.41

ในเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ 0.343 -0.435 0.333 และ 0.316 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.41

โดยตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องกันและอยู่ในอันดับเดียวกัน คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนายการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีน้ำหนักเด่นมากที่สุด

ตารางที่ 4.41 ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร	
	เชิงความคิด	เชิงปฏิบัติการ
PRO	0.384	0.343
RES	-0.027	0.256
ASS	0.292	0.208
ENV	-0.571	-0.435
HUM	0.251	0.333
MAN	0.545	0.316
LEADER	0.119	0.095

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

ในตอนที 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองในด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองในด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการด้านผู้เรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมา คือ ด้านครู คิดเป็นร้อยละ 25.47 และมีการเตรียมการด้านผู้บริหารน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.98 รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

เมื่อพิจารณาด้านผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก คิดเป็นร้อยละ 20.36 รองลงมา คือ การพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คิดเป็นร้อยละ 17.37 รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

เมื่อพิจารณาด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมา คือ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก คิดเป็นร้อยละ 20.37 รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

เมื่อพิจารณาด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 34.72 รองลงมา คือ การเตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

เมื่อพิจารณาระบบการประกันคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการเกี่ยวกับการจัดการบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 32.47 รองลงมา คือ ด้านการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 จำนวน ร้อยละของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองทางด้าน ผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

ลักษณะของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผู้เรียน	167	39.39
- ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก เช่น ศึกษาปัญหา ข้อบกพร่องจากผล ประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุง พัฒนา	34	20.36
- พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เช่น จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำ โครงการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และ ริเริ่มสร้างสรรค์ จัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนทุกกลุ่มสาระ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	29	17.37
- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ เช่น จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มีการ พัฒนาการดำเนินกิจกรรม จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร จัดกิจกรรมการพัฒนา บุคลิกภาพ จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	21	12.57
- เตรียมเอกสารด้านผู้เรียนเพื่อรองรับการประเมิน	20	11.98
- ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น จัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การ เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์	14	8.38
- ส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัยและมีความ หลากหลาย	12	7.19
- ส่งเสริมการช่วยเหลือผู้เรียน เช่น จัดโครงการระบบช่วยเหลือผู้เรียน	9	5.39
- พัฒนาการวัดและประเมินผลผู้เรียน เช่น กำหนดประเด็นที่จะทำการตรวจสอบอย่างชัดเจน เก็บ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน	7	4.19
- ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยผู้เรียน	5	2.99
- ส่งเสริมประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย	5	2.99
- ส่งเสริมทักษะด้านการอ่าน เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน	4	2.40
- จัดทำเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารด้านผู้เรียน	3	1.80
- ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	2	1.20
- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้ผู้เรียน เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ	1	0.60
- ส่งเสริมการต่อต้านยาเสพติด เช่น จัดโครงการต่อต้านยาเสพติด	1	0.60
ด้านครู	108	25.47
- ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน เช่น ให้อำนาจจัดทำผลงานทางวิชาการ จัดอบรมการทำหลักสูตร การ จัดการเรียนการสอน จัดประชุมครูเพื่อกระตุ้นและให้กำลังใจในการทำงาน จัดอบรมและส่งเสริมการ คู่งานเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของครู	28	25.93
- ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก	22	20.37
ด้านครู		
- เตรียมเอกสารด้านครูเพื่อรองรับการประเมิน เช่น เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครู จัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อ สรุปรูปภาพรวมครูในสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศเพื่อรองรับการประเมินตามสภาพจริง	15	13.89
- ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เช่น ส่งเสริมครูให้พัฒนาด้านวิชาการและความรู้ความสามารถตาม ศักยภาพของตนเอง ให้อำนาจได้รับการอบรมและศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดประชุม/สัมมนาเชิง ปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน ให้อำนาจพัฒนาคุณวุฒิของตนเอง ส่งเสริมครูให้เข้าร่วมกิจกรรม ที่มีการประกวด ส่งเสริมครูให้ทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ	14	12.96

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ลักษณะของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง	จำนวน	ร้อยละ
ด้านครู		
- สร้างความตระหนักในวิชาชีพครู เช่น เน้นให้ครูรักอาชีพตนเอง รักนักเรียน ส่งเสริมให้ครูรู้จักเสียสละอุทิศตนในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูมีความเที่ยงตรง สุจริต	12	11.11
- ส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาในด้านการประเมิน เช่น ให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ให้ครูมีการจัดทำแบบประเมินตนเอง	7	6.48
- ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	3	2.78
- ชี้แจงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3	2.78
- ส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน การสอน เช่น การผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	2	1.85
- ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	2	1.85
ด้านผู้บริหาร	72	16.98
- มีการพัฒนาตนเอง เช่น การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาดูงานนอกสถานที่และในหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น เข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง ศึกษา พรบ.มาตรฐานการศึกษา และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการประชุมสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีการทำงานอย่างสร้างสรรค์	25	34.72
- เตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมิน เช่น เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารทั้งหมด จัดทำแฟ้มสะสมข้อมูลและประเมินผลทุกมาตรฐาน	16	22.22
- ตระหนักในหน้าที่ตนเองที่ได้รับมอบหมาย เช่น การส่งเสริมจัดองค์กร โครงสร้างอย่างเป็นระบบ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นิเทศติดตาม ประเมินผล การทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง มีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา มีการระดมความคิด ร่วมมือกันในการทำงาน มีการวางแผนร่วมกับครูในการบริหารงาน/โครงการต่างๆ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	11	15.28
- มีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น ใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการบริหารงาน	10	13.89
- พัฒนาคณะในด้านวิสัยทัศน์ให้ก้าวไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลง	7	9.72
- มีความเป็นประชาธิปไตย	3	4.17
ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	77	18.16
- ด้านการบริหารจัดการ เช่น จัดการบริหารที่มีระบบโครงสร้างที่ชัดเจน ปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องของโรงเรียน แบ่งงานตามความรับผิดชอบและความเหมาะสม จัดระบบงานให้สอดคล้องกับการประเมิน แต่งตั้งบุคลากรให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและมีความเหมาะสม จัดตั้งชมรมตามสาระของหลักสูตร จัดทำประชาธิปไตยฯ ดำเนินงานตามแผน/โครงการ มีการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	25	32.47
- ด้านการเรียน การสอน เช่น เน้นระบบการเรียน การสอนที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ขอความร่วมมือจากชุมชนในการสนับสนุนสื่อการเรียน การสอน และอื่นๆที่พัฒนาการเรียน	11	14.29
- ศึกษาข้อเสนอแนะจากการประเมินในรอบแรกแล้วนำมาพัฒนา	10	12.99
ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา		
- ด้านบุคลากรในสถานศึกษา เช่น พัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหารให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง จัดทำระบบการประเมินตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดนิเทศชั้นเรียน จัดประชุมบุคลากร จัดประชุมคณะครูในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้	8	10.39

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ลักษณะของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง	จำนวน	ร้อยละ
ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา		
- ด้านการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น จัดทำ SAR จัดทำเอกสารหลักฐานให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน	7	9.09
- ด้านการจัดประชุม เช่น การชี้แจงนโยบายของโรงเรียน การปรึกษาหารือในการรับรู้การเคลื่อนไหวทางการศึกษา	5	6.49
- ด้านการบริการทางวิชาการสู่ชุมชน เช่น เข้าร่วมสัมพันธกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้าใจและร่วมจัดการศึกษา จัดการประชุมร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำงานและพัฒนาสถานศึกษา	3	3.90
- มีการอนุรักษ์ศิลปะ ดนตรี กีฬาพื้นบ้านที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทย	1	1.30
- จัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษา	1	1.30
- จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	1	1.30
- นิเทศภายในเป็นระยะ	1	1.30
- ปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน	1	1.30
- มีการประเมินจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา	1	1.30
- วิเคราะห์ปัญหาในมาตรฐานด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหาร	1	1.30

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 4) เพื่อศึกษาความสอดคล้องตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจากทั่วประเทศทั้งหมดรวม 30,010 โรงเรียน โดยแบ่งตามภาค คือ ภาคเหนือ จำนวน 6,565 โรงเรียน ภาคกลาง จำนวน 4,473 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11,499 โรงเรียน ภาคใต้ จำนวน 4,249 โรงเรียน ภาคตะวันออก จำนวน 1,722 โรงเรียน และ ภาคตะวันตก จำนวน 1,502 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 478 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอนตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา โดยเลือกทุกเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละจังหวัดที่ทำการสุ่มได้ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 478 คน และครูที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 478 คน โดยเครื่องมือที่ใช้มี 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและแบบสอบถามสำหรับผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์กับกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษามี 7 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการประเมิน ได้แก่ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ 2) ด้านผลการประเมิน ได้แก่ ความถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และระดับผลการประเมิน 3) ด้านผู้ประเมิน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงใจต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน 4) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี 5) ด้านบุคลากร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการประเมิน 6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

ได้แก่ การกระจายอำนาจและวัฒนธรรมองค์กร 7) ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ เจตคติต่อการประเมิน ความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1.1) ผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม 1.2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป 1.3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย 1.4) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 1.5) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้แก่ 2.1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน และการสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ (factor score) จากการคำนวณสมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านให้เป็นชุดใหม่ก่อนนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ 2.2) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA) เพื่อทดสอบปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 2.3) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองในด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 88.70) มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 50.00) จบจากสาขาวิชาบริหารการศึกษา (ร้อยละ 72.35) ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันอยู่ในช่วง 0 – 5 ปี (ร้อยละ 60.05) โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วมากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 31.70) และผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 40.70) มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 58.85) ดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ร้อยละ 73.67) ส่วน

ใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 78.54) และจบจากสาขาวิชาประถมศึกษา (ร้อยละ 27.65) โดยเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพอยู่ในช่วง 0 – 5 ปี (ร้อยละ 59.96) และปฏิบัติงานในสถานศึกษาจนถึงปัจจุบันมากกว่า 20 ปี (เป็นร้อยละ 29.42)

จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 74.20) โดยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 89.18) มีประสบการณ์ด้านการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา (ร้อยละ 82.22) และมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา (ร้อยละ 56.70) และส่วนใหญ่สถานศึกษามีผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้มาตรฐาน (ร้อยละ 48.20)

จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย ในภาพรวม พบว่า ตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ระหว่าง 2.84 - 4.39 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยทุกด้านมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 11.46 – 39.40 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวบ่งชี้ของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายน้อย) ยกเว้น ด้านผู้ประเมิน (ASS) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และด้านบุคลากร (HUM) ที่ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ (ข้อมูลมีการกระจายมาก)

จากผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์ด้านการประเมิน และการมีส่วนร่วมด้านการประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก เรื่อง การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 37.64) โดยมีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพภายนอก เกี่ยวกับการตรวจประเมินด้านการประเมินครู อาจารย์/บุคลากร (ร้อยละ 73.20) และมีประสบการณ์ในการเขียนรายงานด้านการประเมินโรงเรียน (ร้อยละ 62.40) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการประเมินโดยเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน (ร้อยละ 35.90)

2) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อจำแนกตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อยระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ และ 4.26 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N=84$) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$ 4.48 4.48 และ 4.40 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมืองและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$ และ 3.00 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$ และ 3.67 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ และ 3.76 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ และ 4.33 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=99$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=129$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=111$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=86$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=123$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.49 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.75$)

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับปานกลาง พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.25 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.05 ตามลำดับ) โดยระดับผลการ

ประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน ($N=59$) *ปัจจัยด้านผู้ประเมิน* สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ 4.30 4.31 และ 4.15 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม* สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$ 2.89 และ 3.35 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) *ปัจจัยด้านบุคลากร* บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$ และ 3.65 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา* สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ และ 3.98 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านผู้บริหาร* ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=57$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=83$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=83$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=61$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=77$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ และ 4.35 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.80$)

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อย พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า *ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน* ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ และ 4.07 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านผลการประเมิน* ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$ และ 3.96 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ได้มาตรฐาน ($N=97$) *ปัจจัยด้านผู้ประเมิน* สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$ 4.13 4.13 และ 4.12 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม* สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ 3.11 และ 3.40 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) *ปัจจัยด้านบุคลากร* บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) *ปัจจัย*

ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ และ 3.93 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (N=57 คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (N=136 คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา (N=162 คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน (N=110 คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง (N=138 คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ และ 4.32 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.95$)

3) ผลการวิเคราะห์สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อจำแนกตามระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้ประเมิน

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$ และ 4.45 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$ และ 4.30 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน (N= 80) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร และความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมินของผู้ประเมินภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ 4.51 และ 4.54 ตามลำดับ) และของผู้ประเมินภายนอกมีความรู้ความสามารถในการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมืองและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$ และ 2.99 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$ และ 3.69 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ และ 3.73 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$ และ

4.30 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านผู้บริหาร* ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (N=94 คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (N=119 คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา (N=102 คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน (N=75 คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง (N=80 คน) มีความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.71$)

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับปานกลาง พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า *ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน* ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ และ 4.23 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านผลการประเมิน* ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$ และ 4.02 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้มาตรฐาน (N= 63) *ปัจจัยด้านผู้ประเมิน* สภาพความน่าเชื่อถือ ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ ความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ 4.31 4.23 และ 4.20 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม* สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$ 2.99 และ 3.31 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) *ปัจจัยด้านบุคลากร* บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$ และ 3.67 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา* สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$ และ 4.09 ตามลำดับ) *ปัจจัยด้านผู้บริหาร* ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (N=63 คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (N=97 คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา (N= 92 คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน (N=68 คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง (N=71 คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$ และ 4.43 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.84$)

กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อย พบว่า สภาพปัจจัยของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านผลการประเมิน ด้านผู้ประเมิน และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน ในภาพรวมมีสภาพของกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ และ 4.08 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผลการประเมิน ในภาพรวมสถานศึกษามีผลการประเมินที่มีความถูกต้องและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ และ 3.96 ตามลำดับ) โดยระดับผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ได้มาตรฐาน ($N = 93$) ปัจจัยด้านผู้ประเมิน สภาพความน่าเชื่อถือของผู้ประเมิน ทักษะการสื่อสาร ความตั้งใจ และจริงจังต่อการประเมิน และความรู้ความสามารถในการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$ 4.13 4.15 และ 4.13 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีสภาพด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ 3.06 และ 3.41 ตามลำดับ) และมีสภาพด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมีสภาพทางวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ และ 3.91 ตามลำดับ) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ($N=97$ คน) เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ($N=132$ คน) เคยมีประสบการณ์ด้านการประเมินในสถานศึกษา ($N=138$ คน) และเคยมีส่วนร่วมในการประเมิน ($N=114$ คน) โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอยู่ในกลุ่มสูง ($N=88$ คน) มีความเป็นผู้นำและมีความต้องการใช้สารสนเทศในการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$ และ 4.28 ตามลำดับ) และมีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.95$)

4) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน และการสร้างสเกลคะแนนองค์ประกอบ (factor score) จากการคำนวณสมการผลบวกเชิงเส้นที่สร้างจากตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านให้เป็นชุดใหม่ก่อนนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1) ด้านกระบวนการประเมิน (PRO)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านกระบวนการ เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านกระบวนการมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.66 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.42 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.021 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านกระบวนการประเมิน โดยกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น (PRO A) และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ (PRO B) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน ซึ่งมีค่า เท่ากับ 0.96 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านกระบวนการประเมินคิดเป็น ร้อยละ 90 และ 95 ตามลำดับ

4.2) ด้านผลการประเมิน (RES)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผลการประเมิน เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 3 ตัว พบว่า โมเดลด้านผลการประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.13 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.72 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0031 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ความถูกต้อง (RES A) และตรงกับความต้องการ (RES B) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผลการประเมิน โดยมีน้ำหนักความสำคัญ เท่ากับ 0.97 และ 0.80 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผลการประเมิน เท่ากับ ร้อยละ 95 และ 65 ตามลำดับ

4.3) ด้านผู้ประเมิน (ASS)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้ประเมิน เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านผู้ประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.016 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.90 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00046 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผู้ประเมิน โดยความตั้งใจและจริงใจต่อการประเมิน (ASS C) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการสื่อสาร (ASS B) และความน่าเชื่อถือ (ASS A) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบระหว่าง 0.81 – 0.92 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผู้ประเมินระหว่าง ร้อยละ 66 - 85

4.4) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านสภาพแวดล้อมมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 1.52 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.22 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.010 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านสภาพแวดล้อม โดยด้านสังคม (ENV B) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยี (ENV D) และด้านการเมือง (ENV A) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.20 – 0.86 และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านสภาพแวดล้อมระหว่าง ร้อยละ 4 – 74

4.5) ด้านบุคลากร (HUM)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านบุคลากร เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านบุคลากรมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.32 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.57 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.010 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านบุคลากร โดยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของบุคลากร (HUM A) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (HUM B) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.48 และ 0.54 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านบุคลากร เท่ากับ ร้อยละ 24 และ 29 ตามลำดับ

4.6) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 2 ตัว พบว่า โมเดลด้านการบริหารงานของสถานศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.039 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.84 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0018 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านการบริหารงานของสถานศึกษา โดยการกระจายอำนาจ (MAN A) และวัฒนธรรมองค์กร (MAN B) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.97 และ 0.86 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านการบริหารงานของสถานศึกษา เท่ากับ ร้อยละ 5 และ 27 ตามลำดับ

4.7) ด้านผู้บริหาร (LEADER)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านผู้บริหาร เพื่อสร้างคะแนนสเกลองค์ประกอบ จากตัวบ่งชี้ 4 ตัว พบว่า โมเดลด้านผู้บริหารมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 0.30 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.59 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0073 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในโมเดล พบว่า ภูมิหลังทางวิชาการ (LEADER A) ความต้องการใช้สารสนเทศ (LEADER C) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (LEADER D) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของด้านผู้บริหาร โดยมีน้ำหนักความสำคัญ เท่ากับ 0.64 0.29 และ 0.37 ตามลำดับ และมีความผันแปรร่วม (R^2) กับด้านผู้บริหาร เท่ากับ ร้อยละ 41.8 และ 14 ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis: MDA)

เพื่อทดสอบปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ ในระดับที่ต่างกัน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลลัพธ์ของสเกลคะแนนองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่คำนวณจากสมการผลบวกเชิงเส้นของตัวบ่งชี้ในปัจจัยแต่ละด้านแล้วนำมาใช้เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ผลการวิเคราะห์ พบว่า

5.1) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุทั้ง 2 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่สามารถจำแนกกลุ่มพหุได้ดี คือ ฟังก์ชันที่ 1 เมื่อทดสอบนัยสำคัญ ปรากฏว่าสามารถจำแนกกลุ่มได้ ($\chi^2 = 81.668$ $df = 14$ $p = 0.000$) โดยที่ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.171 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม และตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.382 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 87 โดยมีค่าเฉลี่ยของ

คะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก เท่ากับ -0.443 0.037 และ 0.500 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันการแบ่งกลุ่มที่บ่งชี้ได้ว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดที่มีความสำคัญต่อฟังก์ชัน พบว่า ตัวแปรสำคัญในการจำแนกระหว่างกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน มี 3 ตัวแปร คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ 0.384 -0.571 และ 0.545 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเครื่องหมาย (+,-) ของค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) พบว่า ลักษณะแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับสูงกว่า กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย และแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) มีผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับต่ำกว่า กลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดในระดับน้อย

5.2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุทั้ง 2 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่สามารถจำแนกกลุ่มพหุได้ดี คือ ฟังก์ชันที่ 1 เมื่อทดสอบนัยสำคัญ ปรากฏว่าสามารถจำแนกกลุ่มได้ ($\chi^2 = 69.780$ df = 14 p = 0.000) โดยที่ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.155 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม และตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.366 และฟังก์ชันนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 92 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนก (group centroid) ของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดในระดับน้อย ระดับปานกลาง และ ระดับมาก เท่ากับ -0.424 0.049 และ 0.500 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันการแบ่งกลุ่มที่บ่งชี้ได้ว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุตัวใดที่มีความสำคัญต่อฟังก์ชัน พบว่า ตัวแปรสำคัญในการจำแนกระหว่างกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน มี 4 ตัวแปร คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านบุคลากร (HUM) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ 0.343 -0.435 0.333 และ 0.316 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเครื่องหมาย (+,-) ของค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroid) พบว่า ลักษณะแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านบุคลากร และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับสูงกว่ากลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย และแนวโน้มของกลุ่มสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับมากและระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) มีผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในระดับต่ำกว่ากลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงปฏิบัติการในระดับน้อย

6) ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน พบว่า ในเชิงความคิด ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) และ ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ -0.571 0.545 และ 0.384 ตามลำดับ ในเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ด้านกระบวนการประเมิน (PRO) ด้านบุคลากร (HUM) และ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา (MAN) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร เท่ากับ -0.435 0.343 0.333 และ 0.316 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องกันและอยู่ในอันดับเดียวกัน คือ ด้านสภาพแวดล้อม (ENV) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนายการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีน้ำหนักเด่นมากที่สุด โดยตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงปฏิบัติการที่มีความแตกต่างไปจากเชิงความคิด คือ ด้านบุคลากร

7) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองใน ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

จากผลการวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองใน ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการด้านผู้เรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมา คือ ด้านครู คิดเป็นร้อยละ 25.47 และมีการเตรียมการด้านผู้บริหารน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.98

เมื่อพิจารณาด้านผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก คิดเป็นร้อยละ 20.36 รองลงมา คือ การพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คิดเป็นร้อยละ 17.37

เมื่อพิจารณาด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมา คือ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากผลการประเมินในรอบแรก คิดเป็นร้อยละ 20.37

เมื่อพิจารณาด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการเกี่ยวกับด้านการพัฒนาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 34.72 รองลงมา คือ การเตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 22.22

เมื่อพิจารณาระบบการประกันคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 32.47 รองลงมา คือ ด้านการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.29

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เกี่ยวกับสภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกันและความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ และประเด็นที่ 3 เกี่ยวกับการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการศึกษาสภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ โดยรวม เมื่อจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงระดับมาก (รายละเอียดดังตารางที่ 4.10) และ เมื่อจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะ พบว่า ส่วนใหญ่ระดับผลการประเมินของสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่ได้มาตรฐาน และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท เคยมีประสบการณ์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก เคยมีประสบการณ์ในด้านการประเมินในสถานศึกษา เคยมีส่วนร่วมในการประเมิน และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสูง (รายละเอียดดังตารางที่ 4.11) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีสภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารเกี่ยวกับเจตคติต่อการประเมิน

ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก การประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในรอบแรกเป็นสิ่งใหม่สำหรับสถานศึกษา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการประเมินได้ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงบุคลากรในสถานศึกษายังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ชัดเจนและไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ นอกจากนี้แล้ว อาจผู้บริหารสถานศึกษาบางคนที่มีความเข้าใจว่าสถานศึกษาของตนเองกำลังถูกประเมินและเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น และมองภาพลักษณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก เป็นภาระ มีความสับสนเปลือง นอกจากนี้แล้วผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมีความคลุมเครือและผลการประเมินไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้น หากต้องการให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ควรดูแลช่วยเหลือ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้แล้ว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและพัฒนาทั้งในด้านกระบวนการประเมินและผู้ประเมินภายนอกให้คุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือแก่สถานศึกษาต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ให้เพิ่มขึ้นต่อไป

2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยทำการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ไว้ 3 ข้อ คือ 1) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงแนวคิดในระดับที่ต่างกัน 2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติการในระดับที่ต่างกัน และ 3) ความสอดคล้องของตัวแปรจำแนกกลุ่มระหว่างระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดกับเชิงปฏิบัติการ โดยทำการอภิปรายเป็นภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1) จากการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิดในระดับที่ต่างกัน พบว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่สำคัญ มี 3 ตัว คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และด้านกระบวนการประเมิน ตามลำดับ และในเชิงปฏิบัติการ พบว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่สำคัญ มี 4 ตัว คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มของสถานศึกษาที่นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการในระดับที่

ต่างกันได้ดี และมีความสอดคล้องกัน เป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของ Weiss (1972) Consin & Leithwood(1986) Jonhson (1998) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) สยาม สุ่มงาม (2541) สุวิมล ว่องวานิช (2545) และ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาถือเป็นตัวกำหนดที่ทำให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก ในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษาจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการ การจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ต่างๆทั้งที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนตามความเหมาะสมและความเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา นอกจากนี้แล้ว สถานศึกษาที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้นนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนโดยรอบเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ อีกทั้งสภาพด้านการเมือง ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่มีอำนาจในสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้โดยไม่จัดทำเฉพาะโครงการหรือประเด็นที่คิดว่าจะประสบความสำเร็จ โดยมีการพัฒนาโครงการที่มีอยู่อย่างเปิดเผย ไม่ปกปิดข้อผิดพลาดหรือ ล้มเลิกโครงการที่มีความบกพร่องเพื่อสร้างภาพพจน์ต่อสาธารณชน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการจะต้องมาจากความพร้อมของสถานศึกษาทั้งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาต่อไป ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการควบคู่กัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับงบประมาณ สื่อและอุปกรณ์ทางการเรียนที่จำเป็นในสถานศึกษา นอกจากนี้แล้ว ควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายนอกแก่ผู้บริหาร บุคลากร รวมถึงชุมชนโดยรอบของสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสถานศึกษาของตนเองได้อย่างเต็มที่

เมื่อพิจารณาตามรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนวยการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีน้ำหนักเด่นรองลงมาในเชิงความคิด คือ ด้านการบริหารงานของสถานศึกษาและด้านกระบวนการประเมินตามลำดับ ส่วนใน เชิงปฏิบัติการ คือ ด้านกระบวนการประเมิน ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าใน เชิงความคิด ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เป็นอันดับสอง ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจากการนำผลการ

ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด เป็นการที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลของการประเมินไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติแต่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคิดการตัดสินใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินของสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ฝ่าย/หมวด หรืองานและทีมงานในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่หรือภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบโดยยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดโดยตรง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของ สมศักดิ์ สันธุระเวช (2542) สุวิมล ว่องวานิช (2545) และเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่กล่าวว่า ลักษณะหรือบุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในสถานศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในปรัชญา และค่านิยมต่อการอยู่ร่วมกัน รวมถึงการใช้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลในทางบวกต่อการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องการบริหารงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้จัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาโดยกำหนดสายงาน มีการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้บุคลากรได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้โดยการทำงานเป็นทีมด้วยความเต็มใจและมีความสุข โดยใน **เชิงปฏิบัติการ** ปัจจัยด้านกระบวนการประเมิน มีความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เป็นอันดับสอง ซึ่งสาเหตุน่าจะมาจากการที่สถานศึกษามีการพัฒนาตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานและอนาคตของโครงการ/แผนงาน โดยสถานศึกษาจะนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้นั้นจะต้องเกิดมาจากกระบวนการประเมินที่ตรงประเด็นและมีวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Jonhson (1998) และ Consin & Leithwood (1986) และศิริวัฒน์ วรรณาม (2540) ที่กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ที่การดำเนินการให้ได้ผลการประเมินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน อาจกล่าวได้ว่า กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกถือเป็นหัวใจสำคัญในการประเมินซึ่งหากกระบวนการประเมินมีความเด่นชัด ตรงประเด็น การกำหนดคำถามหรือประเด็นสำคัญของการประเมินสอดคล้องกับความต้องการใช้สารสนเทศในสถานศึกษา รวมถึงมีวิธีการประเมินที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ก็จะทำให้การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติการนั้นต้องมาจากความน่าเชื่อถือของกระบวนการประเมินที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการใช้ผลการประเมินในสถานศึกษาจะสามารถรับรู้ได้ โดยสถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในเชิงปฏิบัติการด้วยการนำมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร และใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามไปด้วย นอกจากนี้แล้วสถานศึกษาได้นำผลการประเมินมาใช้อ้างอิงในเอกสารงานเพื่อกำหนดการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการในด้านต่างๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติทั้งทางด้านการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านปรัชญา วิสัยทัศน์องค์กร โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานและอนาคตของโครงการ/แผนงานที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้น ประเด็นที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ คือ การอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายนอกให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประเมินสถานศึกษาอย่างชัดเจนและมีความถูกต้อง อาทิ การกำหนดข้อคำถามหรือประเด็นสำคัญของการประเมินให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการใช้สารสนเทศของสถานศึกษา อีกทั้งการมีการอบรมให้ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกรู้จักเลือกใช้วิธีการสำหรับการประเมินที่เหมาะสม มีการควบคุมคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สร้างความน่าเชื่อถือให้สถานศึกษายอมรับในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ต่อไป

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และด้านกระบวนการประเมิน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนายการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 2 รูปแบบ ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและดำเนินการไปสู่การลงมือปฏิบัติในสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น จะต้องมาจากกระบวนการประเมินที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา และในการพัฒนาของสถานศึกษาแต่ละแห่งความพร้อมของหน่วยงาน ชุมชนโดยรอบก็มีส่วนทำให้การดำเนินการของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา และด้านกระบวนการประเมิน ควบคู่กัน

2.2) จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความสามารถในการทำนายการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติการที่มีความแตกต่างจากในเชิงความคิด คือ ด้านบุคลากร

ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก บุคลากรในสถานศึกษาถือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆภายในสถานศึกษา ซึ่งการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของบุคลากรจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายนอก และการมีส่วนร่วมในการประเมินที่จะทำให้บุคลากรรู้สึกว่าการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ตนต้องปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของ Consin & Leithwood (1986) Jonhson (1998) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Preskill and Caraceli (2003) สยาม สุ่มงาม (2541) ดวงใจ กฤษดากร (2545) และเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประเมินถือเป็นความต้องการจำเป็นต่อการดำเนินการภายในสถานศึกษา ดังนั้นหากต้องการให้สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ให้มากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันคิดวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษาโดยการมอบหมายงานอย่างทั่วถึง มีการจัดตั้งหน่วยงาน ภาระหน้าที่ภายในสถานศึกษาของตนเองอย่างชัดเจน และสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองโดยการมีส่วนร่วมในการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพเพื่อให้บุคลากรได้เห็นถึงความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

3) การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

สำหรับการวิเคราะห์การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง พบว่า สถานศึกษามีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองสูงสุด คือ *ด้านผู้เรียน* (ร้อยละ 39.39) ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก ผู้เรียนถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในแต่ละแห่งประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้ในระดับใด โดยส่วนใหญ่ผลของการพัฒนาด้านผู้เรียนจะเห็นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด และจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้เรียนและได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก เพื่อทำการศึกษาปัญหา ขอบกพร่องจากผลประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกและนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนา (ร้อยละ 20.36) โดยส่วนใหญ่มีการจัดทำโครงการ/การอบรม เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 31.23) ดังนั้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรมีการพัฒนาแบบการประเมินและรายงานการประเมินให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรส่งเสริมการพัฒนาของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้สถานศึกษาได้มีการพัฒนาตามแผนงาน/โครงการ ที่จัดทำขึ้นได้อย่างเต็มที่

เมื่อพิจารณาในด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองเกี่ยวกับ การส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน เช่น ให้ครูจัดทำผลงานทางวิชาการ จัดอบรมการทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จัดประชุมครูเพื่อกระตุ้นและให้กำลังใจในการทำงาน จัดอบรมและส่งเสริมการดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงาน of ครู (ร้อยละ 25.93) ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อทำให้การนำเสนอผลงานสำหรับใช้ในการประเมินของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตรงตามเกณฑ์การประเมิน อีกทั้งการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ของสถานศึกษาจะต้องอาศัยการทำงาน of บุคลากรที่มีความเข้าใจและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาในด้านผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองเกี่ยวกับด้านการพัฒนาตนเอง เช่น การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาดูงานนอกสถานที่และในหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น เข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง ศึกษา พบ.มาตรฐานการศึกษา และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการประชุมสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (ร้อยละ 34.72) ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก การที่ผู้บริหารมีความต้องการให้ตนเองมีความน่าเชื่อถือซึ่งมีผลต่อการบริหารงานภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ ในการประเมินคุณภาพภายนอก มีการประเมินในด้านผู้บริหารประกอบกัน ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุทำให้ผู้บริหารต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้ผลการประเมินที่ได้ออกมาตามความคาดหวังไว้ เมื่อพิจารณาในระบบการประกันคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ เช่น จัดการบริหารที่มีระบบโครงสร้างที่ชัดเจน ปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องของโรงเรียน แบ่งงานตามความรับผิดชอบและความเหมาะสม จัดระบบงานให้สอดคล้องกับการประเมิน แต่งตั้งบุคลากรให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและมีความเหมาะสม จัดตั้งชมรมตามสาระของหลักสูตร จัดทำประชาวิจารย์ ดำเนินงานตามแผน/โครงการ มีการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 32.47) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการประเมินคุณภาพในรอบแรกที่สถานศึกษาได้รับโดยส่วนใหญ่ผลการประเมินยังไม่ได้มาตรฐาน และการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น สถานศึกษาจึงให้ความสำคัญในด้านการบริหารจัดการสำหรับการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง

จะเห็นได้ว่า หากต้องการให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานฝึกอบรมรวมถึงนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ควรส่งเสริมให้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในสถานศึกษา และควรเพิ่มศูนย์ฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพใน

สถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกให้เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสดำเนินงานตนเองอยู่เสมอ โดยร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ อันเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความก้าวหน้าในครูต่อไป อีกทั้ง หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการทำ ความเข้าใจในหลักการและเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรให้สอดคล้องกับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย พบว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หน่วยงานฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายนอกและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

1.1) จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เป็น **อันดับหนึ่ง** ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญช่วยเหลือเกี่ยวกับงบประมาณ สื่อและอุปกรณ์ทางการเรียนที่จำเป็นในสถานศึกษา หน่วยงานฝึกอบรมและบุคคลที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้และให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินภายนอกแก่ผู้บริหาร บุคลากร รวมถึงชุมชนโดยรอบของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้นอกจากนี้แล้ว จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานของสถานศึกษาส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้งในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเช่นกัน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรให้ช่วยเหลือดูแลสถานศึกษาในด้านต่างๆ อย่างใกล้ชิด ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีต่างๆ ให้เพียงพอต่อการใช้ของสถานศึกษา และส่งเสริมสถานศึกษาให้พัฒนาองค์กรของตนเองโดยการกระจายอำนาจ ภาระหน้าที่อย่างเป็นระบบ ชัดเจนและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยเฉพาะกลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งควรได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน และนอกจากนี้

ควรมีการสนับสนุนกลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาตรฐานอยู่แล้วให้มีการดำเนินการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้นควบคู่กันไป ทั้งนี้การได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็จะทำให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของตนเองดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2) จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ด้านกระบวนการประเมิน ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หน่วยงานที่ฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก ควรส่งเสริมและพัฒนาในด้านกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินแก่ผู้ประเมินภายนอก ในเรื่องของ กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น และวิธีการประเมินที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องมีการกำหนดคำถามหรือประเด็นที่ใช้สำหรับการประเมินที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและมีการเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมตามสภาพของสถานศึกษา มีการควบคุมคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อค้นพบที่ได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรวมทั้งข้อเสนอแนะต้องมีความเหมาะสม เทียบตรงและทันต่อการใช้ผลของสถานศึกษาเพื่อเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษา

1.3) จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ด้านบุคลากรส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรภายในสถานศึกษามีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันคิดวิเคราะห์ และวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษาโดยการมอบหมายงานอย่างทั่วถึง มีการจัดตั้งหน่วยงาน ภาระหน้าที่ภายในสถานศึกษาของตนเองอย่างชัดเจน และสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองโดยการมีส่วนร่วมในการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพเพื่อให้บุคลากรได้เห็นถึงความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1) จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการเพียงรอบเดียว ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจแก้ปัญหาในจุดนี้โดยการส่งแบบสอบถามในรอบ

แรก เพื่อทำการสำรวจระดับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาแต่ละแห่งก่อน และสร้างเกณฑ์การจัดกลุ่มให้มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันในแต่ละระดับของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยสามารถคัดเลือกสถานศึกษาได้ตามจำนวนที่ต้องการซึ่งทำให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

2.2) จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่ใช้รูปแบบเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ โดยในส่วนของรูปแบบเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์และเชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็นการสรุปในภาพรวม ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มากขึ้นจึงควรทำการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้การใช้ผลประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยแยกเป็น 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิด เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์ และในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษากำหนดการใช้ผลการประเมินภายนอกมีความครอบคลุม และเหมาะสมมากขึ้น

2.3) จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงสำรวจซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับที่ต่างกันเท่านั้น ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเป็นกรณีศึกษา (Multi-site case study) โดยจำแนกตามระดับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สารสนเทศต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษามากขึ้น และสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของตนเองได้ตรงตามสภาพจริง

2.4) จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงแต่ละตัวก่อนนำไปวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ เพื่อทดสอบว่าตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เท่านั้น ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป จึงควรพิจารณาน้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้ของปัจจัยแต่ละด้านซึ่งจะทำให้ทราบว่าปัจจัยใดที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อนและหลังตามลำดับความสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ทำให้การพัฒนาในสถานศึกษาที่มีข้อจำกัดต่างๆ อาทิ เรื่องของงบประมาณ หรือความสามารถของบุคลากร รวมถึงข้อจำกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีความแตกต่างกันให้ลดน้อยลง

2.5) ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้และศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างกลุ่มสถานศึกษาเพื่อศึกษาว่าสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับที่ต่างกัน ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้ผลการประเมินมากหรือน้อย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *เอกสารแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2546). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2546). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for WINDOWS*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- จรัส นองมาก. (2544). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : Sunprinting.
- ดวงใจ กฤดากร. (2545). *การศึกษาความต้องการจำเป็นการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลังการได้รับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ)*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2535). *การวิเคราะห์ประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน*. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา 4(เมษายน-พฤษภาคม) : 9-14.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL): สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสม: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บั๊ก พอยท์.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. (2549). *หลักการและการใช้สถิติการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางการพยาบาล*. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2546). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสำหรับการศึกษาเฉพาะทางของกองทัพเรือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมินผล การศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภาควิชาและจิตวิทยาการศึกษา. (2548). คู่มือการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับผู้ประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มณิตา แมนพุด. (2544). การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขวลักษณ์ แสงสร้อย. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับคลัสเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งอรุณ สุเวชวัฒนกุล. (2542). การพัฒนาโมเดลผลการประกันคุณภาพการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลลิตา จันทร์แก้ง. (2543). การพัฒนาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทบทวนมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ บุญเยี่ยม. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร เทพพุทธานุ. (2544). การศึกษาการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2541). การวิเคราะห์ห้ระดับ. รวมบทความประกอบการบรรยายวิชา 2702882 SEL TOP ED STAT. (อัคราณา)
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ โสตา. (2546). กรณีศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวัฒน์ วรรณม. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมศักดิ์ สันธะระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

สยาม สุ่มงาม. (2541). *กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

สิทธิพันธ์ ชยออดยิ่ง. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

สุนิสา พูลศิริ. (2541). *สภาพการทำประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

สุพัตรา ทรัพย์เสถียร. (2546). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

สุวิมล ว่องวานิช. (2543). *การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.*

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). *พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).*

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2548). *รวมบทความ สมศ. ปี 2544-2546*. กรุงเทพมหานคร : จุฑาทอง.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *หลักเกณฑ์การประเมินและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
 อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2544). *วิธีทำประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมเกณฑ์ประเมินและตัวอย่างรายงาน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ฟีนี.

ภาษาอังกฤษ

- Altschuld, J.W., Yoon, J.S. and Cullen, C. (1993). *The utilization of need assessment results*.
Evaluation and Program Planning 16 : 279 - 285.
- Beyer, J.M. & Trice, H.M. (1982). *The Utilization Process: A conceptual framework and synthesis of empirical finding*. *Administrative Science Quarterly* 57 : 591-622.
- Cousin, J.B. & Leitwood, K.A. (1986). *Current Empirical Research on Evaluation Utilization*.
Review of Education Research 56 : 331-364.
- Hair, J. F. et al. (1998). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Heck, Ronald H. and Thomas, Scott L. (2000). *An Introduction to Multilevel Modeling Techniques*. London : Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Huberty, C. J. (2004). *Discriminant Function Analysis (Three Groups): SPSS Output* [online].
 Available from : <http://www2.chass.ncsu.edu/garson/pa765/discrim3.htm>
 [2006, 19 September]
- Jonhson, R.B. (1998). *Toward a Theoretical Model of Evaluation Utilization*. *Evaluation and Program Planning* 21 : 93-110.
- Leviton, L.C. & Hughes, E.F.X. (1981). *Research on the Utilization of the Evaluation: A review and synthesis*. *Evaluation Review* 5(4) : 525-548.
- McLachlan, G.J. (1992). *Discriminant analysis and statistical pattern recognition*. England :
 John Wiley & Son.
- Mawbay, C.T. (1988). *Evaluation Utilization*. *New Directions for Program Evaluation*.
 pp 47-57 San Fancisco, CA : Jossey Bass Publishers.
- Patton, M.Q. (1986). *Utilization-Focused Evaluation*. Beverly Hills, CA : SAGE Publications.
- Pedhazur, E.J. (1982). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York : CBS College Publishing.

Preskill, H. and Caracelli, V. (2003). *Current and Developing Conception of Use: Evaluation use TIG survey result* [online].

Putt, A.D. and Springer, F.J. (1989). *Policy Research: concepts methods and application*. Englewood Cliff, NJ : Prentice Hall.

Scriven, M. (1991). *Evaluation Thesaurus*. pp 369-371 Newbury Park London New Delhi : SAGE Publication.

Scriven, M. (1991). *Evaluation Thesaurus*. pp 369-371 Newbury Park London New Delhi : SAGE Publication.

Stevens, J. (1996). *Applied multivariate statistic for social sciences*. (3rd ed.). Mahwah, N.J. : Lawrence Erlbaum Associate, Inc.

Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2001). *Using multivariate statistics*. Boston : Allyn and Bacon.

Weiss, C.H. (1972). *Evaluation Research*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา และอาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์

ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล

ผู้ช่วยคณบดีด้านวิจัยและบริการวิชาการ และอาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรกรณ์

อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรณ์ หลาวทอง

อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) นาย สมบัติ โพธิ์ศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนขัติยะวงษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7) นางลดาวัลย์ จันทะกัต

ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

- ตัวอย่างหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512.6(4)/143

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

2 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ บวรกิตติวงศ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงสร้างและตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถาม ชุดที่ 1
 2. โครงสร้างและตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถาม ชุดที่ 2
 3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์
 4. ตัวอย่างแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาดัดแปลง
 5. ตัวอย่างแบบสอบถาม ชุดที่ 1
 6. ตัวอย่างแบบสอบถาม ชุดที่ 2

เนื่องด้วยนางสาวจันทน์ วีระชัย นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพ : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” โดยมี ผศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้นจำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา โดยขอให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะลงในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง (เอกสารชุดที่ 1 และเอกสารชุดที่ 2) ที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไปและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อนิสิต 0-1531-2345

ที่ ศธ 0512.6(2771)/158

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

5 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจันทน์ วีระชัย นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา กับผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับประกันคุณภาพ และผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวจันทน์ วีระชัย ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

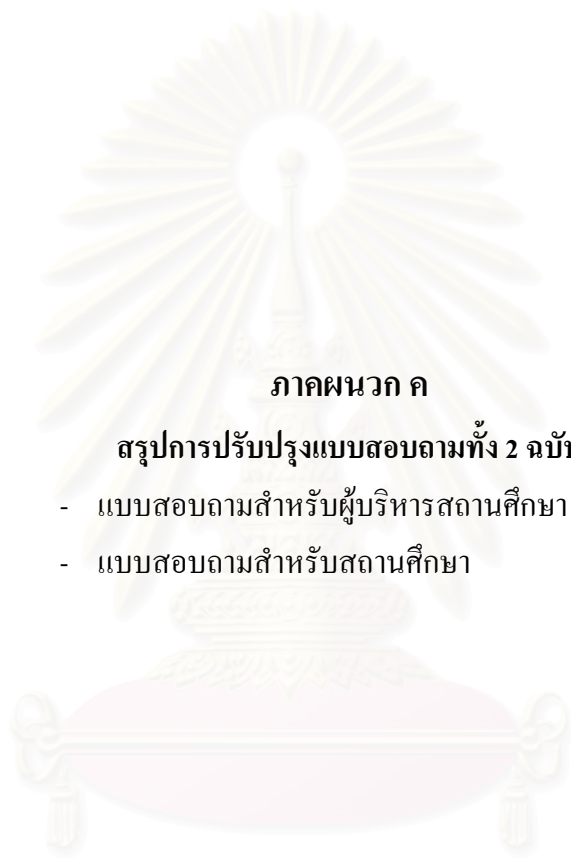
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ภาคผนวก ค

สรุปการปรับปรุงแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ

- แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
- แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	
2. อายุ..... ปี	
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	
4. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในสาขาวิชา ☐ 1) บริหารการศึกษา ☐ 2) นิเทศการศึกษา ☐ 3) วัดและประเมินผลการศึกษา ☐ 4) อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ตำแหน่ง ☐ 1) ครูใหญ่ ☐ 2) อาจารย์ใหญ่ ☐ 3) ผู้อำนวยการ ☐ 4) อื่นๆ (ระบุ).....	☐ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ 2) อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาแห่งนี้ (ระบุ)..... ปี เดือน	
7. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (ระบุ)..... ปี เดือน	
8. ท่านเคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกหรือไม่ ☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง เช่น 1.1 เรื่อง.....จัดโดย..... 1.2 เรื่อง.....จัดโดย..... 1.3 เรื่อง.....จัดโดย..... ☐ 2) ไม่เคย	
9. ท่านมีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการโดยมีการจัดทำรายงานการประเมิน หรือไม่ 9.1 ประสบการณ์ในการตรวจประเมิน ☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง สิ่งที่ท่านเคยประเมิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.1 ประเมินนักเรียน 1.2 ประเมินหลักสูตร 1.3 ประเมินการสอน 1.4 ประเมินโรงเรียน 1.5 ประเมินครู-อาจารย์/บุคลากร 1.6 ประเมินโครงการต่างๆ ในโรงเรียน 1.7 ประเมินโครงการอื่นๆ นอกโรงเรียน 1.8 อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ 2) ไม่เคย	ท่านมีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการอย่างไรบ้าง
9.2 ประสบการณ์ในการเขียนรายงาน ☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง สิ่งที่ท่านเคยประเมิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.1 ประเมินนักเรียน 1.2 ประเมินหลักสูตร 1.3 ประเมินการสอน 1.4 ประเมินโรงเรียน 1.5 ประเมินครู-อาจารย์/บุคลากร 1.6 ประเมินโครงการต่างๆ ในโรงเรียน 1.7 ประเมินโครงการอื่นๆ นอกโรงเรียน 1.8 อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ 2) ไม่เคย	

ตอนที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
10. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ หรือไม่ ☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง เช่น 1.1 หน้าที่จัดโดย..... 1.2 หน้าที่จัดโดย..... 1.3 หน้าที่จัดโดย..... ☐ 2) ไม่เคย	

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
 ความหมายและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก				
1. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์หรือความคาดหวังที่กำหนดไว้	0.86	0.75	0.38	
2. การประเมินคุณภาพภายนอกยึดหลักของความเที่ยงตรง มีข้อมูลตามสภาพจริงสามารถตรวจสอบยืนยันได้	0.86	0.65	0.38	
3. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากบุคคลภายนอกที่ได้รับการแต่งตั้งภายในของสถานศึกษา	0.86	0.80	0.25	
4. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	0.86	0.80	0.50	
5. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร	0.71	0.80	0.50	
 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก				
6. การประเมินภายนอกเป็นการตรวจสอบ ยืนยันการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา	1	0.60	0.50	
7. สิ่งสำคัญที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา	1	0.75	0.38	
8. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินภายในของสถานศึกษา	0.86	0.70	0.50	
9. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเป็นการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	1	0.60	0.25	
10. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	0.86	0.55	0.63	
 ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก				
11. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้	0.71	0.75	0.63	การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก
12. บุคลากรของสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอก	1	0.80	0.25	

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
13. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม	0.86	0.70	0.25	
14. ผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น	1	0.60	0.25	
15. ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรสถานศึกษาในขั้นตอนของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	0.86	0.65	0.38	
การดำเนินการของการประเมินคุณภาพภายนอก				
16. การประเมินคุณภาพภายนอกกำหนดให้มีการดำเนินการทุกๆ 3 ปี	0.86	0.60	0.50	
17. สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารเฉพาะเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก	0.71	0.60	0.25	เอกสาร
18. หลังได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินเพื่อเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับทราบ	0.86	0.40	0.50	
19. รูปแบบรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกใช้รูปแบบเหมือนกันทุกสถานศึกษา	0.71	0.60	0.25	
20. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพการดำเนินงานของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก	0.71	0.75	0.38	
เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ของการประเมินคุณภาพภายนอก				
21. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองมีการกำหนดระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับพอใช้ (1) ระดับดี (2) ระดับดีมาก (3)	0.86	0.75	0.38	
22. ผลการประเมินมาตรฐานด้านครู ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษามีปริมาณครูที่มีคุณภาพดี 75%ขึ้นไปของจำนวนครูทั้งหมด	0.86	0.70	0.50	
23. ผลการประเมินระดับ 1 หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	0.86	0.45	0.88	
24. มิตินการตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) สถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจในการประเมินปัญหาให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นปรัชญา นโยบาย แนวปฏิบัติหรือมาตรฐานการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกัน	0.86	0.55	0.38	
25. ผลการประเมินได้มาตรฐานคุณภาพระดับดี แสดงว่า มีความสำเร็จของงาน (Achievement) ได้ตามเกณฑ์ระดับดี	0.86	0.50	0.25	
ประโยชน์ที่ได้รับของการประเมินคุณภาพภายนอก				
26. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง	0.86	0.80	0.25	
27. สิ่งที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	0.86	0.25	0.63	
28. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อเก็บผลการประเมินไว้ที่สถานศึกษา	0.86	0.50	0.50	

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
29. สิ่งสำคัญที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ ทำให้สถานศึกษามีเป้าหมายการดำเนินงานในปีต่อไป	0.86	0.75	0.38	
30. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	0.86	0.75	0.38	

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา		ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
คำคุณศัพท์ทางบวก	คำคุณศัพท์ทางลบ	IOC	Reliability	
1. สร้างสรรค์	ทำลาย	1		
2. พัฒนา	เสื่อมลง	1		
3. น่าสนใจ	ไม่น่าสนใจ	1		
4. เป็นมาตรฐาน	ไม่เป็นมาตรฐาน	1		
5. ชัดเจน	คลุมเครือ	1		
6. น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ	1		
7. มีประโยชน์	ไม่มีประโยชน์	1		
8. เป็นกันเอง	ไม่เป็นกันเอง	1		
9. ยินดีทำ	จำใจทำ	1		
10. รอบคอบ	สะเพร่า	1		
11. เป็นความจริง	ไม่เป็นความจริง	1		
12. น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	1		
13. ไม่เป็นภาระ	เป็นภาระ	1		
14. สำคัญ	ไม่สำคัญ	1		
15. ก้าวหน้า	หยุดนิ่ง	1		
16. ทันสมัย	ล้าสมัย	1		
17. โปร่งใส	มีเงื่อนงำ	1		
18. มีคุณภาพ	ไม่มีคุณภาพ	1		
19. คุ่มค่า	สิ้นเปลือง	1		
20. ยุติธรรม	ลำเอียง	1		
21. ประสบความสำเร็จ	ล้มเหลว	1		
22. รูปธรรม	นามธรรม	1		
23. ง่าย	ยุ่งยาก	1		
24. ต่อเนื่อง	ไม่ต่อเนื่อง	1		
25. เป็นระบบ	สับสน	1		
26. เปิดเผย	ปิดบัง	1		
27. ตรวจสอบได้	ตรวจสอบไม่ได้	1		
ทั้งตอน			0.961	

ตอนที่ 4 แบบวัดความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
● แบบวัดด้านความเป็นผู้นำ		0.889	
1. ท่านได้ร่วมกับคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		ในสถานศึกษาของท่าน
2. ท่านได้มีการวางแผนร่วมกับคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก ไปใช้	0.86		
3. ท่านได้ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยการ จัด โครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		
4. ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		
5. ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาให้ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ภายในสถานศึกษา	0.86		
6. ท่านได้ช่วยเหลือคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		
7. ท่านได้เตรียมความพร้อมครู โดยเชิญนักวิชาการมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	0.86		
8. ท่านดำเนินการด้วยตนเองในการตัดสินใจที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินภายนอกมากกว่าการรอคำสั่งจากต้นสังกัด	0.86		
9. ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		ในสถานศึกษาของท่าน
10. ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาให้ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ภายในสถานศึกษา	0.86		
11. ท่านได้ช่วยเหลือคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		ในสถานศึกษาของท่าน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
• แบบวัดด้านความต้องการใช้สารสนเทศ		0.935	
1. ท่านมีความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในมาตรฐานด้านผู้เรียน	0.57		ท่านต้องการใช้ สารสนเทศ เกี่ยวกับผลการ ประเมินคุณภาพ ภายนอกใน มาตรฐานด้าน...
2. ท่านมีความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในมาตรฐานด้านครู	0.57		
3. ท่านมีความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในมาตรฐานด้านผู้บริหาร	0.57		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	
2. อายุ..... ปี	
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	
4. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในสาขาวิชา ☐ 1) ปฐมวัย ☐ 2) ประถมศึกษา ☐ 3) มัธยมศึกษา ☐ 4) บริหารการศึกษา ☐ 5) นิเทศการศึกษา ☐ 6) วัดและประเมินผลการศึกษา ☐ 7) อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ตำแหน่ง ☐ 1) ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ☐ 2) อื่นๆ (ระบุ).....	
6. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านปฏิบัติงานในสถานศึกษาแห่งนี้ (ระบุ)... ปี.... เดือน	
7. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านเป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา.. ปี เดือน	
8. ชื่อสถานศึกษา..... สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต.....	
9. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน คน	
10. ท่านได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก วันที่ เดือน ปี	
11. ท่านได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง ☐ 1) ได้รับ วันที่ เดือน ปี ☐ 2) ยังไม่ได้รับ	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านกระบวนการประเมิน			
กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น ในการประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.839	
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอน	0.71		
2. มีการวิเคราะห์จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องแม่นยำ	0.86		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
3. มีการกำหนดประเด็นที่จะต้องตรวจสอบและรายการหลักฐานข้อมูลที่รวบรวมเพิ่มเติมเพื่อเป็นกรอบในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาด้วยความถูกต้อง	1		
4. มีการประเมินตามสภาพจริงในสถานศึกษา	1		
5. ลักษณะคำถามที่ใช้สำหรับการประเมินมีความสัมพันธ์กับบริบทในสถานศึกษา	1		มีลักษณะ
6. มีการกำหนดข้อคำถามหรือประเด็นที่สำคัญให้มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง	1		
วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ ในการประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.941	
7. มีวิธีการที่ใช้สำหรับประเมินโดยนำเทคนิควิธีการประเมินที่หลากหลายมาใช้เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	1		
8. มีการสังเกตกระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนการสอน มีการสัมภาษณ์ และการตรวจสอบหลักฐาน จากข้อมูลทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการประเมิน	1		
9. คณะผู้ประเมินมีแบบบันทึกข้อมูล รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาในระหว่างที่มีการประเมิน	0.86		มีการใช้
10. ผู้ประเมินใช้วิธีการรักษาระยะห่างในการประเมินให้อยู่ในสภาพปกติอยู่เสมอ	0.86		
11. มีการวางแผนการประเมิน โดยกำหนดกิจกรรม การจัดอันดับก่อนหลัง และระยะเวลาที่จะดำเนินการที่ชัดเจน	0.71		
12. ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน	0.86		
13. ผู้ประเมินใช้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	0.86		ผู้ประเมินมีการ
14. ผู้ประเมินใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ	1		
15. ผู้ประเมินใช้วิธีการสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนว่าเป็นภาพรวมของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	0.71		ถึงการสังเกตการเรียนการสอนว่าเป็นวิธีการ
16. เมื่อคณะผู้ประเมินได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วมีการนำอภิปรายร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ตามมาตรฐานและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	1		มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านผลการประเมิน			
ความถูกต้อง ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.907	
17. มีความเหมาะสมและเที่ยงตรงตามสภาพจริงของสถานศึกษา	0.86		กับบริบท
18. มีความสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา	0.86		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
19. ทำให้ทราบจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา	0.86		
20. สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	0.86		เพิ่มคำว่า “ได้อย่างเหมาะสม”
21. สามารถตรวจสอบ ยืนยันการดำเนินงานของสถานศึกษา	0.86		
ตรงกับความต้องการ ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.780	
22. สถานศึกษาสามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้จริงในสถานศึกษา	1		ตัดคำ
23. สามารถนำมาใช้กำหนดแนวนโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา	1		
24. มีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติในสถานศึกษา	0.71		ให้
25. มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน เพียงพอกับความต้องการใช้ของสถานศึกษา	0.71		
26. มีความทันสมัยและนำเสนอได้ทันต่อความต้องการใช้ในสถานศึกษา	0.86		
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านผู้ประเมิน			
ความน่าเชื่อถือ ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.972	
27. มีความน่าเชื่อถือและน่าเคารพศรัทธา	1		
28. ปฏิบัติตัวในการประเมินได้เป็นที่น่าไว้วางใจ	1		
29. มีใจที่เป็นธรรมในการประเมิน	1		
30. ทำการประเมินสถานศึกษาด้วยความไม่ลำเอียง	1		
31. มีความชำนาญในการประเมินสถานศึกษา	1		
32. มีความคล่องแคล่วในขณะที่ทำการประเมินสถานศึกษา	1		
33. มีจรรยาบรรณที่ดีเกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา	0.86		ใน
34. มีความสามารถ เหมาะสมในการประเมินสถานศึกษา	0.86		
35. มีความประพฤติ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินโดยไม่เรี่ยกรัง หรือหวังสิ่งตอบแทนจากสถานศึกษา	1		
36. มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา	0.86		
37. เคยผ่านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา	0.86		
ทักษะทางการสื่อสาร ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....		0.952	
38. มีความสามารถในการพูดคุย ชักถามเพื่อหาคำตอบ	0.86		
39. มีความสามารถในการพูดคุยโดยสถานศึกษาไม่รู้สีกว่ากำลังถูกประเมิน	0.86		
40. มีการพูดคุยได้ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการตามสภาพการณ์ที่ต่างกัน	0.71		
41. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการประเมิน	0.71		
42. วางตัวเป็นกันเองต่อผู้รับการประเมิน	0.86		
43. ยอมรับและรับฟังคำชี้แจงจากสถานศึกษา	0.86		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
44. เมื่อมีการชี้แจงจากสถานศึกษาผู้ประเมินแสดงท่าทางที่สุภาพ	0.86		มี...เมื่อได้รับการชี้แจงจากสถานศึกษา
45. มีความสามารถในการอธิบายเรื่องยุ่งยาก ชับซ้อนให้ผู้รับการประเมินเข้าใจได้ง่าย และมีความเข้าใจที่ตรงกัน	0.86		
46. มีความสามารถในการตอบข้อซักถามต่างๆจากสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ	0.86		
47. มีความสามารถในการพูดคุยประสานความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับการประเมินในสถานศึกษา	0.71		
48. มีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้อย่างชัดเจน และเปิดเผย	0.86		
ความตั้งใจและจริงใจต่อการประเมิน		0.801	
ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....			
49. มีความมุ่งมั่นในการประเมินสถานศึกษา	0.86		
50. มีความเที่ยงตรงเป็นกลาง และรายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจน	0.86		
51. ไม่แสวงหาประโยชน์ หรือทำธุรกิจอื่นใดในการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอก	0.86		
52. ปฏิบัติการประเมินได้ตรงตามเวลาที่กำหนด	0.86		ปฏิบัติงาน
53. ปฏิบัติการประเมินสถานศึกษาด้วยความรอบคอบโดยมีการวางแผน และจัดเตรียมการประเมิน	0.86		
54. เสนอผลการประเมินคลุมเครือและ ไม่ชัดเจน	0.86		
55. มีการประเมินตามสภาพจริงโดยไม่เบี่ยงเบนผลการประเมิน	0.86		
56. เขียนผลการประเมินโดยไม่หลีกเลี่ยงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	0.86		รายงานตามสภาพจริง
ความรู้ความสามารถในการประเมิน		0.910	
ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....			
57. มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมิน	0.86		
58. มีความเชี่ยวชาญในการคิดวิเคราะห์ มีความรอบคอบและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	0.71		
59. มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและการให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน	0.86		
60. มีความเชี่ยวชาญในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	0.71		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ		สิ่งที่ปรับปรุง
	คุณภาพ		
	IOC	Reliability	
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านสภาพแวดล้อม			
ด้านการเมือง สถานศึกษาของท่าน.....		0.720	
61. มีการดำเนินงานตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด	0.71		
62. มีการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจในสถานศึกษา	0.86		
63. มีการปรับเปลี่ยนนโยบายโดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง	0.86		
64. มีการบริหารงานและใช้อำนาจในการตัดสินใจมาจากผู้บริหารเพียงคนเดียว	0.86		
65. มีการบริหารงานและใช้อำนาจในการตัดสินใจร่วมกันทุกฝ่าย	0.86		
66. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีการเลือกเฉพาะ โครงการ/โครงการที่คิดว่าจะประสบความสำเร็จ ง่ายต่อการปฏิบัติและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สถานศึกษาตนเอง	0.86		มี.... โดยมาจากการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
67. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำทุกโครงการ/โครงการโดยไม่มีการเลือกเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งที่คิดว่าจะประสบความสำเร็จ	0.86		คัดค้าน
68. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการจัดทำโครงการ/โครงการที่เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานศึกษา	0.86		มีการส่งเสริม...จากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเน้นการ...
69. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีการปกปิดข้อผิดพลาดและภาพพจน์ที่ไม่ดีแก่สาธารณชนโดยการเบี่ยงเบนความสนใจ	0.86		มี... โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการเบี่ยงเบนให้สาธารณชนสนใจเฉพาะ โครงการ/โครงการที่ประสบความสำเร็จ
70. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการดำเนินงานแก่สาธารณชนถึงแม้จะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น	0.86		มีการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้...
71. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้อำนาจในการยุบ สัมเลิกโครงการเพื่อหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ก่อให้เกิดผลทางลบ	0.86		มีการใช้อำนาจจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการยุบ สัมเลิกโครงการ...

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
72. เมื่อโครงการ/โครงการเกิดข้อผิดพลาดผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ยังคงให้มีการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	0.71		มีการส่งเสริมจาก ผู้บริหารสถานศึกษาหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ ดำเนินงานและปรับปรุง แก้ไขโครงการ/โครงการ ที่เกิดข้อผิดพลาดให้ดีขึ้น ต่อไป
ด้านเศรษฐกิจ สถานศึกษาของท่าน.....		0.797	
73. มีสภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ สถานศึกษาได้อย่างเต็มที่	0.86		ใน
74. ผู้ปกครองมีสภาพเศรษฐกิจที่สามารถให้ความร่วมมือในการดำเนินการด้าน ต่างๆ	0.86		มีผู้ปกครองที่สามารถให้ ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการเงินใน กิจกรรมต่างๆที่จัดอย่าง เต็มที่
75. สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากชุมชนในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	0.86		ได้รับ...เพื่อพัฒนา โครงการ/โครงการที่จัด ขึ้น
76. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดสรรงบประมาณที่ตอบสนองความต้องการของ โรงเรียน	0.86		มีหน่วยงานภาครัฐที่... เพื่อตอบสนองความ ต้องการในการพัฒนา โครงการ/โครงการที่จัด ขึ้น
77. สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	0.86		...เพื่อพัฒนาโครงการ/ โครงการที่จัดขึ้น
78. หน่วยงานภาคเอกชนในเขตพื้นที่สามารถจัดสรรงบประมาณที่ตอบสนอง ความต้องการของโรงเรียน	0.86		มีหน่วยงานภาคเอกชน ในเขตพื้นที่ที่...เพื่อ ตอบสนองความต้องการ ในการพัฒนาโครงการ/ โครงการที่จัดขึ้น
79. สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภาคเอกชนในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนา สถานศึกษา	0.86		...เพื่อพัฒนาโครงการ/ โครงการที่จัดขึ้น
80. เขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดมีการจัดสรรงบประมาณได้อย่างทั่วถึง มีความ เสมอภาค และเป็นไปตามความเหมาะสม	0.86		มีการจัดสรรงบประมาณ จากเขตพื้นที่การศึกษา ต้นสังกัดอย่าง...
ด้านสังคม สถานศึกษาของท่าน.....		0.951	
81. ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการนำ ผลการประเมินไปใช้ในสถานศึกษา	0.86		มีสภาพของชุมชนที่

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
82. <u>ชุมชน</u> มีบทบาท หน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษา	0.86		มีชุมชนที่เข้ามา
83. <u>ชุมชน</u> มีความรู้สึกรับผิดชอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในสถานศึกษาต่อการ นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	0.86		มีชุมชนที่....การ
84. <u>ชุมชน</u> มีบทบาท หน้าที่เกี่ยวกับการประเมินในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	0.86		มีชุมชนที่เข้ามา
85. <u>สภาพชุมชน</u> เข้มแข็งและมีการรวมตัวกัน ได้ดีในการเข้าร่วมช่วยเหลือ สถานศึกษา	0.86		มีสภาพชุมชนที่
86. มีชุมชนที่ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเข้าไปพัฒนาสถานศึกษา	0.86		
87. มีชุมชนที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการในด้านต่างๆของสถานศึกษา ต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		
88. มีชุมชนที่ให้ความร่วมมือในการเข้ามาช่วยเหลือปรับปรุง พัฒนาการ ดำเนินงานต่างๆให้สอดคล้องกับผลการประเมินของสถานศึกษา	0.86		
● <u>ด้านเทคโนโลยี สถานศึกษาของท่าน.....</u>		0.887	
89. มีการจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์ต่างๆเป็น ไปอย่างเพียงพอ กับความต้องการของสถานศึกษา	0.86		
90. มีความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ อาทิ การใช้คอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	0.86		
91. มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการและความ จำเป็น	0.86		ได้อย่างเต็มศักยภาพ
92. มีการจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ต่างๆมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	0.86		
93. มีการดูแล รักษาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆให้มีประสิทธิภาพในการทำงานอย่าง สม่าเสมอ	0.86		
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านบุคลากร			
● <u>ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน</u>		0.933	
94. ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการ นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	0.86		
95. ครูผ่านการอบรมและรับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษา	0.86		ได้รับการอบรม
96. เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	0.86		
97. เจ้าหน้าที่ผ่านการอบรมและได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ สถานศึกษา	0.86		ได้รับการอบรม
98. บุคลากรในสถานศึกษาที่มีบทบาท หน้าที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพโดยตรงผ่านการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีความ สามารถในการทำงานอย่างเชี่ยวชาญ	0.86		1. ตัดคำว่า “การ ปฏิบัติงาน” 2.เปลี่ยนจาก “โดยตรง ผ่าน” เป็น “ได้รับ”
● <u>การมีส่วนร่วมในการประเมิน</u>		0.703	

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
99. บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือต่อการปรับปรุง และพัฒนาตนเองให้มีความสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับ	0.71		ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะ/ผลการประเมินภายนอก
100. บุคลากรในสถานศึกษายอมรับผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับและปฏิบัติตามนโยบายใหม่ของสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาทั้งตนเองและสถานศึกษา	0.71		
101. บุคลากรในสถานศึกษาบางคนเพิกเฉยต่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่เนื่องจากไม่เข้าใจและเห็นว่าการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เป็นเรื่องไม่สำคัญ	0.71		
102. บุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายใหม่ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับผลการประเมินยังไม่เต็มที่เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือพฤติกรรมบางอย่างเคยประพฤติปฏิบัติมานานและเป็นความเคยชิน	0.71		
 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านการบริหารงานของสถานศึกษา			
● การกระจายอำนาจ		0.898	
103. สถานศึกษามีการจัดบุคลากร คณะบุคคล หรือฝ่ายให้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพอย่างชัดเจน	0.86		อย่างทั่วถึง
104. สถานศึกษามีการมอบหมายงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพให้บุคลากร โดยพิจารณาตามความถนัดและความสามารถอย่างเหมาะสม	0.86		
105. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีการกำหนดสายงานไว้อย่างชัดเจน	0.86		
106. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน	0.86		
107. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษากำหนดบทบาท หน้าที่ ของแต่ละบุคคลอย่างทั่วถึง สามารถปรับเปลี่ยนหมุนเวียนภาระ หน้าที่กันตามความเหมาะสม	0.71		
108. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีความคล่องตัวและประสานงานที่ดีในการดำเนินการและการปฏิบัติงาน	0.86		
● วัฒนธรรมองค์กร		0.958	
109. บุคลากรในสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน	0.86		
110. สถานศึกษาสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้บุคลากรได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน	0.86		
111. บุคลากรสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามบทบาท หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	0.86		
112. บุคลากรในสถานศึกษามีลักษณะการปฏิบัติงานแบบร่วมมือร่วมใจกัน	0.86		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
113. บุคลากรมีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้โดยการทำงานเป็นทีม	0.86		
114. บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและมีความสุข	0.86		
115. บุคลากรในสถานศึกษามีระบบการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลอย่างทั่วถึง	0.86		
116. บุคลากรในสถานศึกษามีลักษณะการปฏิบัติงาน โดยให้เกียรติและไว้วางใจซึ่งกันและกัน	0.86		
117. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		
118. แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้	0.86		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงความคิดและเชิงปฏิบัติการ

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ		สิ่งที่ปรับปรุง
	คุณภาพ		
	IOC	Reliability	
 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงความคิด			
● การใช้ผลเชิงความคิด		0.929	
1. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	0.86		
2. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน	0.71		
3. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน	0.71		
4. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	0.71		
5. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน	0.71		
6. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านครูผู้สอน	0.71		
7. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา	0.71		
8. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติใน โครงการ/โครงการงาน เกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้เรียน	0.86		

ตอนที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบ คุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
9. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการ/โครงการเกี่ยวกับมาตรฐานด้านครูผู้สอน	0.86		
10. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการ/โครงการเกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้บริหาร	0.86		
 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ			
• การใช้ผลเชิงตรวจสอบยืนยัน		0.970	
1. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	0.71		
2. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	0.71		
3. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาด้านครูผู้สอน	0.71		
4. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	0.71		
• การใช้ผลเชิงสัญลักษณ์		0.948	
5. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	0.71		
6. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาอ้างอิงในเอกสารงานของสถานศึกษา	0.71		
7. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	0.86		
8. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน	0.86		
9. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา	0.86		
• การใช้ผลเชิงปฏิบัติ ส่วนที่ 1		0.934	
10. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการด้านผู้เรียน	0.86		ในการกำหนดการ
11. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการด้านผู้ครู	0.86		
12. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการด้านผู้บริหาร	0.86		

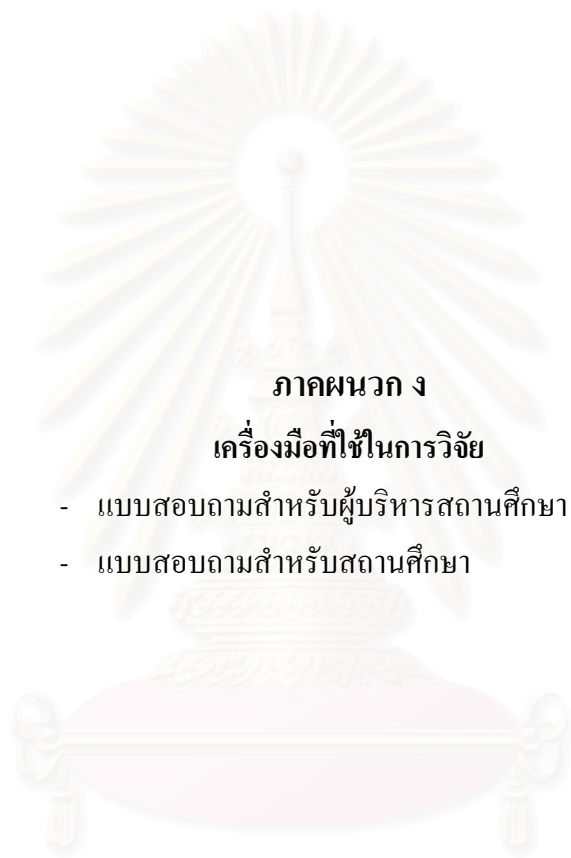
ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ผลเชิงปฏิบัติ ส่วนที่ 2

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. โปรแกรมงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่สถานศึกษาของท่านได้ดำเนินการหลังได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากการประเมินในรอบที่ 1 ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร พร้อมทั้งระบุนมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. สถานศึกษาของท่านมีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองอย่างไร ประกอบด้วย • การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน • การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครู • การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหาร • การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน • อื่นๆ	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
- แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามชุดที่ 1 (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา)

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

เรียน ท่านผู้บริหารสถานศึกษา

ด้วยดิฉัน นางสาวจันทน์ วีระชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” ขณะนี้อยู่ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง คำตอบของท่านมีค่าอย่างยิ่งและเป็นผลต่อการวิจัยในครั้งนี้ การให้ข้อมูลจะนำไปสู่การสรุปและแปลผลที่ทำให้งานวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยคำตอบจะไม่ทำให้เกิดข้อเสียหายใดๆกับตัวท่านและจะเก็บเป็นความลับ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งข้อความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษาและขอความกรุณาท่านจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2549

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาวจันทน์ วีระชัย

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา:
การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบ โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 4 แบบวัดความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการประเมิน
 คุณภาพภายนอก

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี
☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก

4. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในสาขาวิชา

☐ 1) บริหารการศึกษา ☐ 2) นิเทศการศึกษา
☐ 3) วัดและประเมินผลการศึกษา ☐ 4) อื่นๆ (ระบุ).....

5. ตำแหน่ง

☐ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ 2) อื่นๆ (ระบุ).....

6. ระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาแห่งนี้ (ระบุ) ปี เดือน

7. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (ระบุ) ปี เดือน

8. ท่านเคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก หรือไม่

☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง เช่น1.1 เรื่อง.....
จัดโดย.....1.2 เรื่อง.....
จัดโดย.....1.3 เรื่อง.....
จัดโดย.....☐ 2) ไม่เคย

9. ท่านมีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการหรือไม่บ้าง

9.1 ประสบการณ์ในการตรวจประเมิน

☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง สิ่งที่ท่านเคยตรวจประเมิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.1 ประเมินนักเรียน
- 1.2 ประเมินหลักสูตร
- 1.3 ประเมินการสอน
- 1.4 ประเมินโรงเรียน
- 1.5 ประเมินครู-อาจารย์/บุคลากร
- 1.6 ประเมินโครงการต่างๆ ในโรงเรียน
- 1.7 ประเมินโครงการอื่นๆ นอกโรงเรียน
- 1.8 อื่นๆ (ระบุ).....

☐ 2) ไม่เคย

9.2 ประสบการณ์ในการเขียนรายงาน

☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง สิ่งที่ท่านเคยเขียนรายงานการประเมิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.1 ประเมินนักเรียน
- 1.2 ประเมินหลักสูตร
- 1.3 ประเมินการสอน
- 1.4 ประเมินโรงเรียน
- 1.5 ประเมินครู-อาจารย์/บุคลากร
- 1.6 ประเมินโครงการต่างๆ ในโรงเรียน
- 1.7 ประเมินโครงการอื่นๆ นอกโรงเรียน
- 1.8 อื่นๆ (ระบุ).....

☐ 2) ไม่เคย

10. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการหรือไม่

☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง เช่น

1.1 หน้าที่.....
จัดโดย.....

1.2 หน้าที่.....
จัดโดย.....

1.3 หน้าที่.....
จัดโดย.....

☐ 2) ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกและทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าผิด

- 1. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์หรือความคาดหวังที่กำหนดไว้
- 2. การประเมินคุณภาพภายนอกยึดหลักของความเที่ยงตรง มีข้อมูลตามสภาพจริงสามารถตรวจสอบยืนยันได้
- 3. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากบุคคลภายนอกที่ได้รับการแต่งตั้งภายในของสถานศึกษา
- 4. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
- 5. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร
- 6. การประเมินภายนอกเป็นการตรวจสอบ ยืนยันการดำเนินงานที่ผ่านมารองสถานศึกษา
- 7. สิ่งสำคัญที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา
- 8. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินภายในของสถานศึกษา
- 9. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเป็นการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 10. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
- 11. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้
- 12. บุคลากรของสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอก
- 13. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม
- 14. ผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น
- 15. ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรสถานศึกษาในขั้นตอนของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
- 16. การประเมินคุณภาพภายนอกกำหนดให้มีการดำเนินการทุกๆ 3 ปี
- 17. สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก
- 18. หลังได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินเพื่อเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับทราบ
- 19. รูปแบบรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกใช้รูปแบบเหมือนกันทุกสถานศึกษา
- 20. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพการดำเนินงานของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก
- 21. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองมีการกำหนดระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับพอใช้ (1) ระดับดี (2) ระดับดีมาก (3)
- 22. ผลการประเมินมาตรฐานด้านครู ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษามีปริมาณครูที่มีคุณภาพดี 75%ขึ้นไปของจำนวนครูทั้งหมด
- 23. ผลการประเมินระดับ 1 หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ
- 24. มิติการตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) สถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจในการประเมินปัญหาให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นปรัชญา นโยบาย แนวปฏิบัติหรือมาตรฐานการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกัน
- 25. ผลการประเมินได้มาตรฐานคุณภาพระดับดี แสดงว่า มีความสำเร็จของงาน (Achievement) ได้ตามเกณฑ์ระดับดี
- 26. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

6

- 27. สิ่งที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 28. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อเก็บผลการประเมินไว้ที่สถานศึกษา
- 29. สิ่งสำคัญที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก คือ ทำให้สถานศึกษามีเป้าหมายการดำเนินงานในปีต่อไป
- 30. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

กำหนดให้

- 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านซ้ายมากที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านซ้ายค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านซ้ายค่อนข้างน้อย
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทั้งสองทาง พอๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านขวาค่อนข้างน้อย
- 6 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านขวาค่อนข้างมาก
- 7 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับคำหรือข้อความทาง ด้านขวามากที่สุด

ตัวอย่าง ถ้าท่านคิดว่าการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่เยี่ยมมากที่สุด

1.แย่มาก	1	2	3	4	5	6	7	เยี่ยม
----------	---	---	---	---	---	---	---	--------

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่

1. สร้างสรรค์

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

 ทำลาย

2. พัฒนา

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

 เสื่อมลง

3. น่าสนใจ

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

 ไม่น่าสนใจ

4. ไม่เป็นมาตรฐาน

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

 เป็นมาตรฐาน

5. ชัดเจน

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

 คลุมเครือ

7

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่

6. ไม่น่าเชื่อถือ	1	2	3	4	5	6	7	น่าเชื่อถือ
7. มีประโยชน์	1	2	3	4	5	6	7	ไม่มีประโยชน์
8. เป็นกันเอง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่เป็นกันเอง
9. ยินดีทำ	1	2	3	4	5	6	7	จำใจทำ
10. รอบคอบ	1	2	3	4	5	6	7	สะเพร่า
11. เป็นความจริง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่เป็นความจริง
12. น่าพอใจ	1	2	3	4	5	6	7	ไม่น่าพอใจ
13. เป็นภาระ	1	2	3	4	5	6	7	ไม่เป็นภาระ
14. สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	ไม่สำคัญ
15. หยุดนิ่ง	1	2	3	4	5	6	7	ก้าวหน้า
16. ล้าสมัย	1	2	3	4	5	6	7	ทันสมัย
17. ไปรุ่งโรจน์	1	2	3	4	5	6	7	มีเงื่อนงำ
18. มีคุณภาพ	1	2	3	4	5	6	7	ไม่มีคุณภาพ
19. สิ้นเปลือง	1	2	3	4	5	6	7	คุ้มค่า
20. ยุติธรรม	1	2	3	4	5	6	7	ลำเอียง

8

ตอนที่ 4 แบบวัดความเป็นผู้นำและความต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ข้อความตรงกับตัวท่าน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความตรงกับตัวท่าน มาก
- 3 หมายถึง ข้อความตรงกับตัวท่าน ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความตรงกับตัวท่าน น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความตรงกับตัวท่าน น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านความเป็นผู้นำ						
1.	ท่านได้ร่วมกับคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
2.	ท่านได้มีการวางแผนร่วมกับคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก ไปใช้					
3.	ท่านได้ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านโดยการจัดโครงการ แผนงานที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
4.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
5.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านให้ตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ภายในสถานศึกษา					
6.	ท่านได้ช่วยเหลือคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
7.	ท่านได้เตรียมความพร้อมครูโดยเชิญนักวิชาการมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา					
8.	ท่านดำเนินการด้วยตนเองในการตัดสินใจที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินภายนอก มากกว่าการรอคำสั่งจากต้นสังกัด					
9.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
10.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านให้ตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ภายในสถานศึกษา					
11.	ท่านได้ช่วยเหลือคณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาของท่านในการจัดโครงการ แผนงาน ที่สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					

ยังมีต่อหน้า >>>>

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
 ด้านความต้องการใช้สารสนเทศ						
12.	ท่านต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรฐานด้านผู้เรียน					
13.	ท่านต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรฐานด้านครู					
14.	ท่านต้องการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรฐานด้านผู้บริหาร					

*** ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ***

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามชุดที่ 2 (สำหรับสถานศึกษา)

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

เรียน ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้วยดิฉัน นางสาวจันทน์ วีระชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” ขณะนี้อยู่ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของสถานศึกษา คำตอบของท่านมีค่าอย่างยิ่งและเป็นผลต่อการวิจัยในครั้งนี้ การให้ข้อมูลจะนำไปสู่การสรุปและแปลผลที่ทำให้งานวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยคำตอบจะไม่ทำให้เกิดข้อเสียหายใดๆ กับตัวท่านและจะเก็บเป็นความลับ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งข้อความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษาและขอความกรุณาท่านจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2549

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาวจันทน์ วีระชัย

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง

โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 - ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ☐ 2) ปริญญาตรี
 - ☐ 3) ปริญญาโท
 - ☐ 4) ปริญญาเอก
4. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในสาขาวิชา
 - ☐ 1) ปฐมวัย ☐ 2) ประถมศึกษา
 - ☐ 3) มัธยมศึกษา ☐ 4) บริหารการศึกษา
 - ☐ 5) นิเทศการศึกษา ☐ 6) วัดและประเมินผลการศึกษา
 - ☐ 7) อื่นๆ (ระบุ).....
5. ตำแหน่ง
 - ☐ 1) ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - ☐ 2) อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านปฏิบัติงานในสถานศึกษาแห่งนี้ (ระบุ)..... ปี เดือน
7. ระยะเวลาทั้งหมดที่ท่านเป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ปี เดือน
8. ชื่อสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต.....
9. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน คน
10. ท่านได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก วันที่ เดือน ปี
11. ท่านได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง
 - ☐ 1) ได้รับ วันที่ เดือน ปี
 - ☐ 2) ยังไม่ได้รับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ตอนที่ 2.1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือที่ตรงกับลักษณะที่ท่านได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 1

5	หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงสถานศึกษากับท่าน มากที่สุด
4	หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน มก
3	หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน ปานกลาง
2	หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน น้อย
1	หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
 ด้านกระบวนการประเมิน ในการประเมินคุณภาพภายนอก.....						
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอน	✓				

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
K ด้านกระบวนการประเมิน ในการประเมินคุณภาพภายนอก.....						
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอน					
2.	มีการวิเคราะห์จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องแม่นยำ					
3.	มีการกำหนดประเด็นที่จะต้องตรวจสอบและรายการหลักฐานข้อมูลที่รวบรวมเพิ่มเติมเพื่อเป็นกรอบในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาด้วยความถูกต้อง					
4.	มีการประเมินตามสภาพจริงในสถานศึกษา					
5.	มีลักษณะคำถามที่ใช้สำหรับการประเมินที่มีความสัมพันธ์กับบริบทในสถานศึกษา					
6.	มีการกำหนดข้อคำถามหรือประเด็นที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง					
7.	มีวิธีการที่ใช้สำหรับประเมินโดยนำเทคนิควิธีการประเมินที่หลากหลายมาใช้เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์					
8.	มีการสังเกตกระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนการสอน มีการสัมภาษณ์ และการตรวจสอบหลักฐาน จากข้อมูลทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ประกอบในการประเมิน					
9.	มีการใช้แบบบันทึกข้อมูล รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาในระหว่างที่มีการประเมิน					
10.	ผู้ประเมินใช้วิธีการรักษาบรรยากาศในการประเมินให้อยู่ในสภาพปกติอยู่เสมอ					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
11.	มีการวางแผนการประเมินโดยกำหนดกิจกรรม การจัดอันดับก่อนหลังและระยะเวลาที่จะดำเนินการที่ชัดเจน					
12.	ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน					
13.	ผู้ประเมินมีการใช้วิธีการเป็นผู้ฟังที่ดีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล					
14.	ผู้ประเมินมีการใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ					
15.	ผู้ประเมินใช้วิธีการสร้างความเข้าใจกับครูถึงการสังเกตการณ์เรียนการสอนว่าเป็นวิธีการของการประเมินผลการปฏิบัติงาน					
16.	มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาอภิปรายร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ตามมาตรฐานและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้					
ด้านผลการประเมิน ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....						
17.	มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
18.	มีความสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา					
19.	ทำให้ทราบจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา					
20.	สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
21.	สามารถตรวจสอบ ยืนยันการดำเนินงานของสถานศึกษา					
22.	สามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้จริงในสถานศึกษา					
23.	สามารถนำมาใช้กำหนดแผนนโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา					
24.	ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติในสถานศึกษา					
25.	มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน เพียงพอกับความต้องการใช้ของสถานศึกษา					
26.	มีความทันสมัยและนำเสนอได้ทันต่อความต้องการใช้ในสถานศึกษา					
ด้านผู้ประเมิน ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....						
27.	มีความน่าเชื่อถือและน่าเคารพศรัทธา					
28.	ปฏิบัติตัวในการประเมินได้เป็นที่น่าไว้วางใจ					
29.	มีใจที่เป็นธรรมในการประเมิน					
30.	ทำการประเมินสถานศึกษาด้วยความไม่ลำเอียง					
31.	มีความชำนาญในการประเมินสถานศึกษา					
32.	มีความคล่องแคล่วในขณะทำการประเมินสถานศึกษา					
33.	มีจรรยาบรรณที่ดีในการประเมินสถานศึกษา					
34.	มีความสามารถ เหมาะสมในการประเมินสถานศึกษา					
35.	มีความประพฤติ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินโดยไม่เรียกรับ หรือหวังสิ่งตอบแทนจากสถานศึกษา					
36.	มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก.....						
37.	เคยผ่านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา					
38.	มีความสามารถในการพูดคุย ชักถามเพื่อหาคำตอบ					
39.	มีความสามารถในการพูดคุยโดยสถานศึกษาไม่รู้สึกรำก้ำงถูกประเมิน					
40.	มีการพูดคุยได้ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการตามสภาพการณ์ที่ต่างกัน					
41.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการประเมิน					
42.	วางตัวเป็นกันเองต่อผู้รับการประเมิน					
43.	ยอมรับและรับฟังคำชี้แจงจากสถานศึกษา					
44.	มีท่าทางที่สุภาพเมื่อได้รับการชี้แจงจากสถานศึกษา					
45.	มีความสามารถในการอธิบายเรื่องยุ่งยาก ชับข้อให้ผู้รับการประเมินเข้าใจได้ง่าย และมีความเข้าใจที่ตรงกัน					
46.	มีความสามารถในการตอบข้อซักถามต่างๆจากสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ					
47.	มีความสามารถในการพูดคุยประสานความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับการประเมินในสถานศึกษา					
48.	มีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้อย่างชัดเจนและเปิดเผย					
49.	มีความมุ่งมั่นในการประเมินสถานศึกษา					
50.	มีความเที่ยงตรงเป็นกลาง และรายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจน					
51.	ไม่แสวงหาประโยชน์ หรือทำธุรกิจอื่นใดในการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอก					
52.	ปฏิบัติงานได้ตรงตามเวลาที่กำหนด					
53.	ปฏิบัติการประเมินสถานศึกษาด้วยความรอบคอบโดยมีการวางแผนและจัดเตรียมการประเมิน					
54.	เสนอผลการประเมินคลุมเครือและ ไม่ชัดเจน					
55.	มีการประเมินตามสภาพจริงโดยไม่เบี่ยงเบนผลการประเมิน					
56.	เขียนผลการประเมินโดยรายงานตามสภาพจริง					
57.	มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมิน					
58.	มีความเชี่ยวชาญในการคิดวิเคราะห์ มีความรอบคอบและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
59.	มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและการให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน					
60.	มีความเชี่ยวชาญในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					

ยังมีอีกนะคะ >>>>

7

ตอนที่ 2.2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือโดยพิจารณาข้อความที่ตรงกับลักษณะสถานศึกษาของท่าน

- 5 หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงสถานศึกษากับท่าน มากที่สุด
 4 หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน มาก
 3 หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน ปานกลาง
 2 หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน น้อย
 1 หมายถึง ข้อความมีลักษณะที่ตรงกับสถานศึกษาของท่าน น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
 ด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษาของท่าน.....						
61.	มีการดำเนินงานที่เป็นไปตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด		✓			

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษาของท่าน.....						
61.	มีการดำเนินงานตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด					
62.	มีการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจในสถานศึกษา					
63.	มีการปรับเปลี่ยนนโยบายโดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง					
64.	มีการบริหารงานและใช้อำนาจในการตัดสินใจมาจากผู้บริหารเพียงคนเดียว					
65.	มีการบริหารงานและใช้อำนาจในการตัดสินใจร่วมกันทุกฝ่าย					
66.	มีการเลือกเฉพาะโครงการ/โครงการที่คิดว่าจะประสบความสำเร็จ ย่างต่อการปฏิบัติและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สถานศึกษาโดยมาจากการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น					
67.	มีการจัดทำทุกโครงการ/โครงการโดยไม่มีการเลือกเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งที่คิดว่า จะประสบผลสำเร็จ					
68.	มีการส่งเสริมการจัดทำโครงการ/โครงการจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดย เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานศึกษา					
69.	มีการปกป้องชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ไม่ดีโดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการเบี่ยงเบนให้สาธารณชนสนใจเฉพาะโครงการ/โครงการที่ประสบความสำเร็จ					
70.	มีการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการดำเนินงานแก่สาธารณชนถึงแม้จะมีชื่อเสียงไม่ดีเกิดขึ้น					
71.	มีการใช้อำนาจจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการยุบ สัมเลิกโครงการเพื่อหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ไม่ดีให้เกิดผลทางลบ					

8

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
สถานศึกษาของท่าน.....						
72.	มีการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขโครงการ/โครงการที่เกิดข้อผิดพลาดให้ดีขึ้นต่อไป					
73.	มีสภาพเศรษฐกิจในชุมชนที่สามารถให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถานศึกษาได้อย่างเต็มที่					
74.	มีผู้ปกครองที่สามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเงินในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดอย่างเต็มที่					
75.	ได้รับงบประมาณจากชุมชนในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการ/โครงการที่จัดขึ้น					
76.	มีหน่วยงานภาครัฐที่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาโครงการ/โครงการที่จัดขึ้น					
77.	ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาโครงการ/โครงการที่จัดขึ้น					
78.	มีหน่วยงานภาคเอกชนในเขตพื้นที่ที่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาโครงการ/โครงการที่จัดขึ้น					
79.	ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภาคเอกชนในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการ/โครงการที่จัดขึ้น					
80.	มีการจัดสรรงบประมาณจากเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดอย่างทั่วถึง มีความเสมอภาคและเป็นไปตามความเหมาะสม					
81.	มีสภาพของชุมชนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการนำผลการประเมินไปใช้ในสถานศึกษา					
82.	มีชุมชนที่เข้ามามีบทบาท หน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
83.	มีชุมชนที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา					
84.	มีชุมชนที่เข้ามามีบทบาท หน้าที่เกี่ยวกับการประเมินในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
85.	มีสภาพชุมชนที่เข้มแข็งและมีการรวมตัวกันได้ดีในการเข้าร่วมช่วยเหลือสถานศึกษา					
86.	มีชุมชนที่ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเข้าไปพัฒนาสถานศึกษา					
87.	มีชุมชนที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
88.	มีชุมชนที่ให้ความร่วมมือในการเข้ามาช่วยเหลือปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานต่างๆ ให้สอดคล้องกับผลการประเมินของสถานศึกษา					
89.	มีการจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เป็นไปอย่างเพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา					
90.	มีความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ อาทิ การใช้คอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต					
91.	มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ได้อย่างเต็มศักยภาพ					
92.	มีการจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
93.	มีการดูแล รักษาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านบุคลากร						
94.	ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา					
95.	ครูได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษา					
96.	เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา					
97.	เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพสถานศึกษา					
98.	บุคลากรในสถานศึกษาที่มีบทบาท หน้าที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีความสามารถในการทำงานอย่างเชี่ยวชาญ					
99.	บุคลากรให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะ/ผลการประเมินคุณภาพภายนอก					
100.	บุคลากรในสถานศึกษายอมรับผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับและปฏิบัติตามนโยบายใหม่ของสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาทั้งตนเองและสถานศึกษา					
101.	บุคลากรในสถานศึกษาบางคนเพิกเฉยต่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่เนื่องจากไม่เข้าใจและเห็นว่าการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เป็นเรื่องไม่สำคัญ					
102.	บุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายใหม่ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับผลการประเมินยังไม่เต็มที่เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือพฤติกรรมบางอย่างเคยประพฤติ ปฏิบัติมานานและเป็นความเคยชิน					
ด้านการบริหารงานของสถานศึกษา						
103.	สถานศึกษามีการจัดบุคลากร คณะบุคคล หรือฝ่ายให้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพอย่างทั่วถึง					
104.	สถานศึกษามีการมอบหมายงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพให้บุคลากร โดยพิจารณาตามความถนัดและความสามารถอย่างเหมาะสม					
105.	โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีการกำหนดสายงานไว้อย่างชัดเจน					
106.	โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีการกำหนดบทบาท หน้าที่ ของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน					
107.	โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษากำหนดบทบาท หน้าที่ ของแต่ละบุคคลอย่างทั่วถึง สามารถปรับเปลี่ยนหมุนเวียนภาระ หน้าที่ กันตามความเหมาะสม					
108.	โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีความคล่องตัวและประสานงานที่ดีในการดำเนินการและการปฏิบัติงาน					
109.	บุคลากรในสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน					

ข้อ	รายการ	ระดับ				
		5	4	3	2	1
110.	สถานศึกษาสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้บุคลากรได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน					
111.	บุคลากรสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามบทบาท หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
112.	บุคลากรในสถานศึกษามีลักษณะการปฏิบัติงานแบบร่วมมือ ร่วมใจกัน					
113.	บุคลากรมีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้โดยการทำงานเป็นทีม					
114.	บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและมีความสุข					
115.	บุคลากรในสถานศึกษามีระบบการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลอย่างทั่วถึง					
116.	บุคลากรในสถานศึกษามีลักษณะการปฏิบัติงานโดยให้เกียรติและไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
117.	บรรยากาศและสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					
118.	แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆให้สอดคล้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้					

ตอนที่ 3 ลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงแนวคิดและเชิงปฏิบัติการ
 คำชี้แจง เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. สถานศึกษาได้ปฏิบัติตาม
 รายการมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือที่ตรงกับสถานศึกษาของท่านมากที่สุด
 กำหนดให้

- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติของท่านคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป
 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติของท่านคิดเป็นร้อยละ 40 - 79
 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติของท่านคิดเป็นร้อยละไม่ถึง 40
 1 หมายถึง ท่านไม่ได้ปฏิบัติ

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		✓		

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
☑ การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงแนวคิด					
1.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน				
3.	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน				
4.	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา				
5.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน				
6.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านครูผู้สอน				
7.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา				
8.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการ/โครงการ เกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้เรียน				
9.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการ/โครงการ เกี่ยวกับมาตรฐานด้านครูผู้สอน				
10.	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยให้เกิดแนวคิดเพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการ/โครงการ เกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้บริหาร				
☑ การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติการ					
11.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา				
12.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน				
13.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาด้านครูผู้สอน				
14.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา				
15.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา				
16.	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกอ้างอิงในเอกสารงานของสถานศึกษา				

000

รายการ	งาน/กิจกรรม/โครงการ	มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
1. ด้านผู้เรียน		
1.1 การจัดทำโครงการ	1.	
	2.	
	3.	
1.2 การจัดอบรม	1.	
	2.	
	3.	
1.3 การศึกษาดูงาน	1.	
	2.	
	3.	
1.4 อื่นๆ (ระบุ)	1.	
	2.	
	3.	

รายการ	งาน/กิจกรรม/โครงการ	มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
2. ด้านครู		
2.1 การจัดทำโครงการ	1.	
	2.	
	3.	
2.2 การจัดอบรม	1.	
	2.	
	3.	
2.3 การศึกษาดูงาน	1.	
	2.	
	3.	
2.4 อื่นๆ (ระบุ)	1.	
	2.	
	3.	
3. ด้านผู้บริหาร		
3.1 การจัดทำโครงการ	1.	
	2.	
	3.	
3.2 การจัดอบรม	1.	
	2.	
	3.	
3.3 การศึกษาดูงาน	1.	
	2.	
	3.	
3.4 อื่นๆ (ระบุ)	1.	
	2.	
	3.	

เหลืออีกหนึ่งหน้าคะ >>>>

ตอนที่ 5 การเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง
คำชี้แจง สถานศึกษาของท่านมีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองอย่างไร
โดยอธิบายตามหัวข้อต่อไปนี้

• การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

• การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครู

.....

.....

.....

.....

• การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

• การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

.....

.....

.....

.....

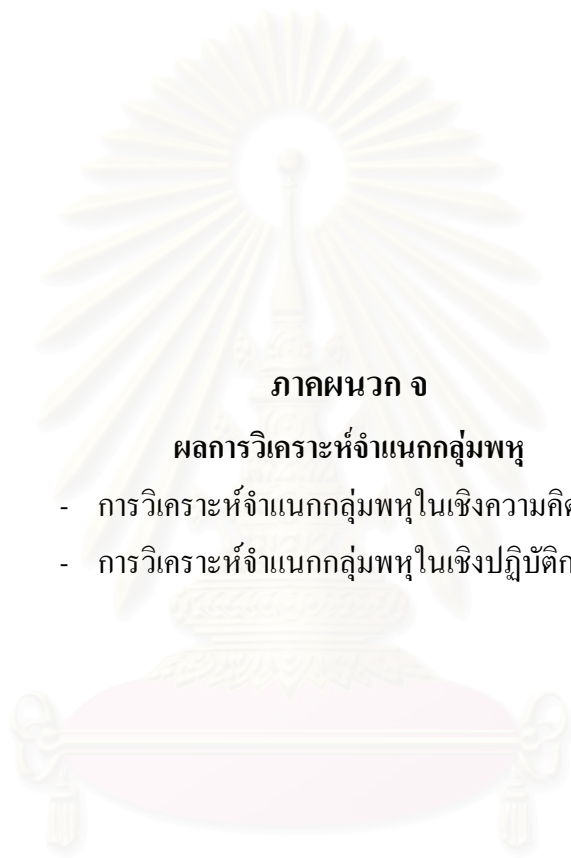
• อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

*** ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ***

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

- การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในเชิงความคิด
- การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุในเชิงปฏิบัติการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุเชิงความคิด

Analysis Case Processing Summary					
			N	Percent	
Unweighted					
Cases	Valid		452	100	
	Excluded	Missing or out-of-range group codes	0	0	
		At least one missing discriminating variable	0	0	
		Both missing or out-of-range group codes and at leastone missing discriminating variable	0	0	
		Total	0	0	
Total			452	100	

Group Statistics						
			Mean	Std. Deviation	Valid N (listwise)	
					Unweighted	Weighted
CONCEPT	1 ระดับน้อย	PRO	4.40	0.58	188	188
		RES	4.17	0.48	188	188
		ASS	4.23	0.57	188	188
		ENV	3.47	0.76	188	188
		HUM	2.88	0.45	188	188
		MAN	3.96	0.61	188	188
		LEADER	1.28	0.27	188	188
	2 ระดับปานกลาง	PRO	4.60	0.47	105	105
		RES	4.27	0.50	105	105
		ASS	4.42	0.50	105	105
		ENV	3.32	0.76	105	105
		HUM	2.98	0.41	105	105
		MAN	4.02	0.62	105	105
		LEADER	1.28	0.24	105	105
	3 ระดับมาก	PRO	4.77	0.47	159	159
		RES	4.43	0.44	159	159
		ASS	4.56	0.52	159	159
		ENV	3.48	0.68	159	159
		HUM	3.10	0.44	159	159
		MAN	4.35	0.50	159	159
		LEADER	1.31	0.23	159	159
	Total	PRO	4.58	0.54	452	452
		RES	4.28	0.48	452	452
		ASS	4.39	0.55	452	452
		ENV	3.44	0.74	452	452
		HUM	2.98	0.45	452	452
		MAN	4.11	0.60	452	452
		LEADER	1.29	0.25	452	452

Tests of Equality of Group Means					
	Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
PRO	0.912	21.703	2	449	0.000
RES	0.944	13.244	2	449	0.000
ASS	0.933	16.072	2	449	0.000
ENV	0.992	1.756	2	449	0.174
HUM	0.954	10.810	2	449	0.000
MAN	0.913	21.358	2	449	0.000
LEADER	0.996	0.950	2	449	0.388

Analysis 1

Box's Test of Equality of Covariance Matrices

Test Results

Box's M		131.131
F	Approx.	2.286
	df1	56
	df2	377792.950
	Sig.	.000

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Summary of Canonical Discriminant Functions

Eigenvalues				
		Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %
Function	1	.171(a)	87.0	87.0
	2	.026(a)	13.0	100.0

a First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda					
		Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
Test of Function(s)	1 through 2	.833	81.668	14	.000
	2	.975	11.270	6	.080

Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
PRO	.384	-.683
RES	-.027	.626
ASS	.292	-.383
ENV	-.571	.454
HUM	.251	-.498
MAN	.545	.932
LEADER	.119	.033

Structure Matrix

	Function	
	1	2
PRO	.751(*)	-.065
MAN	.704(*)	.635
ASS	.646(*)	-.106
RES	.584(*)	.169
HUM	.530(*)	.075
LEADER	.153(*)	.096
ENV	-.006	.553(*)

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions Variables ordered by absolute size of correlation within function.

* Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
PRO	.738	-1.312
RES	-.059	1.334
ASS	.546	-.716
ENV	-.777	.618
HUM	.575	-1.139
MAN	.948	1.623
LEADER	.479	.132
(Constant)	-9.088	-2.135

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids			
		Function	
		1	2
CONCEPT	1 ระดับน้อย	-0.443	0.079
	2 ระดับปานกลาง	0.037	-0.289
	3 ระดับมาก	0.500	0.097

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Box's Test of Equality of Covariance Matrices of Canonical Discriminant Functions

Log Determinants			
		Rank	Log Determinant
CONCEPT	1 ระดับน้อย	2	0.113
	2 ระดับปานกลาง	2	-0.125
	3 ระดับมาก	2	-0.118
	(identity matrix)	2	0.000

Test Results

Box's M		10.527
F	Approx.	1.742
	df1	6
	df2	1719383.743
	Sig.	.107

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices of canonical discriminant functions.

Classification Statistics

Prior Probabilities for Groups				
		Prior	Cases Used in Analysis	
			Unweighted	Weighted
CONCEPT	1 ระดับน้อย	0.333	188	188
	2 ระดับปานกลาง	0.333	105	105
	3 ระดับมาก	0.333	159	159
	Total	1	452	452

Classification Function Coefficients

	CONCEPT		
	1 ระดับน้อย	2 ระดับปานกลาง	3 ระดับมาก
PRO	.495	1.334	1.168
RES	10.436	9.916	10.405
ASS	6.171	6.697	6.672
ENV	.054	-.547	-.667
HUM	6.644	7.340	7.165
MAN	2.809	2.667	3.733
LEADER	20.606	20.787	21.060
(Constant)	-65.391	-68.913	-74.028

Fisher's linear discriminant functions

Classification Results(a)							
				Predicted Group Membership			
				1 ระดับน้อย	2 ระดับปานกลาง	3 ระดับมาก	Total
Original	Count	CONCEPT	1 ระดับน้อย	93.00	39.00	56.00	188
			2 ระดับปานกลาง	23.00	39.00	43.00	105
			3 ระดับมาก	24.00	32.00	103.00	159
	%	CONCEPT	1 ระดับน้อย	49.47	20.74	29.79	100
			2 ระดับปานกลาง	21.90	37.14	40.95	100
			3 ระดับมาก	15.09	20.13	64.78	100

A 52.0% of original grouped cases correctly classified.

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุเชิงปฏิบัติการ

Analysis Case Processing Summary

			N	Percent
Unweighted Cases	Valid		452	100.0
	Excluded	Missing or out-of-range group codes	0	.0
		At least one missing discriminating variable	0	.0
		Both missing or out-of-range group codes and at least one missing discriminating variable	0	.0
		Total	0	.0
	Total		452	100.0

Group Statistics						
			Mean	Std. Deviation	Valid N (listwise)	
					Unweighted	Weighted
ACTION	1 ระดับน้อย	PRO	4.39	0.58	184	184
		RES	4.15	0.47	184	184
		ASS	4.24	0.57	184	184
		ENV	3.43	0.72	184	184
		HUM	2.87	0.43	184	184
		MAN	3.96	0.60	184	184
		LEADER	1.28	0.27	184	184
	2 ระดับปานกลาง	PRO	4.60	0.49	124	124
		RES	4.26	0.47	124	124
		ASS	4.39	0.49	124	124
		ENV	3.38	0.83	124	124
		HUM	3.01	0.46	124	124
		MAN	4.11	0.56	124	124
		LEADER	1.28	0.25	124	124
	3 ระดับมาก	PRO	4.80	0.45	144	144
		RES	4.48	0.44	144	144
		ASS	4.59	0.52	144	144
		ENV	3.50	0.67	144	144
		HUM	3.11	0.42	144	144
		MAN	4.31	0.58	144	144
		LEADER	1.31	0.23	144	144
Total		PRO	4.58	0.54	452	452
		RES	4.28	0.48	452	452
		ASS	4.39	0.55	452	452
		ENV	3.44	0.74	452	452
		HUM	2.98	0.45	452	452
		MAN	4.11	0.60	452	452
		LEADER	1.29	0.25	452	452

Tests of Equality of Group Means

	Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
PRO	.901	24.708	2	449	.000
RES	.917	20.381	2	449	.000
ASS	.926	17.840	2	449	.000
ENV	.996	.990	2	449	.373
HUM	.950	11.750	2	449	.000
MAN	.939	14.692	2	449	.000
LEADER	.997	.694	2	449	.500

Analysis 1

Box's Test of Equality of Covariance Matrices

Test Results

Box's M		95.437
F	Approx.	1.666
	df1	56
	df2	482373.799
	Sig.	.001

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Summary of Canonical Discriminant Functions

Eigenvalues

		Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
Function	1	.155(a)	92.4	92.4	.366
	2	.013(a)	7.6	100.0	.112

a First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda

		Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
Test of Function(s)	1 through 2	.855	69.780	14	.000
	2	.987	5.643	6	.464

Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
PRO	.343	-1.010
RES	.256	1.117
ASS	.208	.110
ENV	-.435	.540
HUM	.333	-.515
MAN	.316	.229
LEADER	.095	.247

Structure Matrix

	Function	
	1	2
PRO	.844(*)	.015
RES	.753(*)	.502
ASS	.714(*)	.238
MAN	.648(*)	.182
HUM	.580(*)	-.147
ENV	.096	.485(*)
LEADER	.129	.201(*)

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

* Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
PRO	0.664	-1.954
RES	0.554	2.414
ASS	0.391	0.207
ENV	-0.591	0.734
HUM	0.763	-1.181
MAN	0.542	0.394
LEADER	0.380	0.992
(Constant)	-10.098	-4.205

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

		Function	
		1	2
ACTION	1 ระดับน้อย	-.424	.060
	2 ระดับปานกลาง	.049	-.182
	3 ระดับมาก	.500	.081

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Box's Test of Equality of Covariance Matrices of Canonical Discriminant Functions

Log Determinants

		Rank	Log Determinant
ACTION	1 ระดับน้อย	2	-.019
	2 ระดับปานกลาง	2	.079
	3 ระดับมาก	2	-.154
	(identity matrix)	2	.000

The ranks and natural logarithms of determinants printed are those of the group covariance matrices of the canonical discriminant functions.

Test Results

Box's M		15.783
F	Approx.	2.613
	df1	6
	df2	2990946.981
	Sig.	.016

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices of canonical discriminant functions.

Classification Statistics

Prior Probabilities for Groups				
		Prior	Cases Used in Analysis	
			Unweighted	Weighted
ACTION	1 ระดับน้อย	0.333	184	184
	2 ระดับปานกลาง	0.333	124	124
	3 ระดับมาก	0.333	144	144
	Total	1	452	452

Classification Function Coefficients

	ACTION		
	1 ระดับน้อย	2 ระดับปานกลาง	3 ระดับมาก
PRO	.413	1.201	.986
RES	11.098	10.776	11.660
ASS	6.170	6.305	6.536
ENV	.193	-.265	-.338
HUM	6.862	7.510	7.544
MAN	2.304	2.465	2.813
LEADER	20.630	20.570	21.002
(Constant)	-66.060	-69.753	-75.517

Fisher's linear discriminant functions

Classification Results(a)					
Predicted Group Membership					
		1 ระดับน้อย	2 ระดับปานกลาง	3 ระดับมาก	Total
Original Count	ACTION 1 ระดับน้อย	96.00	28.00	60.00	184.00
	2 ระดับปานกลาง	40.00	40.00	44.00	124.00
	3 ระดับมาก	22.00	38.00	84.00	144.00
%	ACTION 1 ระดับน้อย	52.20	15.20	32.60	100.00
	2 ระดับปานกลาง	32.30	32.30	35.50	100.00
	3 ระดับมาก	15.30	26.40	58.30	100.00

a 48.7% of original grouped cases correctly classified.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจันทน์ วีระชัย เกิดเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2523 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 118/116 แยก 2 ห้อง 8 ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45280 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิชาเอกประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2547 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระหว่างศึกษาได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาเพื่อทำหน้าที่ผู้ช่วยสอน ณ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ปี พ.ศ. 2547-2548 และได้รับทุนอุดหนุนทั่วไปในการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย